

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

MAGISTRSKO DELO

**OBRAVNAVA KOMPLEKSNEJŠIH PRIMEROV IZPLAČILA
DOHODKA IZ KAPITALA**

Ljubljana, junij 2016

ANA JAVORNIK

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisana Ana Javornik, študentka Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, avtorica predloženega dela z naslovom »Obravnava zahtevnejših primerov izplačila dobička«, pripravljene v sodelovanju s svetovalcem prof. dr. Simonom Čadežem,

IZJAVLJAM

1. da sem predloženo delo pripravila samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani;
4. da se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatorstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobila vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označila;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnala v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo pridobila soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu prek Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi.

V Ljubljani, dne 28.6.2016

Podpis študentke: _____

KAZALO

UVOD	1
1 OPREDELITEV KAPITALA IN NJEGOVIH SESTAVIN.....	5
1.1 Osnovni kapital in osnovni vloški.....	9
1.1.1 Zagotavljanje kapitala.....	10
1.1.2 Sprememba osnovnega kapitala	10
1.1.2.1 Povečanje osnovnega kapitala.....	11
1.1.2.2 Zmanjšanje osnovnega kapitala	12
1.2 Poslovni delež	15
1.2.1 Lastni poslovni delež	16
1.2.2 Prenos poslovnega deleža.....	19
1.2.2.1 Neodplačni prenos poslovnega deleža	20
1.3 Prenehanje družbe	23
2 DAVČNA OBRAVNAVA PRENOSA POSLOVNEGA DELEŽA.....	23
2.1 Davčna obravnava poslovnega deleža po ZDDD	24
2.2 Davčna obravnava poslovnega deleža po ZDoh-2.....	25
2.2.1 Dividende	28
2.2.2 Dobiček iz kapitala	29
2.2.2.2 Določitev vrednosti kapitala ob pridobitvi in odsvojitvi.....	31
2.2.2.3 Določitev davčne osnove	33
2.2.2.4 Določitev časa pridobitve in odsvojitve kapitala	34
2.2.2.5 Napoved davčne obveznosti.....	35
3 DILEME PRI OBDAVČITVI KAPITALSKIH DOBIČKOV	36
3.1 Primeri razhajanj v mnenjih med davčnim organom in davčnimi svetovalci	38
3.1.1 Dileme o kapitalu ob pridobitvi.....	39
3.1.2 Dileme o kapitalu ob odsvojitvi.....	41
3.2 Sodna praksa pri obravnavi obdavčitve	44
3.2.1 Navidezni pravni posel in prikrito izplačilo dobička.....	44
3.2.2 Kapital ob pridobitvi.....	47
3.2.3 Kapital ob odsvojitvi	52
3.2.4 Odlog ugotavljanja davčne obveznosti.....	53
4 PRIKAZ IN ANALIZA PRIMEROV IZ POSLOVNE PRAKSE	54
4.1 Izplačilo dobička	55
4.3 Odtujitev poslovnega deleža	59
4.3.1 Knjigovodska vrednost ob odtujitvi	59
4.3.2 Ocenjena tržna vrednost ob odtujitvi.....	63
4.3.3 Ocenjena tržna vrednost ob pridobitvi.....	65
4.5 Prenehanje družbe po skrajšanem postopku.....	68
4.6 Neodplačni prenos poslovnega deleža	75
SKLEP	79
LITERATURA IN VIRI.....	84

KAZALO TABEL

Tabela 1: Zmanjšanje z umikom deležev v breme osnovnega kapitala	14
Tabela 2: Zmanjšanje z umikom deležev v breme bilančnega dobička	15
Tabela 3: Pridobitev lastnega poslovnega deleža	18
Tabela 4: Družbeniki družbe ABC d.o.o. in njihovi deleži na dan 11. 10. 2000	55
Tabela 5: Pridobitev lastnih poslovnih deležev v družbi ABC d.o.o. na dan 13. 12. 2004	55
Tabela 6: Spremembe v osnovnem kapitalu družbe ABC d.o.o. po družbenikih	56
Tabela 7: Sprememba poslovnega deleža družbenika A po letih	57
Tabela 8: Izračun deleža družbenika A in družbenika C za namene izplačila dobička	57
Tabela 9: Podatki iz bilance stanja družbe ABC d.o.o. na dan 31. 12. 2014	58
Tabela 10: Izračun davčne obveznosti družbenika A v primeru izplačila dobička	58
Tabela 11: Vrednost poslovnega deleža družbenika A in C na dan 31. 12. 2014	59
Tabela 12: Poslovni deleži družbenika A na dan 31. 12. 2014	60
Tabela 13: Bilanca stanja družbe ABC d.o.o. na dan 1. 1. 2006	61
Tabela 14: Odstotek in vrednost deleža družbenika A in C na dan 1. 1. 2006	61
Tabela 15: Vrednost poslovnih deležev družbenika A ob pridobitvi	62
Tabela 16: Prodaja poslovnega deleža družbenika A po knjigovodski vrednosti	62
Tabela 17: Omejitev višine kupnine po družbenikih družbe ABC d.o.o.	63
Tabela 18: Prodaja dela poslovnega deleža družbenika A po knjigovodski vrednosti	63
Tabela 19: Vrednost poslovnega deleža družbenika A in družbenika C na dan odtujitve ..	64
Tabela 20: Prodaja poslovnega deleža družbenika A po ocenjeni tržni vrednosti	64
Tabela 21: Prodaja dela poslovnega deleža družbenika A po ocenjeni tržni vrednosti	64
Tabela 22: Primerjava izračunov za družbenika A	65
Tabela 23: Vrednost poslovnih deležev družbe ABC d.o.o. na dan 1. 1. 2006	65
Tabela 24: Prodaja poslovnega deleža družbenika A po ocenjeni vrednosti ob pridobitvi ..	66
Tabela 25: Prodaja dela deleža družbenika A po ocenjeni vrednosti ob pridobitvi	66
Tabela 26: Primerjava izračunov davčne obveznosti družbenika	66
Tabela 27: Stopnja obdavčitve kupnine družbenika A	67
Tabela 28: Primerjava vseh treh izračunov za družbenika A	67
Tabela 29: Primerjava stopnje dohodnine in višino izplačila za družbenika A	68
Tabela 30: Spremembe osnovnega kapitala družbe CH d.o.o. po družbenikih	69
Tabela 31: Sprememba poslovnega deleža družbenika B po letih	70
Tabela 32: Stanje deležev v osnovnem kapitalu na dan 31. 12. 2015	70
Tabela 33: Poslovni deleži družbenika B na dan 31. 12. 2015	71
Tabela 34: Bilanca stanja na dan 1. 1. 2006	71
Tabela 35: Odstotek in vrednost deleža družbenika B na dan 1. 1. 2006	72
Tabela 36: Vrednost ob pridobitvi po načinu 1	72
Tabela 37: Vrednost ob pridobitvi po načinu 2	73
Tabela 38: Podatki iz bilance stanja na dan 31. 12. 2015	74
Tabela 39: Izračun davčne obveznosti družbenika B na način 1	74
Tabela 40: Izračun davčne obveznosti družbenika B na način 2	75

Tabela 41: Primerjava izračuna po načinu 1 in načinu 2.....	75
Tabela 42: Spremembe poslovnega deleža družbenika G po letih.....	76
Tabela 43: Poslovni deleži družbenika G na dan 31. 12. 2014	76
Tabela 44: Podatki iz bilance stanja na dan 1. 1. 2006.....	77
Tabela 45: Vrednost ob pridobitvi po načinu 1	77
Tabela 46: Vrednost ob pridobitvi po načinu 2	77
Tabela 47: Bilanca stanja na dan 31. 12. 2014	78
Tabela 48: Neodplačni prenos poslovnega deleža z vidika ZDoh-2	78

KAZALO SLIK

Slika 1: Členitev kapitala v bilanci stanja	5
Slika 2: Obdavčitev dohodka po ZDoh-2	27
Slika 3: Raznolikost in obširnost obdavčitve imetnikov poslovnega deleža v družbi.....	36

UVOD

Na temo pravilnega izračuna vrednosti kapitalskih dobičkov, davčne osnove za obdavčitev z davkom na kapitalski dobiček in višine davčne obveznosti pri kapitalskih dobičkih za lastnike družbe z omejeno odgovornostjo (v nadaljevanju družbe) je bilo že veliko napisanega, iz česar bi bilo mogoče sklepati, da so vse nejasnosti na tem področju že razjasnjene. Vendar se na tem področju še vedno pojavljajo dileme, ki nastajajo na konkretnih primerih v praksi, ko je izračun davčnih obveznosti bolj kompleksen. To še posebno velja v primerih, ko je potrebno pri postopkih in izračunih kapitalskih dobičkov upoštevati različne posledice statusno pravnih in davčnih zakonskih podlag.

Obravnavana tema je kompleksna tudi zaradi stalnega spreminjanja zakonodaje, predvsem v obdobju od leta 2004 do leta 2013. Do sprejetja novega zakona o dohodnini (*Uradni list RS*, št. 71/1993, 2/1994 popr., 1/1995 *Odl. US*: U-I-77/94-12, 2/1995 *Odl. US*: U-I-77/94-12, 7/1995, 14/1996 *Odl. US*: U-I-62/95, 44/1996, 68/1996 *Odl. US*: U-I-19/94, 82/1997 *Odl. US*: U-I-296/95, 76/1998 *Odl. US*: U-I-297/95 36/1999 *Odl. US*: U-I-10/98, 35/2002 *Odl. US*: U-I-397/98-14, 31/2003 *Odl. US*: U-I-72/00-15, 118/2003 *Odl. US*: U-I-259/01-8, v nadaljevanju ZDoh) kapitalski dobiček od odtujitve poslovnih deležev ni bil več obdavčen po poteku treh let imetništva. Od 1. januarja 2005 je novi Zakon o dohodnini (Ur. l. RS, št. 54/2004, v nadaljevanju ZDoh-1) uvedel t. i. večno obdavčitev oz. časovno neomejenost obdavčitve z davkom na kapitalski dobiček, ki velja še danes. Leta 2007 je začel veljati nov zakon o dohodnini (Ur. l. RS, št. 117/2006, v nadaljevanju ZDoh-2), ki je uvedel padajočo lestvico in dokončno obdavčitev kapitalskih dobičkov. Pred veljavo novega zakona so bili kapitalski dobički v zvezi s pretežnimi lastniškimi deleži obdavčeni po stopnji 25 % in so se všteli v letno dohodninsko osnovo (Hieng, 2015d, str. 95). Pomembna sprememba na davčnem področju je bila tudi obdavčitev povečanja osnovnega kapitala družbe iz sredstev družbe, ki je bila kasneje odpravljena. Z vstopom Slovenije v Evropsko unijo se je spremenil tudi Zakon o gospodarskih družbah (Ur. l. RS, št. 30/1993, 29/1994, 82/1994, 20/1998, 84/1998, 6/1999, 54/1999-ZFPPod, 31/2000-ZP-L, 36/2000-ZPDZC, 45/2001, 59/2001 popr., 93/2002 *Odl. US*: U-I-135/00-77, št. 57/2004, 124/2004 *Odl. US*: U-I-199/02-42, 139/2004, v nadaljevanju ZGD), ki je napovedal spremembo minimalne vrednosti osnovnega kapitala pri družbah s 7.500 evri (v nadaljevanju EUR) na 50.000 EUR, do katere kasneje ni prišlo (Mlakar, 2014a, str. 41). Leto 2004 je bilo zaradi napovedanih in sprejetih sprememb zakonov leto množičnih odkupov lastnih poslovnih deležev in množične dokapitalizacije iz sredstev družbe (Hieng, 2015d, str. 95). Konec leta 2014 je preteklo deset let od dokapitalizacije iz leta 2004, kar pomeni, da so si lahko ti lastniki v letu 2015 izplačali kapitalске dobičke po znižani stopnji obdavčitve z davkom na kapitalski dobiček, in sicer po stopnji 10 %. Prav tako pa se povečuje delež družb, ki poslujejo na trgu več kot 20 let, kar nadalje pomeni, da so lastniki teh družb zaradi 20-letnega imetništva poslovnega deleža obdavčeni po 0-odstotni davčni stopnji.

Zaradi izplačila kapitalskih dobičkov so se lastniki družb pogosto odločali tudi za spremembo lastniške strukture v obliki prenosa celotnega poslovnega deleža ali za prenos dela poslovnega deleža. Enega izmed razlogov za takšne odločitve je moč iskati v sprejetju Zakona za uravnoteženje javnih financ (Ur. l. RS, št. 40/2012, v nadaljevanju ZUJF) v letu 2012 (začel veljati 2013), ki je uvedel povečanje stopnje obdavčitve izplačil obresti, dividend in kapitalskih dobičkov (v prvih 5 letih) s takratnih 20 na 25 %. To pomeni, da so si lastniki družb, ki so si izplačali kapitalске dobičke pred 1. 1. 2013, omogočili nižjo davčno obveznost z nižjo davčno stopnjo obdavčitve in tako optimizirali svoje davčne obveznosti.

Do problemov, ki nastanejo zaradi nepoznavanja ali nerazumevanja davčne zakonodaje in predpisov, prihaja predvsem pri spremembi lastniške strukture v obliki neodplačnega prenosa poslovnega deleža, ki pomeni brezplačno pridobitev poslovnega deleža. Za takšno pridobitev kapitala fizična oseba ne prejme nobenega plačila. Vendar pa to še ne pomeni, da takšna pridobitev kapitala ni obdavčljiva. Obdavčitev kapitalskih dobičkov ni vezana na višino prejetih sredstev v obliki plačila za prejeto darilo, ampak na vrednost kapitalskih dobičkov v času neodplačnega prenosa poslovnega deleža. Tako je neodplačni prenos poslovnega deleža obdavčen pri eni osebi ali celo pri obeh (Hieng, 2015a, str. 72). Navedeni problem je, med drugim, poznan tudi davčnemu organu, ki je v letu 2012 izpeljal množični pregled pravilnosti davčnih napovedi kapitalskih dobičkov ter mnogo zavezancev za davek pozval k dodatnim pojasnilom ali predložitvi dokazov zaradi nepravilnosti v oddanih napovedih.

Pri problemih, ki nastajajo zaradi namernega izigravanja davčnih predpisov, je za davčni organ ključnega pomena preverjanje pravilnosti davčne obveznosti. Preverja se lahko ekonomska upravičenost korporacijskega pravnega posla. Zastavlja se namreč vprašanje, ali je bil določen korporacijski pravni posel sklenjen izključno z namenom izigravanja davčnih predpisov oziroma zlorabe pravic (uporabo pravic za namen, ki je nedopusten). Gre za problem t. i. navideznega pravnega posla oziroma prikritega izplačila dobička v okviru davčnega prava. V primeru odtujitve dela (ali celote) poslovnega deleža lahko torej davčni urad ugotavlja, ali je bil namen odtujitve poslovnega deleža pravzaprav prikrito izplačilo dobička z namenom izogibanja plačilu davka. S stališča poslovnoekonomske odločitve je v primeru odtujitve lastnega poslovnega deleža družbe z enim lastnikom težje obrazložiti zakonitost takšne odtujitve. Davčni organ lahko preverja tudi višino davčne osnove z lastnimi ovrednotenji oziroma cenitvami, pri čemer se lahko pojavi dilema, ali davčni urad ugotovi oziroma oceni višjo davčno osnovo in s tem višjo davčno obveznost. Ta problem je še toliko bolj zaznaven pri obravnavanju vrednotenja lastnih poslovnih deležev pri družbi z enim samim lastnikom.

Zgoraj navedeni problemi dokazujejo, da je področje obdavčitve dohodka iz kapitala obširno in sočasno prepleteno z različnimi stvarnopravnimi in davčnimi zakoni ter predpisi. Prav zaradi kompleksnosti in različnih zakonskih področij, ki jih je treba

upoštevati pri izračunu kapitalskih dobičkov, sta za pravilno in strokovno obravnavanje ter izvedbo postopka potrebna individualni pristop in sodelovanje strokovnjakov z različnih področij, tako računovodje, cenilca vrednosti, davčnega svetovalca, odvetnika kot tudi notarja. Množica člankov, razprav, seminarjev, konferenc, pojasnil davčnega organa kot tudi sodb upravnega in vrhovnega sodišča v zadnjih nekaj letih dokazuje kompleksnost in predvsem nerazumevanje kompleksnosti tega področja. Vendar se tudi na področju obdavčitve dohodka iz kapitala počasi vzpostavljajo jasnejše smernice in temelji strokovne prakse, ki jo bom predstavila v svojem delu.

Namen magistrskega dela je predstaviti problematiko in kompleksnost ter najti rešitve za dileme na področju izplačila dohodka iz kapitala, tako s statusno pravnega kot z davčnega vidika. Opredeljeno in predstavljeno bo področje obdavčitve dividend in kapitalskih dobičkov fizičnih oseb – družbenikov v družbi v Sloveniji. Magistrsko delo bo tako namenjeno vsem, ki se bodo odločali za izplačila dohodka iz kapitala in ki bi se želeli seznaniti s problematiko na obravnavanem področju ter se na ta način izognili morebitnim težavam pri izvedbi postopka izplačila dohodka iz kapitala, predvsem na davčnem področju.

Cilj magistrskega dela bo predvsem osredotočen na iskanje optimalne davčne obveznosti na področju obdavčitve fizične osebe – družbenika pri izplačilih dohodka iz kapitala (dividende in dobiček iz kapitala) na konkretnih primerih družb. Na izbranih družbah bom predstavila različne pravne posle, in sicer izplačilo dobička, odtujitev poslovnega deleža v celoti ali deloma, prenehanje družbe ter neodplačni prenos poslovnega deleža. Predstavila pa bom tudi primere oziroma dileme, s katerimi se srečujejo fizične osebe pri izplačilih dohodka iz kapitala v praksi.

Metoda raziskovanja bo temeljila na preučitvi teoretične osnove, ki bo temelj za empirični del naloge. Teoretična podlaga za magistrsko delo bodo predvsem domača in tuja strokovna literatura in viri, zakoni, predpisi, pojasnila Davčne uprave Republike Slovenije (v nadaljevanju RS), sodbe slovenskih in evropskih sodišč, strokovni članki in prispevki ter zborniki s področja obravnavane tematike. V empiričnem delu bom uporabila metodo deskripcije, ki bo podlaga za opis trenutke situacije in problematike na obravnavanem področju, izhajajoč predvsem iz primerov iz sodne in davčne prakse. Na podlagi metode študije primerov bom izračunala optimalno višino obdavčitve z davkom na kapitalski dobiček na izbrani družbi. Uporabila bom tudi metodo komparacij, s katero bom primerjala rezultate in metode ter s katero bom osvetlila problem obdavčitve dohodka iz kapitala, tudi s pomočjo induktivne metode.

Magistrsko delo bom razdelila na dva sklopa, in sicer na teoretični in empirični del. V teoretičnem delu magistrskega dela bom predstavila in opredelila teoretične ter zakonske podlage opredelitve kapitala družbe, dividend ter dobička iz kapitala. Temeljni zakonski okvir v Sloveniji za opredelitev družbe predstavlja Zakon o gospodarskih družbah (Ur. l.

RS št. 65/2009-UPB3, 83/2009 *Odl. US*: U-I-165/08-10, Up-1772/08-14, Up-379/09-8, 33/2011, 91/2011, 100/2011 Skl. US: U-I-311/11-5, 32/2012, 57/2012, 44/2013 *Odl. US*: U-I-311/11-16, 82/2013, 55/2015, v nadaljevanju ZGD-1). Z vidika Slovenskih računovodskih standardov (Ur. l. RS št. 118/2005, v nadaljevanju SRS), ZGD-1 in drugih zakonskih podlag bom opredelila kapital, z vidika Zakona o dohodnini (Ur. l. RS, št. 13/2011-UPB7, 9/2012 *Odl. US*: U-I-18/11-11, 24/2012, 30/2012, 40/2012-ZUJF, 71/2012 *Odl. US*: U-I-76/11-15, 75/2012, 94/2012, 52/2013 *Odl. US*: U-I-147/12-18, 96/2013, 29/2014 *Odl. US*: U-I-175/11-12, 50/2014, 23/2015, 55/2015, 102/2015, v nadaljevanju ZDoh-2) pa dohodek iz kapitala, in sicer dividende in dobiček iz kapitala. V dobiček od kapitala se, med drugim, štejejo tudi nepremičnine, katerih promet je predmet obdavčitve v sklopu Zakona o davku na promet nepremičnin (Ur. l. RS, št. 57/1999, 67/2002, 21/2006 *Odl. US*: U-I-176/04-16, 117/2006, v nadaljevanju ZDPN-2). V ta obzir bom predstavila tudi zakonsko podlago navedenega zakona, vendar le tistega dela, ki bo relevanten za konkretno družbo. Navsezadnje pa je pomemben tudi Zakon o davku na dediščine in darila (Ur. l. RS, št. 117/06, v nadaljevanju ZDDD) ter Zakon o dedovanju (Ur. l. SRS, št. 15/1976, 23/1978, in Ur. l. RS, št. 67/2001, *Odl. US*: U-I-212/10-15, v nadaljevanju ZD), saj se, v nemalo primerih, lastniki družb odločijo za neodplačni prenos poslovnega deleža na naslednika. Predstavila bom torej tudi ZDDD in ZD, vendar ponovno samo tisti del, ki bo relevanten za izbrano družbo.

V empiričnem delu se bo teoretični in zakonski okvir naloge dopolnjeval s pojasnili Davčne uprave RS ter pojasnili strokovnjakov na konkretnem področju ter s sodbami upravnega, vrhovnega ter evropskega sodišča, na podlagi katerih bom predstavila problematiko in dileme, ki se pojavljajo v praksi na obravnavanem področju. Prav tako bom računsko prikazala postopek davčnega optimiziranja izplačila določene vrste dohodka iz kapitala (razen obresti) na konkretnem primeru.

V zaključku naloge bom prikazala vse pomembne rezultate in sklepe celotnega teoretičnega in empiričnega dela naloge ter definirala ključne izsledke naloge.

Zaradi obširnosti obravnavane problematike bom v magistrski nalogi obravnavala le problematiko pravnih poslov med povezanimi osebami družbe z omejeno odgovornostjo (v nadaljevanju družba), in sicer:

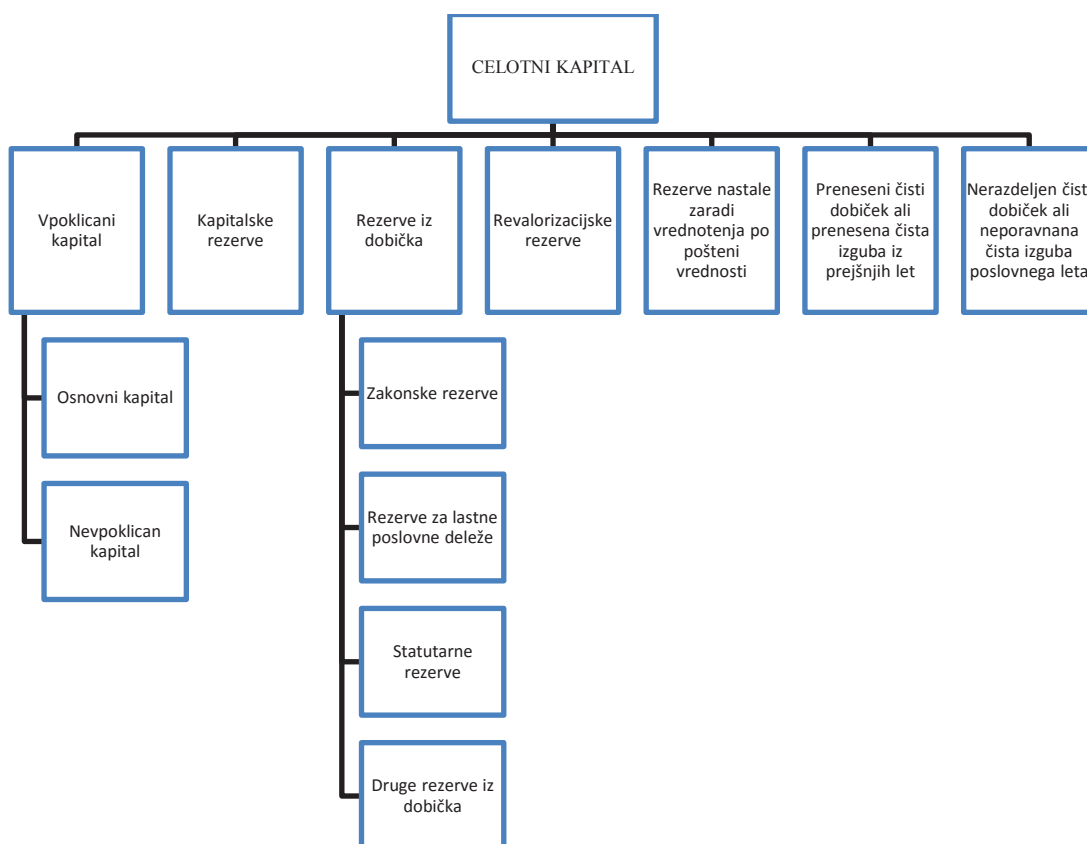
1. med družbenikom kot fizično osebo in pridobiteljem poslovnega deleža kot fizično osebo ter
2. med družbenikom kot fizično osebo in pridobiteljem kot pravno osebo v primeru odtujitve lastnega poslovnega deleža.

1 OPREDELITEV KAPITALA IN NJEGOVIH SESTAVIN

V prvem poglavju bom podrobneje in natančneje opredelila pojem kapital in njegove različne kategorije. Natančna opredelitev pojmov je pomembna pri nadaljnji obravnavi problematike, predvsem zaradi različnega definiranja teh pojmov v okviru določenega davčnega zakona, ki jih bom obravnavala v nadaljevanju. Povedano drugače, ob prebiranju različnih zakonov se mi je porajalo vprašanje, kaj sploh pomeni kapital, katere so njegove kategorije ter kako opredeliti pojem kapital, ki bi ga bilo mogoče uporabljati v okviru različnih zakonskih podlag.

Najbolj sistematičen in pregleden prikaz kategorij kapitala je mogoče zaslediti v bilanci stanja. Bilanca stanja je dvostranski računovodski izkaz, v katerem je na eni strani prikazano stanje sredstev, na drugi pa v enakem znesku stanje obveznosti do virov sredstev (Alexander & Nobes, 2007, str. 14; Bendrey, Hussey & West, 2004, str. 253). Obveznosti do virov sredstev so v grobem razdeljene na kapital in dolg (obveznosti). Kapital sestavljajo vpoklicani kapital, kapitalske rezerve, rezerve iz dobička, presežek iz prevrednotenja, preneseni čisti poslovni izid in čisti poslovni izid poslovnega leta (1. odstavek 65. člena ZGD-1).

Slika 1: Členitev kapitala v bilanci stanja

Povzeto in prirejeno po 1. odstavku 65. člena ZDG-1.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o gospodarskih družbah (Ur. l. RS št. 55/2015), ki je začel veljati s 1. januarjem 2016, je ukinil pojem presežek iz prevrednotenja ter uvedel nove kategorije rezerv, in sicer revalorizacijske rezerve ter rezerve, nastale zaradi vrednotenja po pošteni vrednosti. Navedene spremembe členitve rezerv nimajo vpliva na obravnavano tematiko magistrske naloge, prikazane pa so na sliki 1.

Pojem kapital v bilanci stanja je moč enačiti s pojmom celotnega kapitala v Slovenskih računovodskih standardih (Ur. l. št. 118/2005, 10/2006 popr., 58/2006, 112/2006 popr., 3/2007, 12/2008, 119/2008, 1/2010, 90/2010 popr., 80/2011, 2/2012, 64/2012, 94/2014, 2/2015 popr., 95/2015, 98/2015, v nadaljevanju SRS). Celotni kapital po SRS izraža lastniško financiranje družbe in predstavlja obveznost do družbe, ki zapade v plačilo, če družba preneha delovati, pri čemer se velikost kapitala popravi glede na tedaj dosegljivo ceno čistega premoženja lastnikov (Australian master accountants guide, 2008, str. 63; 1. odstavek 6. točke Uvoda v SRS, 2006, str. V; 1. odstavek 2B. točke Uvoda v SRS, 2016, str. 15; 8.1. odstavek standarda SRS 8, 2006, str. 51, 8.1 odstavek standarda SRS 8, 2016, str. 110). Celotni kapital je opredeljen z vložki lastnikov ob ustanovitvi ter zneski, ki so se pojavili pri poslovanju in pripadajo lastnikom, zmanjšan pa za izgube poslovnega leta, odkupljene lastne poslovne deleže ter dvige oziroma izplačila (Nobes, 2000, str. 22; 8.2. odstavek standarda SRS 8, 2006, str. 51; 8.2. odstavek standarda SRS 8, 2016, str. 110).

Celotni kapital je mogoče enačiti z lastniškim kapitalom pri poslovnem financiranju (6. odstavek 6. točke Uvoda v SRS, 2006, str. VI; 7. odstavek 2B. točke Uvoda v SRS, 2016, str. 16). Lastniški kapital je definiran kot ostanek sredstev po odštetju dolgov (6. odstavek 6. točke Uvoda v SRS, 2006, str. VI; 7. odstavek 2B. točke Uvoda v SRS, 2016, str. 16). Po finančnem pojmovanju kapitala lahko kapital opredelimo kot v družbo vloženo kupno moč lastnikov, ki jo je treba pri poslovanju družbe ohranjati in povečevati (Alexander, Britton, & Jorissen, 2007, str. 166; Rao, 2011, str. 37; 1. odstavek 6. točke Uvoda v SRS, 2006, str. V; 1. odstavek 2B. točke Uvoda v SRS, 2016, str. 15).

Pojem kapital je moč opredeliti tudi z vidika korporacijskega prava (Ivanjko, Kocbek & Prelič, 2009, str. 252). Kapital v korporacijskoprnem pomenu definira tako razmerja med samimi družbeniki kot tudi razmerja med družbeniki in upniki (Ivanjko et al., 2009, str. 252). Čeprav se za pojem kapital po ZGD-1 in SRS uporablja pojem obveznosti družbe, pri tem ne gre za obligacijskopravno obveznost družbe do družbenikov, ampak za obveznost do ekonomskih lastnikov v računovodskem smislu (Ivanjko et al., 2009, str. 252). Ivanjko et al. (2009, str. 252) so namreč mnenja, da »ta obveznost ni obligacija v smislu dolga družbe na eni strani in terjatve "lastnikov", da bi lahko zahtevali izpolnitev obligacije, še posebej ne v smislu vrnitve investiranega zneska, na drugi strani. Gre za obveznost do virov sredstev v računovodskem smislu, ki kaže na dejstvo lastniškega financiranja podjetja določene gospodarske družbe. Družbeniki kot ekonomski lastniki imajo v premoženjskoprnem pogledu le korporacijskopravna upravičenja, v določenem

trenutku pa se lahko iz teh korporacijskopравnih pravic izoblikujejo samostojna obligacijskopравna upravičenja, ki jih mora družba izpolniti do lastnikov (npr. izplačilo dobička)«.

Osnovni kapital kot ena izmed kategorij celotnega kapitala opredeljuje lastništvo nad družbami (a. točka 8.36. odstavka SRS 8, 2006, str. 54; a. točka 8.28. odstavka SRS 8, 2016, str. 114; Prelič, Zabel, Ivanjko, Podgorelec & Kobal, 2009, str. 104). Po 8.3. odstavku SRS ima osnovni kapital, glede na vrsto družbe, več pojavnih oblik (Henderson, Peirson, Herbohn & Howieson, 2014; str. 476). V delniških družbah se pojavlja v obliki delniškega kapitala, v drugih kapitalskih družbah kot kapital z deleži, v družbi posamičnih lastnikov pa kot kapitalska vloga. Osnovni kapital je del celotnega kapitala in je v nominalnem znesku zapisan v statutu družbe oziroma družbeni pogodbi (Odar, 2010, str. 329).

Osnovni kapital se knjigovodsko pripozna ob pojavitvi denarnih in stvarnih vložkov v družbo in je v poslovnih knjigah lahko izkazan samo v velikosti, v kateri je registriran v sodnem registru (8.11. odstavek SRS 8, 2006, str. 52; 8.10. odstavek SRS 8, 2016, str. 112; Odar, 2010, str. 329). Povečanje osnovnega kapitala se knjigovodsko pripozna z dnem vpisa v sodni register. Če pa se poveča s stvarnimi vložki, se ti izkažejo med sredstvi z dnem prevzema (8.37. odstavek SRS 8, 2006, str. 55; 8.29. odstavek SRS 8, 2016, str. 115).

Velik del celotnega kapitala predstavljajo kapitalske rezerve in rezerve iz dobička, ki so oblikovane z določenim razlogom (Gupta, 2009, str. 370). Razlog za obvezno oblikovanje rezerv v srednjeevropskih državah je predpostavka previdnosti, na podlagi katere je onemogočena razdelitev dobička oziroma njegovega dela med delničarje (Odar, 2012, str. 156). Institut osnovnega kapitala in oblikovanje rezerv sta v interesu upnikov, saj rezerv praviloma ni mogoče izplačati lastnikom, mogoče pa jih je uporabiti za povečanje osnovnega kapitala (Odar, 2012, str. 156)

Za namene obravnavane tematike bom v nadaljevanju podrobneje opredelila pojem (preneseni in tekoči) dobiček ter pojem rezerv za lastne deleže, ki spadajo pod rezerve iz dobička. Rezerve iz dobička so namensko zadržan del čistega dobička iz prejšnjih let. Praviloma se vedno oblikujejo iz čistega dobička poslovnega leta in prenesenega dobička, uporabljajo pa se za poravnavanje izgub (8.7. odstavek SRS 8, 2006, str. 52; 8.6. odstavek SRS 8, 2016, str. 111). Po poravnavi izgube se višina celotnega kapitala ne spremeni, spremeni se le njegova sestava, saj se rezerve porabijo za poravnavo izgube (Odar, 2012, str. 156). »Če torej družba ustvari izgubo, se z vgraditvijo instituta obveznih rezerv doseže, da upniki ne morejo biti prikrajšani oziroma da se tveganje vračila njihovih terjatev bistveno ne zmanjša« (Odar, 2012, str. 156). Po standardu 8 SRS se obvezno razčlenjujejo na zakonske rezerve, rezerve za lastne poslovne deleže, statutarne rezerve in druge rezerve iz dobička. (2. odstavek 64. člena ZGD-1) in se pripoznajo, ko jih oblikuje organ za

sestavo letnega poročila oziroma s sklepom pristojnega organa (8.14. odstavek SRS, 2006, str. 52; 8.13. odstavek SRS, 2016, str. 112). Rezerve za lastne deleže »družba oblikuje v letu pridobitve lastnih deležev, in sicer v višini zneska plačila za pridobitev lastnih deležev« (5. odstavek 64. člena ZGD-1). Sprostijo se lahko samo v primeru odtujitve ali če so bili lastni deleži umaknjeni (6. odstavek 64. člena ZGD-1). Podrobnejšo členitev, dodatne zahteve in namen drugih rezerv iz dobička določata ZGD-1 in standard 8 SRS.

Preneseni čisti dobiček iz prejšnjih let je »zadržani čisti dobiček oziroma ostanek tedanjega čistega dobička, ki še ni razdeljen lastnikom, pa tudi ne namensko opredeljen kot rezerva« (8.8. odstavek SRS 8, 2006, str. 52; 8.7. odstavek SRS 8, 2016, str. 111). Pripozna se s sprejetjem sklepa o razdelitvi bilančnega dobička posameznega poslovnega leta ter ko so iz njega izločeni zneski za poravnavo preteklih izgub, zneski za rezerve in deleži lastnikov kapitala (8.15. odstavek SRS 8, 2006, str. 52; 8.14. odstavek SRS 8, 2016, str. 112). Prenesena čista izguba iz prejšnjih let je »izguba, ki ni poravnana s čistim dobičkom poslovnega leta in z nabranimi drugimi sestavinami kapitala, predvsem z rezervami ali dobičkom prejšnjih let; kot takšna zmanjšuje celotni kapital« (8.15. odstavek SRS 8, 2006, str. 52; 8.14. odstavek SRS 8, 2016, str. 112). Pripozna se, ko je ni mogoče v celoti poravnati z rezervami in po sklepu o njeni poravnavi z nabranimi drugimi sestavinami kapitala, predvsem z dobičkom prejšnjih poslovnih let (8.17. odstavek SRS 8, 2006, str. 53; 8.16. odstavek SRS 8, 2016, str. 112).

SRS in MRS temeljijo na konceptu finančnega pojmovanja kapitala (Odar, 2012, str. 152). Po tem konceptu ustvari družba čisti dobiček samo takrat, ko je denarno izraženi znesek sredstev na koncu obračunskega obdobja po odbitku dolgov in odštetju vseh izplačil kapitala lastnikom oziroma po prištetju vseh novih vplačil v kapital v obračunskem obdobju večji od denarno izražene zneska sredstev po odbitku dolgov na začetku obračunskega obdobja (10. odstavek Uvoda v SRS, 2006, str. VI; 11. odstavek Uvoda v SRS, 2016, str. 16). Čisti dobiček je razlika med prihodki in odhodki, zmanjšana za obračunani davek iz dobička ter preračunana za terjatve in obveznosti za odloženi davek (10. odstavek Uvoda v SRS, 2006, str. VI; 11. odstavek Uvoda v SRS, 2016, str. 16). Če so prihodki manjši, je razlika čista izguba, povečana za morebitni obračunani davek iz dobička ter preračunana za terjatve in obveznosti za odloženi davek (10. odstavek Uvoda v SRS, 2006, str. VI; 11. odstavek Uvoda v SRS, 2016, str. 16). Čisti dobiček poslovnega leta se uporabi za kritje prenesene izgube, oblikovanje zakonskih rezerv, oblikovanje rezerv za lastne deleže, oblikovanje statutarnih rezerv in oblikovanje drugih rezerv iz dobička (11. odstavek 64. člena ZGD-1).

Po standardu 8 SRS na splošno velja (če zanemarimo izplačila kapitala in nova vplačila kapitala), da je družba ohranila kapital, če ima na koncu obračunskega obdobja toliko kapitala, kot ga je imela na začetku obračunskega obdobja, njegova kupna moč pa je enaka (10. odstavek Uvoda v SRS, 2006, str. VI; 11. odstavek Uvoda v SRS, 2016, str. 16). Če izhajamo iz tega vidika, potem lahko čisti dobiček definiramo kot vsak znesek nad ravnijo,

potrebno za ohranjanje kapitala, ki je obstajal na začetku obračunskega obdobja ali ob njegovem začetnem povečanju (10. odstavek Uvoda v SRS, 2006, str. VI; 11. odstavek Uvoda v SRS, 2016, str. 16). Prav tako lahko na ta način definiramo čisto izgubo kot vsak znesek pod ravniyo, potrebno za ohranjanje kapitala, ki je obstajal na začetku obračunskega obdobja ali ob njegovem začetnem povečanju (10. odstavek Uvoda v SRS, 2006, str. VI; 11. odstavek Uvoda v SRS, 2016, str. 16). Čisti dobiček je torej znesek po odštetju odhodkov skupaj z obračunanimi davki od prihodkov ter preračunu čistega dobička za terjatve in obveznosti za odloženi davek (10. odstavek Uvoda v SRS, 2006, str. VI; 11. odstavek Uvoda v SRS, 2016, str. 16).

Do sedaj sem kapital opredelila predvsem z računovodskega vidika v okviru standarda 8 SRS ter z njim povezanimi določbami ZGD-1. Osnovni kapital pa je mogoče opredeliti tudi z vidika razmerij med družbeniki in družbo samo, zato bom v nadaljevanju najprej na kratko opredelila družbo z omejeno odgovornostjo.

1.1 Osnovni kapital in osnovni vložki

Družba z omejeno odgovornostjo (v nadaljevanju družba) je v najširšem pomenu besede gospodarska družba. Gospodarsko družbo ZGD-1 (1. odstavek 3. člena) opredeljuje kot pravno osebo, ki na trgu samostojno opravlja pridobitno dejavnost kot svojo izključno dejavnost (Kolitz, Quinn & McAllister, 2009, str. 438). V ožjem pomenu besede pa je družba opredeljena kot kapitalska družba. Kapitalska družba predstavlja eno izmed oblik organiziranja gospodarske družbe glede na odgovornost družbenikov za obveznosti družbe. Omejena odgovornost družbe ne zmanjšuje poslovnega tveganja, saj družba odgovarja za obveznosti z vsem svojim premoženjem, omejuje le odgovornost družbenikov, ki za njene obveznosti načeloma ne odgovarjajo (Steven, 2003, str. 16; Charmichael & Rosenfield, 2003, str. 25; 472. člen ZGD-1). Praktični pomen družbe je zelo velik, saj statistični podatki tako pri nas kot drugod kažejo, da je daleč največje število gospodarskih družb organiziranih prav v tej pravnoorganizacijski obliki (OECD, 2015, str. 13).

Osnovni kapital družbe in osnovni vložki družbenikov določajo kapitalska razmerja v družbi. Kapitalska razmerja vključujejo tako razmerja med družbeniki in družbo, medsebojna razmerja med družbeniki ter razmerja med družbeniki in tretjimi osebami, ki niso neposredno povezane z družbo. Težišče samega zakona (ZGD-1) je namenjeno prav določbam o zagotavljanju kapitala (pri tem se pojem zagotavljanja kapitala nanaša na zagotovitev osnovnega kapitala družbe in tudi na ohranitev kapitala družbe), uporabi dobička družbe in določbam o spremembah osnovnega kapitala družbe (Kobal, 2007, str. 25). Pri tem so določbe o zagotavljanju kapitala družbe najpomembnejše in tvorijo (poleg določb o organiziranosti družbe) jedro prava družbe z omejeno odgovornostjo (Kobal, 2007, str. 25).

1.1.1 Zagotavljanje kapitala

Institut osnovnega kapitala je v prvi vrsti namenjen zaščiti upnikov in ne toliko zaščiti družbenikov družbe. Osnovni kapital družbe je jamstveni kapital, katerega minimalno višino predpisuje zakon, saj skupaj z rastjo družbe oziroma večanjem poslovanja rastejo tudi obveznosti in s tem odgovornost do upnikov (Walton & Aerts, 2006, str. 187; Kobal, 2007, str. 25; Stolowy & Lebas, 2007, str. 357). Kapital družbe je torej vezan na minimalni znesek osnovnega kapitala v višini 7.500 EUR (1. odstavek 475. člena ZGD-1; Kobal, 2007, str. 21). Osnovni vložek (osnovna glavnic) je sestavljen iz osnovnih vložkov oziroma osnovnih deležev družbenikov, katerih vrednost je lahko različna, vendar ne manjša od 50 EUR (1. odstavek 475. člena ZGD-1). Osnovni vložek je lahko zagotovljen v denarju ali kot stvarni vložek ali stvarni prevzem (2. odstavek 475. člena ZGD-1). Kot stvarni vložek se lahko zagotovijo premičnine ali nepremičnine, pravice in družba ali del družbe (3. odstavek 475. člena ZGD-1).

Ko družbeniki izpolnijo svojo prvo temeljno obveznost do družbe in ji zagotovijo osnovni kapital (vplačajo vložke), jih veže njihova druga temeljna obveznost do družbe, in sicer obveznost ohranitve osnovnega kapitala družbe (495. člen ZGD-1) oziroma natančneje obveznost ohranitve premoženja družbe, ki je v prvi vrsti namenjeno izpolnjevanju obveznosti družbe do tretjih oseb (Kobal, 2007, str. 26; Martin, 2010, str. 172).

Jedro ("temeljni kamen") sistema varstva kapitala družbe tako v slovenski korporacijski zakonodaji predstavljata 495. člen (ohranjanje osnovnega kapitala) in 496. člen ZGD-1 (vračilo prepovedanih plačil) (Kobal, 2007, str. 26). Na podlagi prepovedi izplačil družbenikom – premoženje, potrebno za ohranitev osnovnega kapitala, ki se družbenikom ne sme izplačati (1. odstavek 495. člena ZGD-1) – je udejanjeno načelo ohranitve kapitala družbe (Elliott & Elliot, 2002, str. 265; Kobal, 2007, str. 26). Družbenikom so zaradi varstva interesov družbe in upnikov prepovedana izplačila (le) iz tistega dela premoženja družbe, ki ustreza znesku (registriranega) osnovnega kapitala (Dodge, 1997, str. 313; Kobal, 2007, str. 26). Gre za t. i. omejeno, in ne absolutno vezanost celotnega premoženja družbe (Kobal, 2007, str. 26). Pri tem ni pomemben način, na katerega družba družbeniku izvede takšna izplačila – prepovedana so tako odkrita kot prikrita izplačila družbenikom, seveda pod pogojem, da se s takšnimi izplačili poseže v vezano premoženje družbe (Kobal, 2007, str. 27).

1.1.2 Sprememba osnovnega kapitala

Poleg določb o zagotavljanju kapitala so določbe o spremembah osnovnega kapitala naslednje določbe, ki predstavljajo težišče zakona ZGD-1. Spremembe osnovnega kapitala za družbe obravnava ZGD-1 pod spremembo družbene pogodbe, ki jo morajo družbeniki s tričetrtinsko večino glasov vseh družbenikov overiti pri notarju (1. odstavek 516. člena ZGD-1). Sprememba družbene pogodbe začne veljati z vpisom v register (6. odstavek 516.

člena ZGD-1). Osnovni kapital se lahko spremeni; bodisi se poveča bodisi se zmanjša, vendar samo do z zakonom določene minimalne višine osnovnega kapitala (Wendler & Co., 2013, str. 12) Povečanje in zmanjšanje osnovnega kapitala je mogoče učinkovito ali nominalno. V nadaljevanju bom predstavila možnosti ter postopke povečanja ali zmanjšanja osnovnega kapitala.

1.1.2.1 Povečanje osnovnega kapitala

Povečanje osnovnega kapitala je namenjeno varstvu premoženja družbe, posredno pa tudi varstvu upnikov, vendar ne predstavlja temeljne obveznosti družbenikov (Ivanjko et al., 2009, str. 884). Družbeniki lahko kadarkoli sklenejo, da se poveča osnovni kapital (1. odstavek 517. člena ZGD-1). S tem sklepom nastane obveznost družbenikov, s katerim se poskuša doseči samo ohranjanje osnovnega kapitala (Ivanjko et al., 2009, str. 884). Povečanje osnovnega kapitala se lahko opravi kot (2. odstavek 517. člena ZGD-1):

1. povečanje osnovnega kapitala z vložki ali z izročitvijo novih stvarnih vložkov ali
2. povečanje osnovnega kapitala iz sredstev družbe.

Učinkovito povečanje osnovnega kapitala oziroma povečanje osnovnega kapitala z vložki pomeni plačilo novih vložkov (lahko so različni ali enaki po vrednosti) v družbo dosedanjih družbenikov ali tretjih oseb (Ivanjko et al., 2009, str. 885). Družbeniki sprejmejo sklep o povečanju osnovnega kapitala tako, da določijo novo višino osnovnega kapitala, pri čemer razliko med obstoječo višino in novo višino osnovnega kapitala razdelijo na enega ali več vložkov (Ivanjko et al., 2009, str. 885). Nato se med prevzemnikom deleža in družbo sklene pogodba o nakupu poslovnega deleža v notarski obliki, vplača vložek, povečanje osnovnega kapitala pa se vpiše v sodni register (Ivanjko et al., 2009, str. 885). »Z dnem vpisa povečanja osnovnega kapitala z vložki (vložek ne sme biti manjši od 50 EUR) v register pridobijo dosedanji družbeniki nov in samostojen poslovni delež« (4. odstavek 517. člena ZGD-1).

Pri tem je pomembno omeniti, da imajo »dosedanji družbeniki prednostno pravico do prevzema novih vložkov v sorazmerju s svojimi deleži v osnovnem kapitalu, če ta pravica ni izključena s sklepom o povečanju osnovnega kapitala« (3. odstavek 517. člena ZGD-1). »Rok za uveljavitev te pravice je 14 dni od dneva skupščine, na kateri je bil sprejet sklep o povečanju osnovnega kapitala« (3. odstavek 517. člena ZGD-1).

Pri povečanju osnovnega kapitala z izročitvijo novih stvarnih vložkov veljajo enaka pravila kot pri ustanovitvi družbe (Hieng, 2015c, str. 50). Stvarni vložek je lahko tudi v obliki kapitalskega deleža (Hieng, 2015c, str. 54) ali v obliki dela družbe (Hieng, 2015c, str. 55). Bistvenega pomena pri tem je, da se oceni realna vrednost stvarnih vložkov, zlasti če gre za premoženje velike vrednosti (Ivanjko et al., 2009, str. 886). »Če bi družbeniki stvar ocenili previsoko in mimo običajnih vrednostnih kriterijev, odgovarjajo upnikom za

odškodnino po načelih, ki veljajo za spregled pravne osebnosti« (Ivanjko et al., 2009, str. 886). Stvarni vložek se izkaže med sredstvi v poslovnih knjigah z dnem prevzema (8.37. odstavek SRS 8, 2006, str. 55; 8.29. odstavek SRS 8, 2016, str. 115).

Povečanje osnovnega kapitala se v poslovnih knjigah lahko izkaže šele z dnem vpisa v sodni register (8.11. odstavek SRS 8, 2006, str. 52; 8.10. odstavek SRS 8, 2016, str. 112; Odar, 2012, str. 159). Do dneva vpisa v sodni register pa se izkazuje kot obveznost (8.37. odstavek SRS 8, 2006; 8.29. odstavek SRS 8, 2016, str. 115). Sodni register ima vlogo javnega registra, kar pomeni, da se vsi, ki želijo podatke o družbi, lahko zanesejo na podatke, ki so javni podatki, v njem (Odar, 2012, str. 159). Zato se družba ne sme predstavljati s podatki, drugačnimi od tistih, ki so vpisani v sodnem registru (Odar, 2012, str. 159).

Nominalno povečanje osnovnega kapitala oziroma povečanje osnovnega kapitala iz sredstev družbe pomeni, da se »osnovni kapital poveča s preoblikovanjem drugih postavk lastnega kapitala v osnovni kapital« (1. odstavek 358. člena ZGD-1), in sicer (1. odstavek 359. člena ZGD-1): kapitalne rezerve, statutarne rezerve (če statut določa, da jih je dovoljeno uporabiti za ta namen), druge rezerve iz dobička ter preneseni dobiček. »Preoblikovanje drugih postavk lastnega kapitala v osnovni kapital ni dopustno, če je v bilanci stanja, ki je podlaga za preoblikovanje, izkazana prenesena izguba ali čista izguba poslovnega leta« (3. odstavek 359. člena ZGD-1). Vrhovno sodišče RS (967/99, 27. oktober 2003) je razsodilo, da uporaba nerazporejenega dobička za nominalno povečanje kapitala ne pomeni uporabe dobička za razporeditev med družbenike. To nadalje pomeni, da se pri »povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe osnovni vložki dosedanjih družbenikov povečajo v sorazmerju z njihovimi poslovnimi deleži v dosedanem osnovnem kapitalu« (5. odstavek 517. člena ZGD-1).

1.1.2.2 Zmanjšanje osnovnega kapitala

Do zmanjšanja osnovnega kapitala lahko pride samo pri kapitalskih družbah, ki edine izkazujejo kapital v bilančno-pravnem smislu (Jurman & Bajuk, 2008, str. 32). ZGD-1 obravnava zmanjšanje osnovnega kapitala enotno, ne da bi ločeval nominalno in efektivno zmanjšanje osnovnega kapitala (Ivanjko et al., 2009, str. 887). Efektivnemu zmanjšanju osnovnega kapitala sledita tudi izplačilo dela osnovnega kapitala družbenikom in zmanjšanje premoženja družbe, pri nominalnem zmanjšanju kapitala pa gre za zmanjšanje osnovnega kapitala in prerazporeditev sredstev v rezerve družbe (Ivanjko et al., 2009, str. 887).

Družbeniki lahko kadarkoli sklenejo, da se osnovni kapital družbe zmanjša (1. odstavek 520. člena ZGD-1), vendar ne pod zakonsko določen najnižji znesek osnovnega kapitala. V osnovi ločimo tri različne načine zmanjšanja osnovnega kapitala, in sicer (Jurman & Bajuk, 2008, str. 32):

1. redno zmanjšanje osnovnega kapitala,
2. poenostavljeno zmanjšanje osnovnega kapitala (nominalno zmanjšanje) ali
3. zmanjšanje osnovnega kapitala z umikom poslovnih deležev.

Postopek rednega zmanjšanja osnovnega kapitala je relativno dolgotrajen, pri katerem je poudarjeno predvsem varstvo upnikov (Jurman & Bajuk, 2008, str. 32). Poslovodja družbe mora sklep o zmanjšanju osnovnega kapitala vsaj dvakrat objaviti ter v objavi pozvati upnike (družbi znane upnik mora pozvati neposredno), da se zglasijo pri družbi in izjavijo, ali soglašajo z zmanjšanjem osnovnega kapitala (1. točka 2. odstavka 520. člena ZGD-1). Upnikom, ki niso soglašali z zmanjšanjem osnovnega kapitala, mora družba poravnati zahteve ali zagotovi varščino (2. točka 2. odstavka 520. člena ZGD-1). Zmanjšanje osnovnega kapitala se lahko prijavi za vpis v register šele po enem letu od zadnje objave in po tem, ko poslovodja predloži dokaze o tem, da je družba poravnala zahteve upnikom ali jim zagotovila varščino (3. odstavek 520. člena ZGD-1).

Z vidika računovodskega evidentiranja družba, na podlagi sklepa o vpisu zmanjšanja osnovnega kapitala v sodni register, neposredno zmanjša postavko osnovni kapital in izkaže obveznost do družbenikov za izplačilo (Jurman & Bajuk, 2008, str. 33).

Zmanjšanje osnovnega kapitala po poenostavljenem postopku je možno za zmanjšanje osnovnega kapitala, ki je namenjeno kritju prenesene izgube ali čiste izgube poslovnega leta ali prenosu zneskov v kapitalne rezerve (1. odstavek 379. člena ZGD-1). »V sklepu o zmanjšanju osnovnega kapitala mora biti naveden namen zmanjšanja osnovnega kapitala« (1. odstavek 379. člena ZGD-1). Poenostavljeno zmanjšanje osnovnega kapitala je dopustno, če (2. odstavek 379. člena ZGD-1):

1. ne obstajajo ali se prej sprostijo rezerve iz dobička ter kapitalne rezerve, razen zakonske in kapitalne rezerve iz 1. do 3. točke prvega odstavka 64. člena tega zakona, katerih vsota je enaka 10 % ali v statutu določenem višjem odstotku po zmanjšanju preostalega osnovnega kapitala, in
2. čisti dobiček poslovnega leta ter preneseni dobiček ne obstajata več.

Za zmanjšanje osnovnega kapitala z umikom poslovnih deležev se smiselno uporabljajo določbe 381 do 383. člena zakona, ki se nanašajo na delniško družbo (6. odstavek 520. člena ZGD-1). Razlogi za umik so različni, kot so želja po izčiščenju premoženjske bilance, zmanjšanje osnovnega kapitala, za katerega družbeniki menijo, da ga glede na dejavnost družbe ne potrebujejo v izkazani velikosti, ali pa neuspešna prodaja pridobljenega lastnega deleža (Hieng, 2015c, str. 39). Zakon določa dva načina umika poslovnih deležev, in sicer prisilni umik in umik s pridobitvijo s strani družbe (1. odstavek 381. člena ZGD-1).

Pri družbi z omejeno odgovornostjo pride v poštev le umik lastnega deleža s pridobitvijo s strani družbe, saj je prisilni umik deleža uresničen z možnostjo izključitve družbenika (Hieng, 2015c, str. 39). Pri tem je treba upoštevati določbe o rednem zmanjšanju osnovnega kapitala, ki se nanašajo na varstvo upnikov (Hieng, 2015c, str. 39). Osnovni kapital je zmanjšan z dnem vpisa sklepa v register (382. člen ZGD-1).

Umik z zmanjšanjem osnovnega kapitala je mogoče izvesti ali v breme bilančnega dobička ali neposredno v breme osnovnega kapitala. Pri zmanjšanju osnovnega kapitala z umikom lastnega poslovnega deleža v breme osnovnega kapitala se osnovni kapital zmanjša za nominalni znesek lastnega deleža, morebitni presežek nad nominalno vrednostjo pa se nadomesti iz kapitalskih rezerv oziroma rezerv iz dobička in obratno (8.20. odstavek SRS 8, 2006, str. 53; 8.19. odstavek SRS 8, 2016, str. 113). Ponazoritev knjiženja je predstavljena v tabeli 1.

Tabela 1: Zmanjšanje z umikom deležev v breme osnovnega kapitala

1	Stanje na dan pred zmanjšanjem osnovnega kapitala	Konto	Breme	Dobro
	Osnovni kapital			
	družbenik B	9012		10.000
	družbenik C	9013		10.000
	družba ABC d.o.o.	9014		10.000
	Zakonske rezerve	920		3.000
	Rezerve za lastne poslovne deleže	921		14.000
	Odkupljeni lastni delež	929	14.000	
	Preneseni dobiček	930		16.500
2	Umik lastnega deleža			
	Zmanjšanje osnovnega kapitala	9014	10.000	
	Odprava lastnega deleža	929		14.000
	Preneseni dobiček	930	4.000	
3	Sprostitev rezerv za lastne deleže	921	14.000	
	Preneseni dobiček	930		14.000

Vir: M. Odar, Razred 9 - Kapital, dolgoročne obveznosti in dolgoročne rezervacije, 2010, str. 350.

S sprostitvijo rezerv za lastne deleže v bilančni dobiček je ohranjeno tudi osnovno pravilo delitve dobička družbe, ki se deli sorazmerno s poslovnimi deleži družbenikov (Hieng, 2015c, str. 39). Rezerve za lastne deleže pa se lahko sprostijo le ob odtujitvi ali umiku lastnih deležev (6. odstavek 64. člena ZGD-1).

Nekateri strokovnjaki dopuščajo samo možnost umika v breme bilančnega dobička. Če se družbeniki na skupščini odločijo za poenostavljeno zmanjšanje osnovnega kapitala z umikom lastnega poslovnega deleža v breme bilančnega dobička, družba sprosti rezerve za

lastne deleže v dobro prenesenega oziroma bilančnega dobička in jih uporabi za pokritje umaknjene lastnega deleža (3. točka 2. odstavka 381. člena ZGD-1). Za nominalni znesek umaknjene lastnega deleža se osnovni kapital družbe zmanjša, povečajo pa se kapitalske rezerve, ki ostanejo nedotaknjene kot posebna oblika vezanega kapitala, z namenom pokrivanja izgube in morda za kasnejše ponovno povečanje osnovnega kapitala, nikakor pa ne za izplačilo (8.20. odstavek SRS 8, 2006, str. 53; 8.19. odstavek SRS 8, 2016, str. 113; Hieng, 2015c, str. 39), zato družbi ni treba zagotoviti posebnega varstva upnikov (Hieng, 2015c, str. 41). Ponazoritev knjiženja je predstavljena v tabeli 2.

Tabela 2: Zmanjšanje z umikom deležev v breme bilančnega dobička

1	Stanje na dan pred zmanjšanjem osnovnega kapitala	Konto	Breme	Dobro
	Osnovni kapital			
	družbenik B	9012		10.000
	družbenik C	9013		10.000
	družba ABC d.o.o.	9014		10.000
	Zakonske rezerve	920		3.000
	Rezerve za lastne poslovne deleže	921		14.000
	Odkupljeni lastni delež	929	14.000	
	Preneseni dobiček	930		16.500
2	Umik lastnega deleža			
	Sprostitev rezerv za lastne deleže	921	14.000	
	Preneseni dobiček	930	14.000	
	Odprava lastnega deleža	929		14.000
	Preneseni dobiček	930		14.000
3	Zmanjšanje osnovnega kapitala	9014	14.000	
	Kapitalske rezerve	911		14.000

Vir: M. Odar, Razred 9 - Kapital, dolgoročne obveznosti in dolgoročne rezervacije, 2010, str. 349.

Slaba stran takšnega zmanjšanja osnovnega kapitala pa je, da se dobiček ne razdeli vsem družbenikom sorazmerno z njihovimi deleži, temveč se uporabi kot vir za izplačilo le tistemu družbeniku, ki je svoj delež ali njegov del prodal (Hieng, 2015c, str. 41). In če pri tem velja, da je lahko ocenjena vrednost poslovnega deleža bistveno večja od njegove nominalne vrednosti, lahko pride tudi do oškodovanja drugih družbenikov, če cenitev ni opravljena dovolj strokovno (Hieng, 2015c, str. 39).

1.2 Poslovni delež

Poslovni delež je treba razlikovati od osnovnega vložka. Osnovni vložki družbenikov sestavljajo osnovni kapital. Na podlagi osnovnega vložka in sorazmerno z njegovo vrednostjo v osnovnem kapitalu pa pridobi družbenik poslovni delež, ki je izražen v

odstotkih od osnovnega kapitala (2. odstavek 471. člena ZGD-1). Ob ustanovitvi družbe lahko vsak družbenik prispeva le en osnovni vložek, na podlagi katerega pridobi en poslovni delež, kasneje pa jih lahko pridobi več (3. odstavek 471. člena ZGD-1). Če družbenik k svojemu poslovnemu deležu pridobi enega ali več deležev, ohranijo vsi deleži svojo samostojnost (3. odstavek 481. člena ZGD-1).

Poslovni delež je definiran tudi kot pojem za skupek pravic (upravljaljske in premoženjske), obveznosti in odgovornosti, ki jih ima družbenik na podlagi osnovnega vložka (Jovanovič, 2008, str. 548; Zabel & Kocbek, 2002, str. 335). Na osnovi te definicije predstavlja poslovni delež članstvo družbenika v družbi (Ivanjko et al., 2009, str. 884). Poslovni delež definira tudi imetniški odnos med družbo in družbenikom (Mukherjee & Hanif, 2006, str. 1.2), saj družba ni predmet lastnine, zato družbenik ni lastnik, temveč imetnik poslovnega deleža. Juhart, Tratnik, Venčur, Plavšak in Geč (2007) so mnenja, da »poslovni delež ni stvar, zato družbenik nima lastninske pravice nad poslovnim deležem. Zakonska opredelitev lastninske pravice je vsebovana v 15. členu SPZ in je vezana na pojem stvari, tj. telesni objekt. Ker pa poslovni delež ni telesna stvar, temveč premoženjska pravica, družbenik v družbi torej ne more biti njen lastnik, temveč le imetnik, ki ima imetništvo, kot ekvivalent lastniški pravici na stvari.«

1.2.1 Lastni poslovni delež

Lastni poslovni delež je poslovni delež, ki je v lasti družbe (Papp, 2011, str. 185). Pridobljen lastni poslovni delež se odšteva od celotnega kapitala (gre za odbitno postavko rezerv iz dobička), saj je premoženje družbe, ki ima lastni poslovni delež, že zmanjšano za znesek vrednosti lastnih poslovnih deležev (Bajuk Mušič, 2015, str. 46). Čeprav so deleži v lasti družbe še vedno del osnovnega kapitala družbe, lastniku ne prinašajo nobenih pravic, ki izvirajo iz lastništva (Prusnik, 2014a, str. 41). Tako se nanje ne razporedi čisti dobiček in nimajo glasovalne pravice. Z odkupom lastnih deležev se razmerje med družbeniki spremeni, saj del dobička, ki bi pripadel družbeniku, ki je lastni delež prodal, zdaj pripada preostalim družbenikom (4. odstavek 506. člena ZGD-1; Prusnik, 2014a, str. 41). Za prikazovanje pravih relevantnih razmerij med družbeniki v družbi, ki ima lastne poslovne deleže, je torej treba izračunati njihova razmerja, ki ustrezajo dejanskim korporacijskim upravičenjem (Vrhovno sodišče RS 28/2011, 18. oktober 2012). To torej pomeni, da se v družbi, kjer ima družbenik 50-odstotni poslovni delež, družba sama pa 50-odstotni poslovni delež, šteje, da ima zunanji družbenik 100-odstotne korporacijske pravice. Če bo družbenik družbo prodal, bo sicer formalnopravno prodal 50-odstotni delež, dejansko pa bo prodal celotno družbo, torej vrednost celotnega kapitala (Kocbek, 2011).

Lastni poslovni deleži lahko družbenikom omogočajo prikrito vračanje osnovnega kapitala družbe (Ivanjko et al., 2009, str. 891). V pravni teoriji se pogosto loči pridobitev lastnih poslovnih deležev proti plačilu ali brez plačila (Ivanjko et al., 2009, str. 891). Zakon omejuje možnost pridobivanja poslovnih deležev proti plačilu, saj določa obvezno

oblikovanje rezerv za lastne deleže pred izvedbo plačila za pridobitev teh deležev (2. odstavek 500. člena ZGD-1). To pomeni, da družba ne more izplačati kupnine za nakup lastnega deleža, dokler nima zadostnega vira za oblikovanje zahtevanih rezerv (Mlakar, 2012a, str. 25). Kakšni so torej pogoji za pridobitev lastnega poslovnega deleža?

Predpisani so 3. pogoji za pridobitev lastnega deleža. 1. pogoj določa, da lahko družba odplačno pridobi lastne poslovne deleže, šele ko so vložki zanj v celoti plačani (500. člen ZGD-1; French, 2015, str. 525). Naslednji pogoj določa, da družba lahko odplačno pridobi lastne poslovne deleže, vendar plačil za pridobitev teh deležev ne sme opraviti, dokler v bilanci stanja, najkasneje konec poslovnega leta, ne oblikuje rezerve za lastne deleže v višini zneskov, ki so bili plačani za pridobitev lastnih deležev (500. člen ZGD-1; 5. odstavek 64. člena ZGD-1). Vir za oblikovanje rezerv za lastne poslovne deleže so, poleg čistega dobička posameznega poslovnega leta, tj. čistega dobička tekočega leta ter prenesenega dobička preteklih let, tudi statutarne rezerve (če jih je dovoljeno uporabiti za ta namen) in druge rezerve iz dobička (v delih, ki presegajo morebitno preneseno izgubo) (11. odstavek 64. člena ZGD-1; 5. odstavek 64. člena ZGD-1; Dornseifer, 2005, str. 72). Zadnji pogoj pa določa, da družba ne more pridobiti vseh poslovnih deležev in postati sama svoj lastnik (4. odstavek 500. člena ZGD-1; Ivanjko et al., 2009, str. 891; Martinius, 2005, str. 214; Birds, 2010, str. 816). Če bi družba pridobila vse poslovne deleže sama, bi kot družba prenehala obstajati, saj ne bi imela družbenikov, ker osnovni kapital sestavljajo vložki družbenikov (Ivanjko et al., 2009, str. 891). Prav tako v družbi ne bi bilo več mogoče izvajati upravljaljskih upravičenj (Ivanjko et al., 2009, str. 891). Tako bi bilo teoretično torej možno, da bi družba imela le enega družbenika s poslovnim deležem v nominalni višini 50 EUR (Jerman & Bajuk, 2008, str. 35).

ZGD-1 sam po sebi torej ne predpisuje posebnih omejitev za pridobitev lastnih deležev oziroma drugih, razen tistih, ki so vezani na izplačilo in oblikovanje rezerv (Mlakar, 2014a, str. 42). Omejitev pridobitev lastnih deležev in njihovo imetništvo pa sta zakonsko določena zaradi varstva upnikov (Ivanjko et al., 2009, str. 891; Needham, Dransfield, Coles, Harris & Rawlinson, 1999, str. 103).

Kaj pa so ekonomski razlogi za pridobitev lastnega poslovnega deleža? Družba pridobi lastne poslovne deleže iz več razlogov, na primer zaradi izstopa družbenika ali kasnejšega vstopa novega družbenika. Določbe ZGD-1 ne napotujejo neposredno na uporabo določil o razlogih za pridobitev lastnih poslovnih deležev pri delniških družbah, ki jih določa 247. člen, vendar se po mnenju Mlakarjeve (2012b, str. 28) smiselno uporabljajo tudi v primeru družbe z omejeno odgovornostjo. Po drugi strani pa so davčni svetovalci mnenja, da je poslovni delež smiselno prodati samo v primeru obstoja ustreznega trga oziroma povpraševanja po poslovnih deležih in višjega izplena (denarni tok) pri prodaji poslovnega deleža, kot znaša prejeta premoženje pri prenehanju družbe po skrajšanem postopku. Vprašanje izplena je povezano z višino prodajne cene poslovnega deleža, ki je odvisna od izbrane metode vrednotenja (cenitve), davčne tveganosti odkupa poslovnega deleža

(urejenost davčne administracije družbe ...) in pogajalskih spretnosti družbenika in potencialnega kupca (Optimiranje dohodnine - likvidacija gospodarske družbe po skrajšanem postopku ali prodaja deleža družbenika družbi, 18. maj 2005).

Pridobitev lastnih poslovnih deležev se opravi kot kupoprodajni posel med družbo in družbeniki, pri katerem predpostavljamo, da se cena lastnih poslovnih deležev oblikuje na nivoju, kot bi se oblikovala med nepovezanimi osebami (Jurman & Bajuk, 2008, str. 35). To nadalje pomeni, da je lahko cena lastnega poslovnega deleža višja ali nižja od knjigovodske vrednosti. Pojem knjigovodske vrednosti določa SRS (7. točka uvoda SRS, 2006, str. VI; 2. odstavek 3. točke 2B uvoda SRS, 2016, str. 18). Vse razlike v ceni se poračunavajo s kapitalom (8.38. odstavek SRS 8, 2006, str. 55; 8.30. odstavek SRS 8, 2016, str. 115; točka 33 MRS 32; Jurman & Bajuk, 2008, str. 35; Bajuk Mušič, 2015, str. 46). Pridobljene lastne deleže lahko družba zadržuje v svoji bilanci stanja neomejeno dolgo, zlasti če načrtuje njihovo prodajo, lahko pa se odloči za njihov umik in s tem bilanco stanja očisti postavk, ki se izkazujejo v celotnem kapitalu družbe, vendar na njegovo velikost ne vplivajo (Hieng, 2015c, str. 34). Knjiženje pridobitve lastnega poslovnega deleža ponazarja tabela 3.

Tabela 3: Pridobitev lastnega poslovnega deleža

1	Osnovni kapital	Konto	Breme	Dobro
	Družbenik A	9011		10.000
	Družbenik B	9012		10.000
	Družbenik C	9013		10.000
	Zakonske rezerve	920		3.000
	Preneseni dobiček	930		2.500
	Čisti dobiček	932		25.000
2	Oblikovanje rezerv za lastne poslovne deleže	930	2.500	
		932	11.500	
		921		14.000
3	Odkup lastnega poslovnega deleža	929	14.000	
	Obveznost do družbenika A	110		14.000
4	Sprememba lastništva			
	Izstop družbenika A	9011	10.000	
	Vstop družbe ABC d.o.o.	9014		10.000

Vir: M. Odar, Razred 9 - Kapital, dolgoročne obveznosti (dolgovi) in dolgoročne rezervacije, 2010, str. 362.

Pridobitev lastnega poslovnega deleža je le ena izmed oblik odsvojitve poslovnega deleža družbenika. Odsvojitve poslovnega deleža pa predstavlja enega izmed prenosov poslovnega deleža, ki jih bom predstavila v nadaljevanju. Posledica prenosa poslovnega

deleža je sprememba družbenikov, ki pa ne pomeni spremembe družbene pogodbe, tako kot to velja pri spremembi osnovnega kapitala.

1.2.2 Prenos poslovnega deleža

Prenos poslovnega deleža je individualni obligacijski pravni posel. Poslovni deleži se prenašajo s pogodbo o odsvojitvi poslovnih deležev, ki jo morajo družbeniki skleniti v obliki notarskega zapisa (3. odstavek 481. člena ZGD-1). Vsi poslovni deleži se lahko odsvojijo oziroma dedujejo, in sicer v skladu z zakonom o dedovanju (v nadaljevanju ZD) (1. odstavek 481. člena ZGD-1; Ivanjko et al., 2009, str. 888). Odsvojitve poslovnega deleža je možna po vseh pravnih podlagah, s katerimi se prenaša pravica na stvari (Ivanjko et al., 2009, str. 887; Brown & Max, 1995, str. 5–56). Običajno je to prodajna pogodba oziroma darilna pogodba.

Če z družbeno pogodbo ni drugače določeno, imajo družbeniki pod enakimi pogoji pri nakupu poslovnega deleža predkupno pravico in s tem prednost pred drugimi osebami (4. odstavek 481. člena ZGD-1; Dornseifer, 2005, str. 151). Če družbenik proda poslovni delež, neupoštevajoč zakonsko predkupno pravico drugih, nastopijo pravne posledice obligacijskega prava v skladu s 512. člena OZ (Ivanjko et al., 2009, str. 889). Družbena pogodba lahko tudi določi, da je za odsvojitve poslovnega deleža osebam, ki niso družbeniki, potrebno soglasje večine ali pa vseh družbenikov, in določi pogoje za izdajo soglasja (7. odstavek 481. člena ZGD-1). Institucijo dajanja soglasja k odsvojitvi poslovnega deleža je treba ločiti od predkupne pravice, ki pripada družbenikom po samem zakonu (Ivanjko et al., 2009, str. 889). Če nobeden od družbenikov ni pripravljen kupiti poslovnega deleža, družbeniki pa niso dali soglasja za prodajo tretji osebi, lahko družbenik iz družbe izstopi (8. odstavek 481. člena ZGD-1).

Družbenik lahko odsvoji tudi del poslovnega deleža. Odsvojitve dela poslovnega deleža je mogoča le tako, da nastane še en nov in samostojen poslovni delež (1. odstavek 483. člena ZGD-1). Vrednost naknadno pridobljenega deleža ne sme biti nižja od 50 EUR (2. odstavek 483. člena ZGD-1).

Zakon dovoljuje, da se poslovni deleži tudi delijo, vendar le v primeru odsvojitve ali dedovanja ter pri delitvi skupnega premoženja zakoncev ob razvezi zakonske zveze. Pri delitvi enega poslovnega deleža na več poslovnih deležev mora biti vrednost deležev vseh skupaj enaka vrednosti prejšnjega enotnega poslovnega deleža. Delitev poslovnega deleža je izjema od splošnega pravila o nedeljivosti poslovnega deleža predvsem zaradi omejitve možnost poseganja v avtonomijo družbenikov in v kapitalna razmerja med njimi. Edino razveza zakonske zveze opravičuje poseg v samostojnost in celovitost poslovnega deleža (Višje sodišče v Ljubljani 778/2009, 20. januar 2010). V primeru razdelitve poslovnega deleža brez razveze zakonske zveze veljajo enaka pravila kot za katerekoli druge skupne

imetnike. Družbena pogodba lahko delitev poslovnega deleža prepove (4. odstavek 483. člena ZGD-1).

Odsvojitve dela deleža je treba ločiti od primera skupnega deleža, kjer skupnost družbenikov kot imetnik enega poslovnega deleža uresničujejo pravice in odgovarjajo za obveznosti iz poslovnega deleža skupno. Takšna skupnost bo najpogosteje nastala ob dedovanju poslovnega deleža umrlega družbenika. V skupnosti družbenikov se lahko družbeniki dogovorijo o razdelitvi pravic iz poslovnega deleža, ki so lahko različne. Razdelitev pravic na poslovnem deležu v okviru skupnosti družbenikov ne pomeni delitve poslovnega deleža. V tem primeru se ne šteje, da je delež razdeljen (Ivanjko et al., 2009, str. 888).

Prenos poslovnega deleža je lahko odplačen ali neodplačen. V nadaljevanju bom predstavila možne načine neodplačnega prenosa poslovnega deleža.

1.2.2.1 Neodplačni prenos poslovnega deleža

Neodplačni prenos poslovnega deleža je posel med dvema fizičnima osebama, s katerim lahko odsvojitelj ustvari kapitalske dobičke, pridobitelj pa pridobi poslovni delež, za katerega ne plača nobene kupnine (Hieng, 2015a, str. 72). Najbolj poznana podlaga za neodplačni prenos poslovnega deleža je dedovanje, pogosti pa so tudi podaritev, izročitev potomcem in zapustitev oziroma prenos poslovnega deleža preživljavcu (Hieng, 2015a, str. 73). Pravni podlagi za naštet vrste neodplačnega prenosa poslovnega deleža sta Obligacijski zakonik (v nadaljevanju OZ) in ZD (Hieng, 2015a, str. 73).

Za pravilno davčno obravnavo neodplačnega prenosa poslovnega deleža je treba pravilno definirati pravno naravo takega posla (Hieng, 2015a, str. 73). Zakonodaja je na tem področju obširna in razdrobljena (Hieng, 2015a, str. 73). Tako je lahko sicer neodplačni prenos poslovnega deleža obdavčen ali pri pridobitelju, ali pri odsvojitelju, ali pa kar pri obeh (Hieng, 2015a, str. 72).

Prav zato je, preden prikažemo različne načine neodplačnega prenosa poslovnega deleža, treba najprej definirati pojem poslovnega deleža v sklopu dveh različnih zakonov, in sicer ZDoh-2 in ZDDD. Neodplačni prenos poslovnega deleža je namreč pri odsvojitelju obdavčen po ZDoh-2, pri pridobitelju pa po ZDDD (Hieng, 2015a, str. 73).

Poslovni delež lahko v sklopu ZDDD definiramo kot premoženje. Med premoženje se namreč štejejo nepremičnine, premičnine ter premoženjske in druge stvarne pravice (2. odstavek 3. člena ZDDD). Kot premičnine se štejejo tudi vrednostni papirji in denar (3. odstavek 2. člena ZDDD), kot pravice pa lastninska pravica, zastavna pravica, služnost, pravica stvarnega bremena, stavbna pravica in pravica intelektualne in industrijske lastnine (Hieng, 2015a, str. 73).

ZDoh-2 ne uporablja pojma premoženje, temveč pojem kapital (Hieng, 2015a, str. 73). Kot kapital se štejejo nepremičnine ter premičnine (93. člen ZDoh-2). V premičnine se štejejo vrednostni papirji in deleži v gospodarskih družbah, zadrugah in drugih oblikah organiziranja ter investicijski kuponi (93. člen ZDoh-2). Iz opredelitve kapitala v ZDoh-2 izhaja, da ta ne vključuje pravic, vključuje pa kapitalske deleže (Hieng, 2015a, str. 73). ZDDD pa ni jasen, saj iz njegovega besedila ni mogoče nedvoumno sklepati, ali premoženje oziroma premoženjske pravice vključujejo tudi kapitalske deleže oziroma deleže v drugih oblikah organiziranja. Ti namreč niso pravice, so pa temelj za pridobitev premoženjskih pravic (pravice do deleža v dobičku, do glasovanja, do udeležbe v likvidacijski masi in drugih) (Hieng, 2015a, str. 73). Na vprašanje Zveze RFR, ali kapitalski deleži spadajo med premoženje, je FURS odgovoril takole: »Kot premoženje, ki je predmet obdavčitve po ZDDD, štejejo nepremičnine, premičnine premoženjske in druge stvarne pravice. Brezplačna pridobitev kapitalskega deleža je šteta kot pridobitev premoženjske (stvarne) pravice.« S tem je FURS potrdil, da je brezplačna pridobitev kapitalskega deleža tudi predmet obdavčitve po ZDDD.

Definicija pojma poslovnega deleža v sklopu različnih zakonskih predpisov je sedaj razjasnjena, zato lahko prikažem različne načine neodplačnega prenosa poslovnega deleža, ki jih ponuja slovenska zakonodaja, ter razlike med njimi. Predstavila bom posamezne pravne posle, kot so podaritev premoženja, izročitev in razdelitev premoženja, dedovanje, prenos premoženja v zameno za dosmrtno preživljanje, darilo za primer smrti ter preužitek.

Za nadaljnjo splošno obravnavo različnih pravnih poslov v tem poglavju bom uporabljala pojem premoženje, in ne kapital, saj se pojem kapital uporablja predvsem v ZDoh-2, medtem ko se v vseh ostalih zakonih uporablja pojem premoženje.

Z darilno pogodbo se ena oseba (v nadaljevanju darovalec) zaveže na drugo osebo (v nadaljevanju obdarjenca) neodplačno prenesti lastninsko ali drugo pravico ali na drugačen način v breme svojega premoženja obogatiti obdarjenca, obdarjenec pa izjavi, da se s tem strinja (1. odstavek 533. člena OZ). Za darilno pogodbo se šteje tudi odpoved pravici, če se s tem zavezanec strinja (1. odstavek 533. člena OZ). Podarja se lahko obstoječe ali bodoče premoženje darovalca (Hieng, 2015a, str. 73). V zakonu ni nikjer izrecno določeno, da mora biti darilna pogodba v pisni obliki. (Hieng, 2015a, str. 73). To velja le, če darovalec podarja bodoče premoženje (1. odstavek 538. člena OZ). Tak primer je darilna pogodba za primer smrti (545. člen OZ).

Če je predmet darilne pogodbe nepremičnina, obdarjenec z njo ne more prosto razpolagati, dokler ni lastninska pravica tudi formalno prenesena nanj z vpisom v zemljiško knjigo (Hieng, 2015a, str. 73). Za prenos potrebuje zemljiškoknjžno dovolilo darovalca (Hieng, 2015a, str. 73).

Izročilna pogodba je pogodba, s katero se ena oseba (v nadaljevanju izročitelj) zaveže, da bo izročila in razdelila svoje premoženje svojim potomcem, posvojencem ter njihovim potomcem (1. odstavek 547. člena OZ). V nasprotju z darilno pogodbo se v izročilni pogodbi lahko izročila in razdeli samo sedanje premoženje izročitelja, in sicer v celoti ali samo del (1. odstavek 548. člena OZ). Izročilna pogodba se od darilne pogodbe razlikuje tudi po tem, da premoženje v izročilni pogodbi ne spada v zapuščino izročitelja in se ne upošteva pri ugotavljanju vrednosti (2. odstavek 549. člena OZ), medtem ko se premoženje v darilni pogodbi upošteva pri izračunu vrednosti zapuščine in je lahko zaradi uveljavljanja pravic nujnih deležev predmet vračila (Hieng, 2015a, str. 76). V zameno za izročeno premoženje si izročitelj lahko pridrži pravico užitka, si zagotovi dosmrtno rento ali dosmrtno preživljanje ali pa kakšno drugo nadomestilo (1. odstavek 551. člena OZ). V nasprotju z darilno pogodbo je v zakonu izrecno določeno, da mora biti izročilna pogodba v obliki notarskega zapisa (2. odstavek 547. člena OZ). Da je pogodba veljavna, se morajo z njo strinjati vsi izročiteljevi potomci, posvojenci in njihovi potomci, ki bi bili po zakonu poklicani, da po njem dedujejo (1. odstavek 547. člena OZ). V nasprotnem primeru se štejejo tisti deli premoženja, ki so bili izročeni drugim potomcem, za darila in se po prednikovi smrti z njimi ravna kot z darili, ki jih je prednik dal dedičem (1. odstavek 550. člena OZ).

Pogodba o dosmrtnem preživljanju je pogodba, s katero se pogodbenik (v nadaljevanju preživljalec) zaveže, da bo preživljal drugega pogodbenika ali koga drugega (v nadaljevanju preživljanca), drugi pogodbenik pa izjavi, da mu zapušča vse premoženje ali del premoženja, ki obsega nepremičnine in premičnine, ki so namenjene za rabo in uživanje nepremičnin, s tem, da je njihova izročitev odložena do izročiteljeve smrti (1. odstavek 557. člena OZ). Pogodba mora biti sestavljena v obliki notarskega zapisa (558. člen OZ).

Pogodba o preužitku je pogodba, s katero se ena stranka (v nadaljevanju preužitkar) zavezuje, da bo na drugo stranko (v nadaljevanju prevzemnik) prenesla lastninsko pravico na določenih svojih nepremičninah, prevzemnik pa se zavezuje, da bo preužitkarju ali komu drugemu do njegove smrti nudil določene dajatve in storitve (1. odstavek 564. člena OZ). Poleg nepremičnin so predmet pogodbe tudi premičnine, ki so namenjene za rabo in uživanje nepremičnin (2. odstavek 564. člena OZ). Premoženje po pogodbi o preužitku v nasprotju s pogodbo o dosmrtnem preživljanju preide na prevzemnika že s sklenitvijo pogodbe, in ne šele po preužitkarjevi smrti. Prevzemnik se zaveže, da bo preužitkarju nudil občasne denarne dajatve, mu zagotavljal življenjske potrebščine, ga oskrboval, mu zagotovil stanovanjski prostor, mu prepuščal uživanje določenega zemljišča in podobno (565. člen OZ). Pogodba mora biti sestavljena v obliki notarskega zapisa (567. člena OZ).

Pravila dedovanja so urejena v ZD. Obdavčitev je predpisana za prejemnika zapuščine in je v bistvenih elementih (določitev vrednosti premoženja, davčne oprostitve in davčne

stopnje) enaka kot za prejemnika darila. Razlike so le v postopku obdavčitve. Treba je poudariti, da so dedni redi zakonitih dedičev po ZD drugačni kot po ZDDD.

Poleg prenosa poslovnega deleža bom v nadaljevanju obravnavala tudi prenehanje družbe, ki ne pomeni prenosa poslovnega deleža, temveč prenehanje poslovnega deleža.

1.3 Prenehanje družbe

Družba lahko preneha, če tako sklenejo družbeniki z vsaj tričetrtinsko večino glasov vseh družbenikov, če družbena pogodba ne določa drugače (2. alineja 251. člena ZGD-1). Prenehanje družbe pomeni tako gospodarsko kot tudi ekonomsko prenehanje; preneha se opravljanje njene dejavnosti, preneha družba kot skupek premoženja in preneha družba kot pravna oseba. S tem prenehajo tudi vse obveznosti družbe. Družbeniki po končanih postopkih za obveznosti družbe več ne odgovarjajo. Upniki smejo svoje terjatve uveljavljati v določenih rokih in po določenih postopkih. Premoženje, ki na koncu ostane, se razdeli med družbenike, praviloma sorazmerno z njihovimi deleži (Roppa & Mlakar, 2008, str. 7; 8.40. točka standarda 8 SRS, 2006, str. 54; 8.32. točka standarda 8 SRS, 2016, str. 115). Postopek prenehanja družbe, ki je podrobno urejen v ZGD-1, v nadaljevanju ne bo obravnavan.

Ob prenehanju družbe je knjigovodska vrednost družbe razlika med knjigovodsko vrednostjo sredstev in dolgov, tržna vrednost pa razlika med pošteno vrednostjo sredstev in dolgov, ki vključuje morebitne skrite rezerve (Hieng, 2013, str. 14). Pojem tržne in poštene vrednosti sta določena v SRS (7. točki uvoda SRS, 2006, str. VI; 7. odstavek 3. točke 2B uvoda SRS, 2016, str. 19). Kapitalski dobiček družbenika ob prenehanju družbe je razlika med čistim premoženjem družbe, kar vključuje tudi skrite rezerve, in vrednostjo kapitala ob pridobitvi (Hieng, 2013, str. 14). Povedano drugače: vrednost kapitala ob odtujitvi predstavlja knjigovodsko vrednost kapitala, izkazano v bilanci stanja, povečano za morebitne skrite rezerve (ki jih mora družba napovedati v obračunu za davek od dohodkov pravnih oseb ob prenehanju, in so obdavčena s 17-odstotnim davkom od dohodkov pravnih oseb). Podrobnejšo davčno obravnavo prenehanja družbe z vidika družbenika kot fizične osebe bom predstavila v četrtem poglavju na konkretnem primeru.

2 DAVČNA OBRAVNAVA PRENOSA POSLOVNEGA DELEŽA

Neodplačni prenos poslovnega deleža je tako kot odplačni prenos poslovnega deleža predmet davčne obravnave, tako pri odsvojitelju kot pri pridobitelju poslovnega deleža. Odplačna in neodplačna odsvojitve poslovnega deleža je predmet davčne obravnave v okviru ZDoh-2, neodplačna pridobitev poslovnega deleža pa je predmet davčne obravnave v okviru ZDDD oziroma ZD. V nadaljevanju bom podrobneje predstavila davčno obravnavo prenosa poslovnega deleža tako z vidika ZDDD kot z vidika ZDoh-2.

2.1 Davčna obravnava poslovnega deleža po ZDDD

V okviru ZDDD je zavezanec za plačilo davka (davčni zavezanec) fizična oseba, ki prejme premoženje na podlagi dedovanja ali darovanja ter na podlagi pogodbe o dosmrtnem preživljanju oziroma na podlagi darilne pogodbe za primer smrti. (1. odstavek 3. člena ZDDD).

Osnova za davek je vrednost podedovanega ali v dar prejetega premoženja v času nastanka davčne obveznosti po odbitku dolgov, stroškov in bremen, ki odpadejo na premoženje, od katerega se plačuje ta davek (1. odstavek 5. člena ZDDD). Upošteva se vrednost premoženja v času nastanka davčne obveznosti, to je na dan sprejema darila (Hieng, 2015a, str. 74). Za davčne namene se šteje, da je darilo sprejeto ob podpisani darilni pogodbi, če te ni, pa ob dejanskem sprejemu darila (Hieng, 2015a, str. 75). Pri nepremičninah se kot vrednost šteje 80 % posplošene tržne vrednosti, ugotovljene po zakonu, ki ureja množično vrednotenje nepremičnin, kakor je določena nepremičnini v registru nepremičnin na dan nastanka davčne obveznosti (2. odstavek 5. člena ZDDD). Pri premičninah, razen pri denarju, je vrednost tržna vrednost tega premoženja (3. odstavek 5. člena ZDDD). Pri premičninah se davčna osnova zniža za 5.000 EUR (4. odstavek 5. člena ZDDD). Če je davčni zavezanec v obdobju 12 mesecev od istega darovalca ali iste darovalke (v nadaljevanju darovalec) prejel več daril, se za ugotavljanje davčne osnove vrednosti prejetih daril seštevajo. Rok 12 mesecev začne teči z dnem sprejema prvega darila (5. odstavek 5. člena ZDDD).

Davčna obveznost nastane na dan pravnomočnosti sklepa o dedovanju oziroma na dan sprejema darila (1. odstavek 6. člena ZDDD). Darilo velja za sprejeto ob podpisani darilni pogodbi, izročilni pogodbi, pogodbi o prežitku oziroma ob dejanskem sprejemu darila (3. odstavek 6. člena ZDDD). Pri pogodbah o dosmrtnem preživljanju in pri darilnih pogodbah za primer smrti nastane davčna obveznost na dan smrti preživljanca oziroma na dan smrti darovalca ali darovalke (v nadaljevanju darovalec) (4. odstavek 6. člena ZDDD).

Davčne stopnje so določene glede na različne dedne redove, in sicer na drugi dedni red (starši, bratje, sestre in njihovi potomci), tretji dedni red (dedi in babice) in vse druge osebe (8. člen ZDDD).

Davka je oproščeno darilo ali dediščina, ki jo prejmejo dediči prvega dednega reda oziroma obdarjenci, ki so z njim izenačeni (1. in 2. odstavek 9. člena ZDDD). Dediči prvega dednega reda so potomci in zakonec oziroma zunajzakonski partner, z njim izenačeni pa so zeti, snahe, pastorki in dediči ali obdarjenci, ki živijo z zapustnikom ali darovalcem v registrirani istospolni partnerski skupnosti. Med zete in snahe se ne uvrščajo zunajzakonski partnerji otrok. Davek se ne plača tudi od podedovanega ali podarjenega začasnega ali dosmrtnega užitka nepremičnine ter od tistega dela nepremičnine, na katerem

dedič ali obdarjenec po veljavnih predpisih ne more pridobiti lastninske pravice, pravice uporabe ali užitka (3. in 4. odstavek 9. člena ZDDD).

Darilo v obliki premičnin ni predmet obdavčitve, če skupna vrednost premičnin iste fizične osebe v enem letu ne presega 5.000 EUR (4. odstavek 2. člena ZDDD). Obdavčen je le del daril, ki presega 5.000 EUR (Hieng, 2015a, str. 74).

Davčni urad odmeri davek na dediščine in darila z odločbo (1. odstavek 12. člena ZDDD). To nadalje pomeni, da mora davčni zavezanec najprej napovedati prejem darila (premoženja), od katerega se plača davek, v 15 dneh od nastanka davčne obveznosti pri davčnem uradu, kjer je vpisan v davčni register (1. odstavek 13. člena ZDDD), oziroma pri davčnem uradu, kjer nepremičnina leži, ko prejme v dar nepremičnino (2. odstavek 13. člena ZDDD). To nadalje pomeni, da mora prejem darila napovedati tudi zavezanec, ki je oproščen plačila davka, oprostitev pa uveljavlja v sami napovedi (Hieng, 2015a, str. 75). Zavezancu, ki prejme darilo, katerih skupna vrednost ne presega 5.000 EUR, ni treba vložiti napovedi (Hieng, 2015a, str. 75). Ko gre za odmero davka na dediščino, davčni urad odmeri davek na podlagi podatkov pravnomočnega sklepa o dedovanju, ki ga pošlje sodišče davčnemu uradu, pri katerem je bil zapustnik vpisan v davčni register, oziroma, v primeru dedovanja nepremičnine, davčnemu uradu, kjer je nepremičnina (1. odstavek 14. člena ZDDD). Davčni urad odmeri davek na podlagi pogodbe o dosmrtnem preživljanju in darilne pogodbe za primer smrti na podlagi davčne napovedi za odmero davka, ki jo zavezanec vloži v 15 dneh od nastanka davčne obveznosti pri davčnem uradu, pri katerem je prijavil pogodbo o dosmrtnem preživljanju ali darilno pogodbo za primer smrti (2. odstavek 15. člena ZDDD). Zavezanec mora to pogodbo prijaviti v 15 dneh od sklenitve pogodbe pri davčnem uradu na območju, kjer je to premoženje ali kjer je zavezanec vpisan v davčni register (1. odstavek 15. člena ZDDD). Davčni urad odmeri davek v 30 dneh po prejemu davčne napovedi oziroma pravnomočnega sklepa o dedovanju (16. člen ZDDD).

Brez dokaza, da je davek plačan oziroma da obstajajo zakonsko določeni razlogi, zaradi katerih ni treba obračunati davka, ali da darilna pogodba ni predmet odmere, ni mogoče overiti podpisov na pogodbi o prenosu lastninske pravice na nepremičnini (17. člen ZDDD).

Postopka neodplačnega prenosa premoženja ne ureja ZDDD, ampak stvarnopravni zakonik (Hieng, 2015a, str. 73). Postopek neodplačnega prenosa premoženja pa ni predmet obravnave v tej magistrski nalogi.

2.2 Davčna obravnava poslovnega deleža po ZDoh-2

Pri prenosu (odplačnega ali neodplačnega) poslovnega deleža se lahko ustvarijo kapitalski dobički oziroma kapitalna izguba. Vprašanje optimalne stopnje obdavčitve kapitalskih dobičkov ter posledice spremembe stopnje davka na kapitalski dobiček so predmet mnogo

znanstvenih razprav po vsem svetu. Nekateri znanstveniki zagovarjajo zmanjšanje davka na kapitalski dobiček, saj naj bi le-to povečevalo davčne prihodke. Spet drugi zagovarjajo nasprotno, da zmanjšanje davka na kapitalski dobiček zmanjšuje davčne prihodke (Hungerford, 2010). Judd (1985) in Chamley (1986) sta celo mnenja, enako kot Atkinson, Chari in Kohoe (1999), da je na dolgi rok najbolj optimalna stopnja kapitalskih dobičkov enaka 0, vendar pa se Diamond in Zodrow (2006) zaradi omejitev modela (nerealnih predpostavk) s takšnim mnenjem ne strinjata. Teoriji ničelne davčne stopnje kapitalskih dobičkov nasprotujeta tudi Piketty in Saez (2012), ki sta mnenja, da še vedno obstaja velika vrzel med teorijo optimalne davčne stopnje kapitalskih dobičkov in dejansko prakso. V praksi so namreč, po raziskavi Hardingove (2013), kapitalski dobički v državah članicah EU velikokrat neobdavčeni, predvsem po poteku določenega časovnega obdobja. Raziskava Burman in White (b.l.) razkrije dvome o dvigu davčne stopnje na kapitalski dobiček, predvsem zaradi negativnega učinka na varčevanje in investicije (enako Richman, Richman & Richman, 2011). Po drugi strani pa so nekateri mnenja, da povečanje davčne stopnje prinaša bolj pravično obdavčitev (večja obdavčitev bogatejših) (The Effect of Capital Gains Tax Rises on Revenues, b.l.a, str. 9). Jasno pa je, da se kapitalski dobički realizirajo šele na tista sredstva, ki so bila v lasti osebe več kot 10 let (Feenberg & Summer, 1990, str. 21).

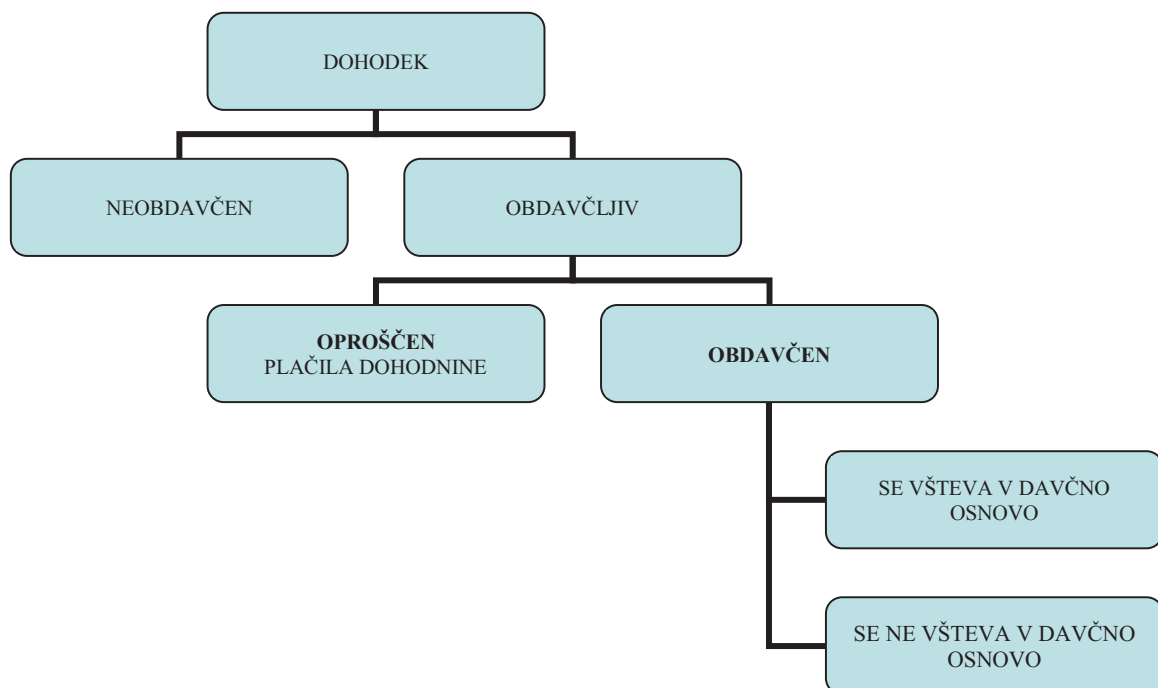
Slovenska davčna zakonodaja se je na področju obdavčitve dohodka iz kapitala nenehno spreminjala. ZDoh je določal, da se obdavči dobiček iz kapitala od prodaje deležev gospodarskih družb, če je bila prodaja izvedena pred pretekom treh let od dneva pridobitve deleža v kapitalu (58. člen ZDoh). ZDoh-1, ki je začel veljati 1. 1. 2005, je uvedel nov pojem 'pretežni lastniški delež' (2. točka 1. odstavek 86. členu), za katerega je veljala obdavčitev dobička iz kapitala od prodaje kapitala ne glede na leta imetništva. Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o dohodnini (Ur. l. RS št. 70/2005-UPB2, 115/05, v nadaljevanju ZDoh-1D), ki je začel veljati 1. 1. 2006, je ukinil pojem pretežnega lastniškega deleža, uvedel pa je obdavčitev dobička ne glede na rok imetništva kapitala, dokončno obdavčitev kapitalskih dobičkov ter padajočo lestvico (Ministrstvo za finance, 3. januar 2006). Pred veljavo spremembe zakona so bili kapitalski dobički v zvezi s pretežnimi lastniškimi deleži obdavčeni po stopnji 25 % in so se vštevili v letno dohodninsko osnovo (Hieng, 2015d, str. 95). 1. 1. 2007 se je začel uporabljati ZDoh-2, na podlagi katerega nominalno povečanje osnovnega kapitala ni bilo več obdavčeno kot dividenda. Zožitev opredelitve dividende posledično pomeni obdavčitev določenega dohodka indirektno v času odsvojitve lastniškega deleža, in ne več direktno na viru v času, ko je dosežen, kar velja tudi za primer prenehanja družbe, izključitve in izstopa družbenika ter za primere odplačne pridobitve lastnih deležev družbe (Ministrstvo za finance, 19. oktober 2007). Zadnja sprememba, pomembna na področju obdavčitve dobička iz kapitala, se je izvedla v okviru ZUJF. V okviru 119. člena ZUJF je bila spremenjena višina davčne stopnje od dohodkov iz kapitala iz 1. odstavka 132. člena ZDoh-2, in sicer z 20 na 25 %. Navedeni člen ZUJF ne posega v ureditev iz 2. odstavka 132. člena ZDoh-2 v zvezi s padajočo lestvico obdavčitve. Sprememba davčne stopnje velja še danes. Konec leta 2015

je bil podan predlog sprememb ZDoh-2, v katerem naj bi ukinili padajočo lestvico glede na čas imetništva in uvedli enako stopnjo obdavčitve tako kapitalskih dobičkov kot dividend. Predlog kasneje ni bil sprejet, vendar se v prihodnosti pričakujejo novi predlogi sprememb.

V nadaljevanju bom obravnavala obdavčitev dohodka iz kapitala, pred tem pa je treba opredeliti pojem dohodka za namene obdavčitve v okviru ZDoh-2. Ekonomska znanost dohodek opredeljuje s pomočjo Schanz-Haig-Simonsove opredelitve dohodka, po kateri je dohodek ekonomska moč, ki se kaže kot v denarju izražena vsota potrošnje in spremembe vrednosti premoženja v določenem časovnem obdobju (Ustavno sodišče, 10. april 2014). Iz tega sledi, da pojem dohodek pomeni porast oziroma povečanje čistega (neto) premoženja. S pojmom dohodka je neločljivo povezano vprašanje njegove pridobitve, na katero se navezujeta vprašanji nastanka konkretne davčne obveznosti in trenutka obdavčitve dohodka. Po ZDoh-2 se šteje, da je dohodek pridobljen oziroma dosežen v davčnem letu, v katerem je prejet, tj. izplačan fizični osebi. Gre za t. i. koncept obdavčljivosti realiziranega dohodka. Iz tega sledi, da ugotovitev, da gre pri določeni kategoriji za dohodek, ki ga opredeljuje ZDoh-2, še ne pomeni, da se od tega dohodka dejansko plača tudi dohodnina. Na splošno se dohodki po ZDoh-2 delijo na neobdavčljive in obdavčljive. Podrobnejšo razdelitev dohodka po ZDoh-2 prikazuje slika 2.

Slika 2: Obdavčitev dohodka po ZDoh-2

Vir: Odlog ugotavljanja davčne obveznosti pri podaritvi nepremičnine in optimiranje davčnih bremen, 8. oktober 2010.

Dohodek iz kapitala vključuje (80. člen ZDoh-2):

1. obresti,
2. dividende in
3. dobiček iz kapitala.

Način in velikost obdavčitve dohodka iz kapitala sta pogosto pogojena s statusnimi značilnostmi lastnika kapitala ter z ročnostjo lastništva (Prusnik, 2014b, str. 92). Na obdavčitev dobička iz kapitala pa vpliva tudi davčno rezidentstvo (Prusnik, 2014b, str. 92). Zavezanec za davek od dohodka iz kapitala je fizična oseba, tako rezident kot nerezident (4. člen ZDoh-2). Rezident je obdavčen po načelu svetovnega dohodka, kar pomeni, da je zavezan za plačilo davka od dohodka iz kapitala od vseh dohodkov, ki imajo vir v Republiki Sloveniji, in od vseh dohodkov, ki imajo vir zunaj Slovenije (1. odstavek 5. člena ZDoh-2). Nerezident pa je obdavčen po načelu vira, kar pomeni, da je zavezan za plačilo davka od dohodkov iz kapitala od vseh dohodkov, ki imajo vir v Sloveniji (2. odstavek 5. člena ZDoh-2). Določitev vira dohodka iz kapitala presojava v odvisnosti od vrste kapitala (Prusnik, 2014b, str. 92).

V nadaljevanju bom podrobneje predstavila drugo in tretjo postavko dohodka iz kapitala, in sicer dividende in dobiček iz kapitala, kot ga opredeljuje ZDoh-2.

2.2.1 Dividende

ZGD-1 določa, da imajo družbeniki pravico do deleža pri bilančnem dobičku, kakor je ta ugotovljen v letni bilanci (1. odstavek 494. člena). Dobiček se deli sorazmerno z višino poslovnih deležev, če družbena pogodba ne določa drugače (2. odstavek 494. člena ZGD-1). O uporabi in razdelitvi dobička odločajo družbeniki na skupščini. S sprejetjem sklepa o razdelitvi dobička na skupščini pa se poraja vprašanje obdavčitve izplačila dobička (Mlakar, 2012b, str. 29).

Izplačilo bilančnega dobička je opredeljeno kot dividenda (Frankfurter & Wood, 2003, str. 4). Dividende so dividende in drugi dohodki, doseženi na podlagi lastniškega deleža (1. odstavek 90. člena ZDoh-2). Pojem lastniški delež zakon opredeljuje v zelo širokem smislu. Za lastniški delež se šteje vsak delež, ki ga ima imetnik deleža na podlagi vloženih sredstev v katerikoli obliki organiziranja (2. odstavek 90. člena ZDoh-2), katerih namen in rezultat delovanja je v doseganju dobička (Jerman & Bajuk, 2008, str. 9).

Definicija dividende kot obdavčljivega dohodka je v navedenem členu zakona široko opredeljena, saj zajema vsako razdelitev iz premoženja plačnika oziroma povezane osebe (na podlagi določil ZDoh-2 in ZDDPO-2) na podlagi njegovega deleža, ki ne predstavlja zmanjšanja njegovega lastniškega deleža, vključno z razdelitvijo v obliki delnic ali zamenljivih obveznic ter pripisom dobička kapitalskemu deležu družbenika (3. odstavek

90. člena ZDoh-2). Ni torej pomembna oblika izplačila (denar, stvari, premoženjske pravice), bistveno je, da gre za izplačilo na podlagi lastniškega deleža, ki se z izplačilom dividende ne zmanjšuje (Jerman & Bajuk, 2008, str. 9).

Kot dividende se obdavčuje tudi (4. odstavek 90. člen ZDoh-2):

1. prikrito izplačilo dobička, določeno v ZDDPO-2;
2. dobiček, ki se razdeli v zvezi z dolžniškimi vrednostnimi papirji, ki zagotavljajo udeležbo v dobičku plačnika;
3. dohodek, ki ga zavezanec doseže na podlagi delitve dobička, čistega dobička ali prihodkov investicijskega sklada, ki niso zajeti z 81. členom tega zakona.

Davčna osnova je po 91. členu ZDoh-2 dosežena dividenda. Pri prikritem izplačilu dobička se davčna osnova določi na podlagi primerljive tržne cene.

2.2.2 Dobiček iz kapitala

Z izrazom dobiček iz kapitala označujemo dobiček zaradi večje vrednosti naložb, ki jih štejejo za kapital od njihove vrednosti v času pridobitve (Prusnik, 2014b, str. 92). Za kapital se po 93. členu ZDoh-2 štejejo:

1. nepremičnina, pridobljena po 1. januarju 2002 (153. člen ZDoh-2);
2. vrednostni papirji in deleži v gospodarskih družbah, zadrugah in drugih oblikah organiziranja;
3. investicijski kuponi.

Dobiček iz kapitala je neiztržen oziroma nerealiziran, dokler kapitala ne odsvojimo, v trenutku odsvojitve pa se dobiček iz kapitala realizira oziroma je iztržen (Prusnik, 2014b, str. 92). Ko je vrednost kapitala ob odsvojitvi kapitala manjša od vrednosti kapitala ob pridobitvi, se dobiček iz kapitala ne doseže, ampak se izkaže izguba iz kapitala (Prusnik, 2014b, str. 92).

Ne glede na zgoraj navedeno splošno pravilo pa je treba opozoriti, da ni vsaka odtujitev kapitala tudi predmet davčne obravnave. V ZDoh-2 so določene tako obdavčene kot neobdavčene odsvojitve kapitala (Mlakar, 2013, str. 52).

Za obdavčeno odsvojitve kapitala se šteje vsaka odsvojitve kapitala ali dela kapitala, kot je zlasti (94. členu ZDoh-2):

1. prodaja kapitala,
2. dajanje kapitala v dar,
3. zamenjava kapitala,

4. unovčitev investicijskega kupona,
5. izplačilo sorazmernega dela likvidacijske mase v primeru likvidacije vzajemnega sklada investicijskega sklada,
6. izplačilo lastniškega deleža v primeru prenehanja gospodarske družbe, zadruga ali druge oblike organiziranja,
7. izplačilo lastniškega deleža v primeru zmanjšanja lastniškega kapitala gospodarske družbe, zadruga ali druge oblike organiziranja, izstopa ali izključitve ter
8. drugi primeri izplačila lastniškega deleža, izplačanega v denarju ali v naravi, če ni s tem zakonom drugače določeno.

Dajanje kapitala v dar in zamenjava kapitala se sicer štejeta za obdavčeno odsvojitve kapitala, vendar pa se pri teh transakcijah pojavlja posebnost, in sicer t. i. odlog ugotavljanja davčne obveznosti (Mlakar, 2010, str. 34). Davčna obveznost se v trenutku odsvojitve ne ugotavlja (se odloži) v primeru (2. odstavek 100. člena ZDoh-2):

1. podaritve kapitala zavezančevemu zakoncu ali otroku (lasten otrok, posvojenec in pastorek), vključno z neodplačno izročitvijo po izročilni pogodbi;
2. zamenjave deleža v okviru zamenjave kapitalskih deležev, združitvev in delitev, kot jih določa ZDDPO-2;
3. zamenjave investicijskih kuponov podsklada za investicijske kupone drugih skladov pod določenimi pogoji.

Za neobdavčeno odsvojitve kapital (ne gre za odsvojitve kapitala) se po 95. členu ZDoh-2 šteje:

1. prenos kapitala preminule osebe na dediča (dedovanje);
2. odsvojitve nepremičnine po pogodbi o dosmrtnem preživljanju ali po darilni pogodbi za primer smrti, čeprav se s pravnega vidika pogodba o dosmrtnem preživljanju šteje za odplačno pogodbo;
3. prenos nepremičnin iz naslova razlastitev;
4. prenos kapitala posojilojemalcu ali zastavnemu upniku in prenos nazaj posojilodajalcu oziroma zastavitelju pod določenimi pogoji;
5. zamenjava vrednostnih papirjev z istovrstnimi papirji istega izdajatelja pod določenimi pogoji;
6. razdelitev delnic istega izdajatelja na delnice ali združitve delnic istega izdajatelja v delnice pod določenimi pogoji;
7. zamenjava prednostnih delnic z navadnimi delnicami istega izdajatelja;
8. zmanjšanje deleža v okviru zmanjšanja osnovnega kapitala, ki je namenjeno kritju prenesene izgube oziroma čiste izgube poslovnega leta ali prenosu zneskov v kapitalske rezerve ali umiku delnic oziroma deležev oziroma zmanjšanju kapitalskega deleža v osebni družbi zaradi izračunanega deleža družbenika pri izgubi osebne družbe,

- ki se odpiše od njegovega kapitalskega deleža, oziroma zmanjšanje vrednosti deleža, ki ga je vpisal član zadruga, ki je namenjeno kritju neporavnane izgube zadruga;
9. prenos kapitala v postopkih prisilne izterjave obveznih dajatev v skladu z zakoni;
  10. odsvojitve nepremičnine, pridobljene pred 1. januarjem 2002 (153. člen ZDoh-2).

Poleg obdavčene in neobdavčene odsvojitve kapitala poznamo še kapitalske transakcije, ki so oproščene plačila dohodnine (Mlakar, 2013, str. 53). Dohodnina se ne plača od dobička iz kapitala, doseženega pri (96. člen ZDoh-2):

1. odsvojitvi kapitala po 20 letih imetništva;
2. prvi odsvojitvi delnic ali deleža v kapitalu, pridobljenega v procesu lastninskega preoblikovanja podjetij v skladu s predpisi, ki urejajo lastninsko preoblikovanje podjetij;
3. odsvojitvi stanovanja ali stanovanjske hiše – ki ima največ dve stanovanji, s pripadajočim zemljiščem – v katerem je imel zavezanec prijavljeno stalno prebivališče in ga je imel v lasti ter je tam dejansko bival vsaj zadnja tri leta pred odsvojitvijo;
4. odsvojitvi investicijskih kuponov pod določenimi pogoji;
5. odsvojitvi dolžniških vrednostnih papirjev ter
6. odsvojitvi deleža, pridobljenega na podlagi naložb tveganega kapitala.

2.2.2.1 Določitev vrednosti kapitala ob pridobitvi in odsvojitvi

Tako vrednost kapitala ob pridobitvi kot vrednost kapitala ob odsvojitvi sta posebej opredeljeni v ZDoh-2 in sta glede na način pridobitve oziroma način odtujitve kapitala izredno pomembni za pravilnost ugotovitve davčne osnove in s tem pravilnost ugotovitve davčne obveznosti od doseženega dobička iz kapitala (Mlakar, 2013, str. 53).

Splošno pravilo določanja vrednosti kapitala ob pridobitvi pravi, da je nabavna vrednost kapitala pogodbeno vrednost kapitala, če te ni, pa vrednost kapitala, ki jo dokazujemo z ustreznimi dokazili. Pojem nabavne vrednosti je določen v SRS (7. točki uvoda SRS, 2006, str. VI; 7. odstavek 3. točke 2B uvoda SRS, 2016, str. 19). Nabavna vrednost deleža, pridobljenega s povečanjem osnovnega kapitala iz sredstev družbe, je enaka nič (4. odstavek 98. člena ZDoh-2), razen če je bil takšen delež pridobljen v letu 2005 ali 2006 in je bilo tako povečanje obdavčeno kot dividenda, se za nabavno vrednost šteje nominalna vrednost deleža ob preoblikovanju (5. odstavek 152. člena ZDoh-2). V primeru darilne pogodbe ali dedovanja se za nabavno vrednost kapitala v času pridobitve šteje vrednost, od katere je bil odmerjen davek na dediščine in darila. Če davek ni bil odmerjen, pa primerljiva tržna cena kapitala v času pridobitve, ki se praviloma določi s cenitvijo pooblaščenega cenilca (Hieng, 2015a, str. 74; 2. odstavek 98. člena ZDoh-2).

Izjemo od splošnega pravila določa 4. odstavek 152. člen zakona, ki pravi, da se za nabavno vrednost deležev, ki so bili pridobljeni pred 1. januarjem 2003, šteje tržna

vrednost na dan 1. januarja 2006, ki jo zavezanec dokazuje z ustreznimi dokazili, če teh dokazil ni, pa knjigovodska vrednost na dan 1. januarja 2006. Če je dejanska nabavna vrednost takih deležev, ki jo zavezanec dokazuje z ustreznimi dokazili, višja od tržne vrednosti oziroma knjigovodske vrednosti na dan 1. januarja 2006, se upošteva dejanska nabavna vrednost.

V primeru odloga davčne obveznosti se za nabavno vrednost s podaritvijo ali zamenjavo pridobljenega kapitala šteje prvotna vrednost v času pridobitve prvotnega lastnika kapitala (Mlakar, 2007, str. 44), in sicer (6. odstavek 100. člena ZDoh-2):

1. nabavna vrednost kapitala v času, ko je kapital pridobil darovalec, in
2. nabavna vrednost zamenjanih deležev v času njihove pridobitve.

V vrednost kapitala ob pridobitvi se, poleg nabavne vrednosti, všttevajo tudi stroški (1. odstavek 98. člena ZDoh-2), in sicer (7. odstavek 98. člena ZDoh-2):

1. vrednost na nepremičnini opravljenih investicij in stroškov vzdrževanja, če jih je plačal zavezanec;
2. znesek davka na dediščine in darila ter davka na promet nepremičnin, ki ga je plačal zavezanec ob pridobitvi kapitala;
3. stroški cenitve nepremičnine (pooblaščenega cenilca) do 188 EUR, ki jih je plačal zavezanec, ter
4. normirani stroški v višini 1 % od nabavne vrednosti kapitala.

Za vrednost kapitala ob odsvojitvi se šteje pogodbeno vrednost kapitala. Če kapital ni odsvojen na podlagi pogodbe, ali če vrednost kapitala ob odsvojitvi ni razvidna iz pogodbe, ali če iz pogodbe ali drugih dokazil razvidna vrednost kapitala ne ustreza vrednosti kapitala, ki bi se dala doseči v prostem prometu v času odsvojitve, se za vrednost kapitala ob odsvojitvi šteje primerljiva tržna cena kapitala ob odsvojitvi (1. odstavek 99. člena ZDoh-2). Primerljiva tržna cena je opredeljena v ZDDPO-2 kot cena takih ali primerljivih sredstev, ki se v enakih ali primerljivih okoliščinah dosežejo ali bi se dosegle na trgu med nepovezanimi osebami (4. odstavek 16. člena ZDDPO). Določenih pa je tudi pet metod ugotavljanja, in sicer metoda primerljivih prostih cen, metoda preprodajnih cen, metoda dodatka na stroške, metoda porazdelitve dobička ali metoda stopnje čistega dobička.

Vrednost kapitala ob odsvojitvi se zmanjša za naslednje stroške zavezanca:

1. znesek davka na promet nepremičnin, ki ga je plačal zavezanec ob odsvojitvi nepremičnine;
2. stroške cenitve nepremičnine do 188 evrov;

3. normirane stroške, povezane z odsvojitvijo kapitala, v višini 1 % od vrednosti kapitala ob odsvojitvi, brez upoštevanja stroškov iz 2. točke tega odstavka.

2.2.2.2 Določitev davčne osnove

Razlika med vrednostjo kapitala ob odsvojitvi in vrednostjo kapitala ob pridobitvi je opredeljena kot davčna osnova od dobička iz kapitala pri obdavčljivi odsvojitvi (1. odstavek 97. člena ZDoh-2). Davčna osnova je lahko pozitivna (dobiček) ali negativna (izguba). Splošno pravilo pokrivanja negativne davčne osnove (izguba) pravi, da se za navedeno izgubo zmanjšuje pozitivna davčna osnova, vendar ne več, kot znaša pozitivna davčna osnova v davčnem letu (2. odstavek 97. člena ZDoh-2). I

Izjema od splošnega pravila je določena v primeru:

1. ko je izguba, dosežena pri odsvojitvi deležev oziroma osnovnih vložkov, ki so bili pridobljeni pred pridobitvijo novih delnic ali deležev oziroma osnovnih vložkov pri povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe, in sicer (3. odstavek 97. člena ZDoh-2):
  - a) neizkoriščeni del izgube davčnega leta se prenaša v naslednja davčna leta in zmanjšuje pozitivno davčno osnovo za dobiček iz kapitala v naslednjih davčnih letih, vendar ne več, kot znaša pozitivna davčna osnova;
  - b) pozitivna davčna osnova se najprej zmanjša za neizkoriščeni del negativne razlike (izgube) starejšega datuma; ter
2. ko se pozitivna davčna osnova, zmanjšana z izgubami, nanaša na različna obdobja imetništva kapitala, se dohodnina odmeri od skupne letne pozitivne davčne osnove, ki se razdeli med posamezna obdobja imetništva kapitala z upoštevanjem sorazmernih deležev. Sorazmerni deleži se ugotovijo kot razmerje med pozitivno davčno osnovo posameznega obdobja imetništva kapitala in seštevkom pozitivnih davčnih osnov posameznih obdobja imetništva kapitala v davčnem letu (4. odstavek 97. člena ZDoh-2).

Izjema od splošnega pravila ne velja, če zavezanec (5. odstavek 97. člena ZDoh-2):

1. pridobi vsebinsko istovrstni nadomestni kapital, ali pridobi pravico do nakupa ali obveznost nakupa istovrstnega kapitala v 30 dneh pred ali po odsvojitvi kapitala (pravilo navidezne odsvojitve) ali
2. odsvoji kapital in zavezančev družinski član ali pravna oseba, v kateri ima zavezanec lastniški delež ali pravico do lastniškega deleža v višini najmanj 25 % v obliki vrednosti vseh deležev ali v obliki glasovalne pravice na podlagi lastniških deležev v konkretni osebi, neposredno ali posredno pridobi istovrstni kapital.

Prav tako izguba pri (oproščeni) odsvojitvi kapitala po 20 letih imetništva ter prvi odsvojitvi deleža v kapitalu, pridobljenega v procesu lastninskega preoblikovanja podjetij, ne zmanjšuje davčne osnove od dobička iz kapitala (3. odstavek 96. člena ZDoh-2).

2.2.2.3 Določitev časa pridobitve in odsvojitve kapitala

Za čas pridobitve kapitala se po 1. odstavku 101. člena ZDoh-2 šteje:

1. datum sklenitve pogodbe ali drugega pravnega posla oziroma
2. datum pravnomočnosti sodne odločbe ali
3. dokončnosti odločbe upravnega organa ali
4. datum, ki je razviden iz drugih dokazil.

Čas pridobitve nepremičnine, ki se gradi, se šteje (2. in 3. odstavek 101. člena ZDoh-2):

1. datum izdaje gradbenega dovoljenja, če se gradi v lastni režiji, ali
2. datum sklenitve pogodbe z izvajalcem gradnje oziroma
3. datum dejanskega prevzema zgrajene nepremičnine, če gradnja traja več kot dve leti od podpisa pogodbe, ter
4. datum pridobitve objekta, če se odsvoji objekt, ki stoji na zemljišču, katerega čas pridobitve ni enak času pridobitve objekta.

V primeru delitve skupne lastnine se kot čas pridobitve kapitala, ki mu pripade na podlagi delitve, šteje čas, ko je na kapitalu pridobil solastninsko pravico oziroma ko je kapital pridobil v skupno lastnino. Če zavezanec ob razdelitvi prejme kapital v obsegu, ki presega del, ki bi mu pripadal iz solastništva ali skupne lastnine, se za čas pridobitve presežnega dela šteje čas razdelitve (4. odstavek 101. člena ZDoh-2).

V primeru odloga davčne obveznosti se za čas pridobitve s podaritvijo ali zamenjavo pridobljenega kapitala šteje datum prvotne pridobitve kapitala prvotnega lastnika (Mlakar, 2007, str. 44), in sicer (5. odstavek 100. člena ZDoh-2):

1. datum, ko je darovalčev zakonec ali otrok pridobil kapital, oziroma
2. datum, ko so bili zamenjani deleži pridobljeni.

Čas pridobitve kapitala je neposredno povezan s stopnjo dohodnine od dohodka iz kapitala. Splošno pravilo glede davčne stopnje dohodka iz kapitala, ki velja za vse tri pojavne oblike, izhaja iz 1. odstavka 132. člena ZDoh-2, ki pravi, da se dohodnina od dohodka iz kapitala iz odsvojitve kapitala izračuna in plača od davčne osnove po stopnji 25 %.

Posebno pravilo pa velja samo za dobiček iz kapitala (ne velja za dividende in obresti) in pravi, da se vsakih pet let imetništva kapitala stopnja dohodnine od dobička iz kapitala znižuje in znaša po dopolnjenih (132. člen ZDoh-2):

1. 5 letih imetništva kapitala: 15 %,
2. 10 letih imetništva kapitala: 10 %,
3. 15 letih imetništva kapitala: 5 % ter
4. 20 letih imetništva kapitala: 0 %.

Z vidika ZDoh-2 je pri odsvojitvi kapitala pomembno, kdaj zakon določa, da se je kapital odsvojil. Datum odsvojitve kapitala je pomemben zaradi določitve nastanka davčne obveznosti. Ali drugače povedano: davčna obveznost nastane na dan odsvojitve kapitala.

Čas odsvojitve kapitala (in s tem čas nastanka davčne obveznosti) se razlikuje od splošnega pravila iz 5. odstavka 15. člena ZDoh-2, na podlagi katerega se pri obdavčitvi z dohodnino šteje, da je dohodek prejet, ko je izplačan fizični osebi ali ji je kako drugače dan na razpolago (načelo denarnega toka). Po 104. členu ZDoh-2 se v dohodek, dosežek kot dobiček iz kapitala, všttevajo v davčnem letu doseženi dobički iz kapitala ali realizirane izgube iz kapitala (načelo "obračunane realizacije"). Šteje se, da je dobiček dosežen ali izguba realizirana v času odsvojitve kapitala.

Za čas odsvojitve kapitala se po 102. členu ZDoh-2 šteje:

1. datum sklenitve pogodbe ali drugega pravnega posla oziroma
2. datum pravnomočnosti sodne odločbe ali
3. dokončnosti odločbe upravnega organa;
4. datum sklepa organa o prenehanju gospodarske družbe;
5. datum sklepa organa o zmanjšanju osnovnega kapitala;
6. datum vpisa učinka izstopa ali izključitve v register ter
7. datum, ki je razviden iz drugih dokazil.

Ne nazadnje pa je za pravilen izračun davčne osnove in s tem davčne obveznosti pomembno upoštevati 103. člen ZDoh-2, ki določa obvezno vodenje evidenc zalog istovrstnega kapitala iz 2. in 3. točka 93. člena ZDoh-2 po metodi zaporednih cen (FIFO).

2.2.2.4 Napoved davčne obveznosti

Kako po ugotovljeni davčni osnovi in izračunu davčne obveznosti te podatke razkrijemo FURS-u in kako se davek (dohodnina) od dobička iz kapitala obračuna in plača, na splošno določa 135. člen ZDoh-2, podrobnejša izpeljava teh določb pa je predpisana v 325. in 326. členu ZDavP-2 (Prusnik, 2014b, str. 98). Čeprav je dohodnina od dobička iz kapitala dokončni davek, ki se ne všteva v letno dohodninsko davčno osnovo za obdavčitev ob

upoštevanju progresivnih davčnih stopenj, je lahko posamično medletno plačilo (akontacija) zaradi upoštevanja prenesenih izgub iz kapitala ali pa zaradi drugih vzrokov obdavčeno preveč ali premalo (Prusnik, 2014b, str. 98). Preveč plačana akontacija se zavezanec vrne, premalo plačano akontacijo dohodnine od dobička iz kapitala pa zavezanec doplača (6. odstavek 135. člena ZDoh-2). Dokončni izračun dohodnine od dobička iz kapitala opravi FURS z odmero dohodnine na podlagi vloženi napovedi (2. odstavek 135. člena ZDoh-2). Izračun dohodnine od dividend se opravi na podlagi davčnega obračuna z davčnim odtegljajem ali odmero dohodnine. Izračun dohodnine z odmero opravi davčni organ na podlagi napovedi zavezanca (2. odstavek 134. člena ZDoh-2)

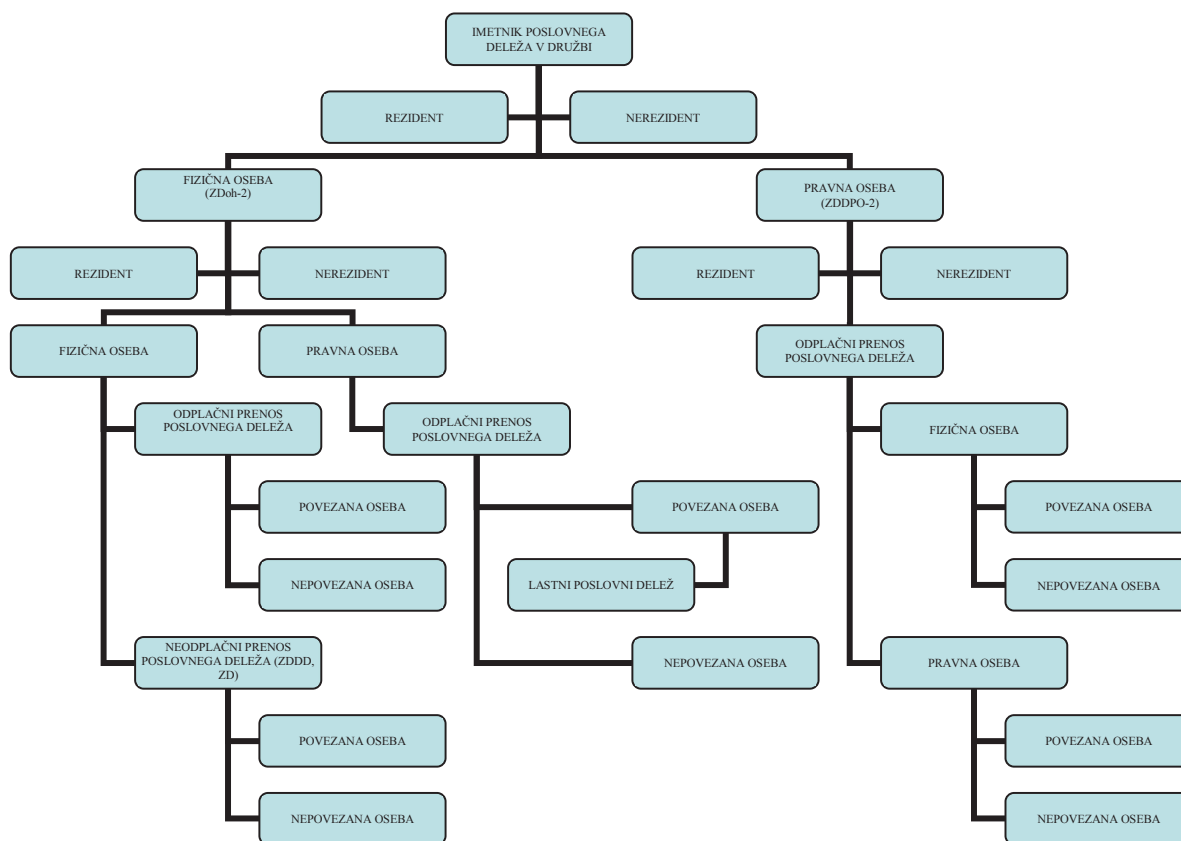
Napoved za odmero dohodnine od dobička oziroma izgube iz odsvojitve deležev mora davčni zavezanec vložiti pri davčnem organu do 28. februarja za preteklo leto (1. odstavek 326. člena ZDavP-2) na obrazcu DOHKAP 4 (3. člen pravilnika o obrazcih za napovedi za odmero dohodnine od dohodka iz kapitala) pri pristojnem finančnem uradu. Napoved za odmero dohodnine od dobička ali izgube od odsvojitve nepremičnine pa v 15 dneh od odtujitve nepremičnine (sklenitve pogodbe) na obrazcu DOHKAP 5 (3. člen pravilnika o obrazcih za napovedi za odmero dohodnine od dohodka iz kapitala), ki ga vloži pri finančnem uradu, kjer je nepremičnina (3. odstavek 326. člena ZDavP-2). Napovedi ni treba vložiti za podarjene nepremičnine, ki jih je darovalec pridobil pred letom 2002, za druge oblike podarjenega kapitala pa po 20 letih imetništva (Hieng, 2015a, str. 74). Dohodnino od kapitalskega dobička FURS odmeri z odločbo (Hieng, 2015a, str. 74).

Odlog obdavčitve se mora priglasiti pri davčnem organu na posebnem obrazcu DOH-ODLKAP (3. odstavek 100. člena ZDoh-2). Davčni organ z odločbo odloči o izpolnjevanju pogojev, v 15 dneh od vložitve priglasitve pa o odobritvi odloga (3. odstavek 331. člena ZDavP-2). Če odloga ne odobri, mora izročitelj vložiti napoved za odmero davka od dobička iz kapitala, in sicer v 10 dneh od vročitve odločbe in zavrnitve priglasitve (4. odstavek 331. člena ZDavP-2). Ugotavljanje davčne obveznosti se odloži do naslednje odsvojitve podarjenega kapitala, ki jo opravi zavezančev zakonec ali otrok, oziroma do naslednje obdavčljive odsvojitve kapitala, pridobljenega z zamenjavo po drugem odstavku 100. člena (4. odstavek ZDoh-2).

3 DILEME PRI OBDAVČITVI KAPITALSKIH DOBIČKOV

Do dilem pri obdavčitvi kapitalskih dobičkov pri odsvojitvi poslovnega deleža družbenika v družbi prihaja predvsem zaradi obširnosti obravnavanega področja. Obširnost obdavčitve kapitalskih dobičkov sem lahko najbolj pregledno predstavila s sliko 3.

Slika 3: Raznolikost in obširnost obdavčitve imetnikov poslovnega deleža v družbi

Imetnik poslovnega deleža je lahko družbenik kot fizična oseba ali družbenik kot pravna oseba, ki je lahko rezident ali nerezident. Poslovni delež pa lahko družbenik odsvoji pridobitelju kot fizični osebi ali pridobitelju kot pravni osebi, prav tako rezidentu ali nerezidentu. Davčna obravnava odsvojitelja poslovnega deleža je v teh primerih različna; dohodki odsvojitve poslovnega deleža fizične osebe so predmet ZDoh-2, medtem ko so dohodki odsvojitve poslovnega deleža pravne osebe predmet Zakona o davku od dohodkov pravnih oseb (Ur. l. RS, št. 117/2006, 56/2008, 76/2008, 5/2009, 96/2009, 110/2009 – ZDavP-2B, 43/2010, 59/2011, 24/2012, 30/2012, 94/2012, 81/2013, 50/2014, 23/2015, v nadaljevanju ZDDPO-2). Prav tako je pomembna vsebina pravnega posla; ali gre za odplačni ali neodplačni pravni posel. Neodplačni pravni posel se izvede med dvema fizičnima osebama, medtem ko se odplačni pravni posel lahko izvede med dvema fizičnima osebama, fizično in pravno osebo ali dvema pravnima osebama. Pri neodplačnem pravnem poslu so dohodki pridobitelja poslovnega deleža predmet obdavčitve po Zakonu o davku na dediščine in darila (Ur. l. št. 117/2006, v nadaljevanju ZDDD) ali Zakonu o dedovanju (Ur. l. SRS, št. 15/1976, 23/1978, in Ur. l. RS, št. 67/2001, Odl. US: U-I-212/10-15, v nadaljevanju ZD). Tako pri odplačnem kot pri neodplačnem pravnem poslu je za namene obdavčitve pri vseh davčnih zakonih ali predpisih (ZDoh-2, ZDDPO-2, ZDDD), ne glede na to, ali se posel izvede med pravno ali fizično osebo, pomemben status pridobitelja poslovnega deleža, torej ali gre za medsebojno povezane osebe ali medsebojno nepovezane osebe (sorodstvene vezi). Poseben primer odplačne

odsvojitve poslovnega deleža pa predstavlja pridobitev lastnega poslovnega deleža. V poglavju 1 sem omenila, da je osnovni vložek lahko tudi stvarni vložek v obliki nepremičnine. Z odtujitvijo stvarnega vložka v obliki nepremičnine pa se lahko realizira dobiček iz kapitala iz odtujitve nepremičnine. Promet nepremičnin je lahko predmet ZDPN-2, ko od odplačnega prenosa lastninske pravice na nepremičninah ni obračunan davek na dodano vrednost (v nadaljevanju DDV), ali predmet Zakona o davku na dodano vrednost (Ur. l. RS št. 13/11, 18/11, 78/11, 38/12, 83/12, 86/14 in 90/15, v nadaljevanju ZDDV-1), ko promet nepremičnin opravijo davčni zavezanci, identificirani za namene DDV, in ko ni predpisana oprostitev DDV (Zupančič, 2013, str. 129).

Z davčnega vidika predstavljajo pravni posli med povezanimi osebami ključni problem pri določanju pravilne davčne osnove, od katere se obračuna višina davčne obveznosti. Te probleme bom predstavila v nadaljevanju magistrske naloge. Razlog za probleme ali nepravilnosti na tem področje lahko iščemo v konfliktu interesov oseb, vključenih v pravni posel. Na eni strani davčni organ stremi k pobiranju čim večje višine davčne obveznosti, na drugi strani pa osebe pravnega posla stremijo k ravno nasprotnemu – k plačilu čim manjše višine davčne obveznosti. Prav tako lahko iščemo razlog za probleme na tem področju v obširni davčni zakonodaji. S tega vidika lahko probleme odtujitve poslovnega deleža strnem v dve skupini, in sicer na probleme, ki nastanejo zaradi nepoznavanja davčne zakonodaje in predpisov, ter probleme, ki nastanejo zaradi namernega izigravanja davčnih predpisov.

Do problemov, ki nastanejo zaradi nepoznavanja ali nerazumevanja davčne zakonodaje in predpisov, prihaja predvsem pri spremembi lastniške strukture v obliki neodplačnega prenosa poslovnega deleža. Pri problemih, ki nastajajo zaradi namernega izigravanja davčnih predpisov, pa gre za t. i. navidezni pravni posel oziroma prikrito izplačilo dobička. Davčni organ pri tem preverja predvsem ekonomsko upravičenost korporacijskega pravnega posla ter višino davčne osnove, z lastnimi ovrednotenji oziroma cenitvami.

Dileme pri obdavčitvi kapitalskih dobičkov se pojavljajo na vseh področjih, tako vsebinskih, formalnih kot tudi postopkovnih. V nadaljevanju sem te dileme razdelila v dve poglavji. Prvo je namenjeno različnim mnenjem davčnega organa, pri katerem so fizične ali pravne osebe iskale pojasnila zaradi nejasnosti ali nenatančnosti zakonskih določb, ter mnenjem davčnih svetovalcev, ki so se z dilemami srečevali v praksi na konkretnih primerih, drugo poglavje pa je namenjeno sodbam sodišč (upravnega, vrhovnega in ustavnega). Obe poglavji sem razdelila na posamezna podpoglavja glede na vsebino dilem.

3.1 Primeri razhajanj v mnenjih med davčnim organom in davčnimi svetovalci

Kapitalski dobiček predstavlja pozitivno razliko med odtujitveno vrednostjo kapitala in pridobitveno vrednostjo kapitala, tako na strani odtujitve kot na strani pridobitve pa prihaja

do dilem. Poglavlje je v nadaljevanju razdeljeno na dve podpoglavji, in sicer na poglavje o dilemah, ki se pojavljajo na pridobitveni strani, in poglavje o dilemah, ki se pojavljajo na odtujitveni strani enačbe kapitalskega dobička.

3.1.1 Dileme o kapitalu ob pridobitvi

Skozi leta se lahko višina osnovnega kapitala družbe in njeni družbeniki spreminjajo; spreminja se lahko tako struktura družbenikov kot struktura njihovih poslovnih deležev. Določanje vrednosti kapitala ob pridobitvi je enostavno v primeru enoosebne družbe. Ko pa imamo opravka z večosebno družbo, v kateri se je sestava tako družbenikov kot poslovnih deležev večkrat spreminjala, je lahko določanje vrednosti kapitala ob pridobitvi zelo zapleteno.

Prvo vprašanje, na katero je treba odgovoriti pri določanju vrednosti kapitala ob pridobitvi, je vprašanje datuma pridobitve kapitala. Z njim neposredno povezano pa je vprašanje o načinu pridobitve kapitala. Splošno pravilo velja, da se za datum pridobitve kapitala šteje datum vpisa kapitala v sodni register (tudi 8.37. odstavek standarda 8, 2006). Do dilem o določanju datuma pridobitve prihaja pri poslovnih deležih, ki so bili pridobljeni pri povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe. Pri tem je treba poudariti, da se za davčne namene del povečanega deleža oziroma vložka, ki izvira iz povečanje kapitala iz sredstev družbe, šteje kot samostojen delež (Ministrstvo za finance, 11. februar 2011), čeprav družbenik, v skladu z ZGD-1, pravno ne pridobi novega deleža, ampak se obstoječi poslovni delež sorazmerno vrednostno poveča. Davčni organ je sprva upošteval splošno pravilo o datumu pridobitve kapitala (Ministrstvo za finance, 6. maj 2004), vendar se Vrhovno sodišče RS (967/99, 27. oktober 2003) z davčnim organom ni strinjalo. Menilo je namreč, da sta pogoja za izvedbo povečanja osnovnega kapitala iz sredstev družbe odločitev skupščine in obstoj nerazdeljenega dobička po zadnji bilanci stanja. Davčni organ je v skladu s sodbo Vrhovnega sodišča RS spremenil stališče in določil, da se za datum pridobitve kapitala šteje datum sklepa skupščine družbenikov, na kateri je bila sprejeta odločitev o povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe (Ministrstvo za finance, 29. november 2004). Nekaj let pozneje, natančneje leta 2011, pa je davčni organ ponovno zavzel stališče, na podlagi katerega se upošteva datum vpisa povečanja osnovnega kapitala iz sredstev družbe v sodni register (Ministrstvo za finance, 11. februar 2011).

Pri določanju vrednosti kapitala ob pridobitvi je pomembno tudi, ali je bil kapital pridobljen pred 1. januarjem 2003 ali po njem. Ta datumska ločnica predstavlja največjo težavo pri izračunu vrednosti kapitala ob pridobitvi, zlasti pri upoštevanju vrednosti kapitala na dan 1. januarja 2006, če so se deleži v kapitalu spreminjali po letu 2003. O zapletenosti izračuna se je lahko prepričal tudi davčni organ, ki pri izračunu vrednosti ob pridobitvi sprva ni upošteval 152. člena ZDoh-2 (Ministrstvo za finance, 16. marec 2011), kasneje pa je izračun popravil. Primer izračuna bom predstavila v četrtem poglavju.

Težave pri upoštevanju vrednosti kapitala na dan 1. januarja 2006 pa se ne pojavljajo samo zaradi sprememb v osnovnem kapitalu, temveč tudi zaradi vprašanja pravilnega razumevanja pojma primerljiva tržna cena na dan 1. januarja 2006 (ta je določena za kapital, pridobljen v postopkih dedovanja oziroma z darilnimi pogodbami, ko davek ni bil odmerjen) in pojma tržna vrednost na dan 1. januarja 2006 (ta je določena za deleže v gospodarskih družbah, zadrugah in drugih oblikah organiziranja), ter kako ju zavezanec dokazuje.

Vrednost kapitala, pridobljenega po 1. januarju 2003 (pri nepremičninah po 1. januarju 2002) se dokazuje s pogodbami o nakupu, z notarskimi listinami, pravnomočnimi sodnimi odločbami, pravnomočnimi sklepi v postopku izvršbe na nepremičnine (to je vrednost iz sklepa o domiku). Vrednost kapitala (poslovnih deležev), pridobljenih pred 1. januarjem 2003, se dokazuje na podlagi dokazovanja tržne vrednosti ali pa se upošteva knjigovodska vrednost, ko tržne vrednosti ni mogoče dokazati (4. odstavek 152. člena ZDoh-2). Tržne vrednosti pa ni mogoče dokazati, če v navedenem obdobju ni niti delujočega trga niti transakcij na trgu, ki bi dokazovale tržno vrednost poslovnih deležev, in če pooblaščen ocenjevalec vrednosti tržne vrednosti ne more oceniti ob upoštevanju zasnove tržne vrednosti (Ministrstvo za finance, 16. september 2008).

Način pridobitve kapitala prav tako vpliva na določanje vrednosti kapitala ob pridobitvi. Družbenik lahko pridobi poslovni delež v družbi na podlagi denarnega vložka ali stvarnega vložka. Pri zagotavljanju stvarnega vložka v obliki nepremičnine se zastavlja vprašanje, kakšne so davčne posledice tovrstnega vložka (Vložitev stanovanja v osnovni kapital družbe z omejeno odgovornostjo, 17. april 2014; Davčni vidik zagotovitve osnovnega vložka s stvarnim vložkom, 23. oktober 2008). Stvarni vložek v obliki nepremičnine se po ZDoh-2 obravnava kot obdavčljiva odsvojitvev kapitala, razen če je bila nepremičnina pridobljena pred 1. januarjem 2002 (153. člen ZDoh-2; Vložek stanovanja v osnovni kapital družbe z omejeno odgovornostjo, 2016). V tem primeru se odsvojitvev nepremičnine ne obdavčuje. Pri določanju davčne osnove se upoštevajo določila ZDoh-2, ki so bila predstavljena v drugem poglavju, zato podrobnejša obravnava tukaj ni potrebna. Stvarni vložek v obliki nepremičnine je treba obravnavati tudi z vidika ZDPN-2. ZDPN-2 določa, da se za promet nepremičnin šteje vsak odplačni prenos lastninske pravice na nepremičnini (2. odstavek 3. člena ZDPN-2). Vložek nepremičnine v osnovni kapital se šteje za obdavčljiv promet nepremičnin, ki pa je oproščen plačila DPN na podlagi 10. alineje 10. člena ZDPN-2. Pri tem je izrednega pomena oddaja napovedi za odmero DPN, saj ni mogoče overiti podpisa na pogodbi o prenosu lastninske pravice na nepremičnini brez dokaza o plačilu DPN oziroma dokaza o razlogih, zaradi katerih ni treba obračunati DPN (15. člen ZDPN-2). Overitev podpisa na pogodbi o prenosu lastninske pravice na nepremičnini pa je eden izmed pogojev za vpis lastninske pravice družbe na nepremičnini v zemljiško knjigo, v skladu s 23. členom Stvarnopravnega zakonika (Ur. l. RS, št. 87/02 in 91/13; v nadaljevanju SPZ).

Pri določanju vrednosti kapitala ob pridobitvi prihaja do dilem tudi pri dokazovanju stroškov investicij v nepremičnino. Davčni organ namreč kot dokazilo o stroških vlaganj v nepremičnino ne upošteva paragonskega bloka ali računa iz registrske blagajne, na katerem ni naveden kupec blaga. Davčni organ pojasnjuje, da je zahtevam 1. točke 7. odstavka 98. člena ZDoh-2 zadoščeno le ob predložitvi dokumentov, ki se glasijo na ime lastnika, oziroma mora biti iz dokumentov drugače razvidno, da je račun plačal lastnik. Lastnik lahko predloži druge dokumente, iz katerih je razvidno, da je račun plačal sam. Davčni urad lahko v ugotovitvenem postopku upošteva dokazilo o prejemu kredita za poplačilo obveznosti, potrdilo o opravljeni transakciji s plačilno ali kreditno kartico lastnika, bančni izpisek o opravljeni transakciji s kartico lastnika ipd. (Ministrstvo za finance, 16. september 2008).

3.1.2 Dileme o kapitalu ob odsvojitvi

Pri določanju vrednosti kapitala ob odsvojitvi je pomemben način odsvojitve kapitala. Dva izmed načinov odsvojitve kapitala sta darilna pogodba v primeru smrti in pogodba o dosmrtnem preživljanju. Obe pogodbi predstavljata pravna posla, pri katerem se premoženje (kapital) prenese na obdarjenca oziroma preživljavca šele po smrti darovalca oziroma preživljanca. Pri tem se poraja vprašanje, kdaj nastane davčna obveznost za odsvojitelja poslovnega deleža. Zakon izrecno ne določa, da je potreben prenos lastninske pravice na pridobitelja poslovnega deleža pri odsvojitvi kapitala. Zakon določa le, da se za odsvojitvev kapitala šteje sklenitev pogodbe, pri čemer bi lahko sklepali, da davčna obveznost pri odsvojitvi poslovnega deleža v tem primeru nastane s sklenitvijo pogodbe.

Zgoraj navedena primera odsvojitve kapitala (poslovnega deleža) spadata pod neodplačni prenos poslovnega deleža. V praksi pogosto naletimo na primer neodplačnega prenosa poslovnega deleža v družbi na starša. Pri tem nastane za družbenika davčna obveznost iz naslova dohodnine od dobička iz kapitala, za starša pa davčna obveznost iz naslova davka na darila. Starš iz naslova dohodnine nima davčnih obveznosti, saj 3. točka 18. člena ZDoh-2 določa, da se za dohodek fizične osebe ne štejejo darila, prejeta od fizične osebe, ki ni delodajalec prejemnika (ali z delodajalcem povezana oseba) ali delodajalec osebe, ki je povezana s prejemnikom, razen daril, ki jih fizična oseba prejme v zvezi z opravljanjem dejavnosti iz 46. člena tega zakona. Če bi bil starš zaposlen v družbi, bi se neodplačno prejet delež obdavčil z dohodnino, saj bi bil prejet od fizične osebe (družbenika), ki je povezana oseba delodajalca (družbe). V primeru odplačnega prenosa (prodaje) poslovnega deleža bi se starš lahko izognil plačilu davka na darila, kar ne bi vplivalo na obdavčitev z dohodnino pri družbeniku (otroku) kot prodajalcu poslovnega deleža. Višine davčne obveznosti pa se ne da znižati na način, da se prodajna cena v prodajni pogodbi opredeli (pre)nizko, saj že 99. člen ZDoh-2 napotuje na uporabo primerljive tržne cene kapitala ob odsvojitvi, pri prodaji poslovnega deleža staršu (povezana oseba) pa tudi 16. člen ZDoh-2

(Obdavčitev neodplačnega prenosa poslovnega deleža v gospodarski družbi na starša, 21. februar 2011).

V primeru neodplačnega prenosa poslovnega deleža na otroka družbenik (starš) uveljavlja (priglasí) odlog ugotavljanja davčne obveznosti po 100. členu ZDoh-2 (Dohodninska obravnava prenosa poslovnega deleža v družbi z omejeno odgovornostjo na otroka, 15. oktober 2009). Postopek priglasitve uveljavljanja odloga davčne obveznosti ureja 331. člen ZDavP-2, ki napotuje na uporabo 2. odstavka 326. člena ZDavP-2, ki določa splošni rok za vložitev napovedi za odmero dohodnine iz dobička iz kapitala. V navedenem primeru pa je treba upoštevati posebno ureditev iz 4. odstavka 326. člena ZDavP-2, ki določa, da se mora navedena napoved vložiti do 28. februarja tekočega leta za preteklo leto (Postopek uveljavljanja odloga ugotavljanja davčne obveznosti dobička iz kapitala pri podaritvi poslovnega deleža otroku, 15. oktober 2009).

Poseben primer neodplačnega prenosa kapitala (podaritev) na otroka predstavlja neodplačen prenos nepremičnine, pridobljene pred 1. 1. 2002. Pri odsvojitvi navedene nepremičnine je treba upoštevati, da se dobiček, dosežen z njeno odsvojitvijo, ne obdavčuje (dohodek je neobdavčen po ZDoh-2), zato odsvojitelj (starš) takšne nepremičnine ni zavezanec za plačilo davka od dobička iz kapitala (153. člen ZDoh-2). To nadalje pomeni, da odsvojitelj ne more uveljavljati odloga ugotavljanja davčne obveznosti, saj gre za neobdavčljivo odsvojitve nepremičnine. Odlog ugotavljanja davčne obveznosti se lahko uveljavlja le, če darovalec (starš) podari kapital, ki je obdavčen po ZDoh-2 (obdavčljiva podaritev kapitala) (Odlog ugotavljanja davčne obveznosti pri podaritvi nepremičnine in optimiranje davčnih bremen, 8. oktober 2010). Pri nadaljnji odsvojitvi nepremičnine s strani pridobitelja (obdarjenca) nepremičnine je v navedenem primeru treba upoštevati, da se za nabavno vrednost nepremičnine šteje primerljiva tržna cena nepremičnine ob podaritvi (2. odstavek 98. člena ZDoh-2), saj pri darilih prvega dednega reda (naslednik) tudi ni odmerjen davek na dediščine in darila. Če bi pridobitelj nepremičnine (naslednik) po prenosu lastništva to nepremičnino podal, bi bila z davčnega vidika bolj optimalna prodaja nepremičnine odsvojitelja nepremičnine (darovalca), saj prodaja nepremičnine zanj predstavlja neobdavčeno odsvojitve nepremičnine, medtem ko za pridobitelja nepremičnine (naslednika) obdavčeno odsvojitve nepremičnine, nasledniku pa bi se lahko podarila prejeta kupnina. Takšno darilo je oproščeno davka na darila (1. točka 1. odstavka 9. člena ZDDD). Na navedenem primeru je jasno prikazano, da je za optimiranje davčnih obveznosti izrednega pomena vprašanje dohodninske obveznosti, ki je v soodvisnosti od davčne osnove pri odsvojitvi podarjene nepremičnine (Odlog ugotavljanja davčne obveznosti pri podaritvi nepremičnine in optimiranje davčnih bremen, 8. oktober 2010).

Rok za priglasitev odloga ugotavljanja davčne obveznosti od dobička iz kapitala v primeru podaritve nepremičnine nasledniku je 15 dni od dneva odsvojitve nepremičnine (2. odstavek 326. člena ZDavP-2), tj. 15 dni od datuma sklenitve pogodbe. Poudariti je treba,

da je pogodba o podaritvi nepremičnine nasledniku veljavna samo, če je sklenjena v obliki notarskega zapisa, v skladu s 47. členom Zakona o notariatu (Ur. l. RS, št. 2/07 – UPB, 33/07 – ZSReg-B, 45/08 in 91/13, v nadaljevanju ZN), zato se posledično dan sklenitve pogodbe šteje dan notarskega zapisa (Rok za prigrasitev odloga ugotavljanja davčne obveznosti od dobička iz kapitala pri podaritvi nepremičnine zakoncu, 12. november 2012).

Poleg prenosa poslovnega deleža je tudi prenehanje družbe po skrajšanem postopku lahko predmet obdavčitve z davkom na kapitalski dobiček. Pri tem se zastavlja vprašanje, kdaj je z davčnega vidika primeren čas za izplačilo zakonskih rezerv iz dobička in bilančni dobiček (Prenehanje družbe po skrajšanem postopku in izplačilo dobička, 13. maj 2008). Izplačilo zakonskih rezerv pred prenehanjem družbe je zakonsko prepovedano (10. odstavek 64. člena ZGD-1). Bilančni dobiček pa se družbenikom pred prenehanjem družbe lahko izplača (1. odstavek 494. člena ZGD-1), po prenehanju pa ne več, ker z vpisom prenehanja v sodni register družba kot pravni subjekt ne obstaja več (prav tako tudi poslovni delež družbenikov). Z davčnega vidika je v primeru imetništva poslovnega deleža družbe več kot pet let bolj optimalna rešitev, da družba bilančnega dobička pred prenehanjem družbe ne izplača. S prenehanjem družbe se premoženje družbe razdeli med družbenike (418. člen ZGD-1), kar nadalje pomeni, da se neizplačani dobiček obdavči po nižji davčni stopnji od davčne stopnje, s katero je obdavčeno izplačilo dobička, tj. 25-odstotni davčni stopnji. (Izplačilo zakonskih rezerv in prenesenega čistega poslovnega izida pri prenehanju d.o.o. po skrajšanem postopku, 13. julij 2011).

Pri izplačilu bilančnega dobička se zastavlja tudi vprašanje možnosti izplačila tekočega bilančnega dobička med letom. ZGD-1 ne pozna določil o vmesnih dividendah za družbe z omejeno odgovornostjo. V 494. členu govori le o razdelitvi bilančnega dobička (Mlakar, 2012b, str. 30). V Velikem komentarju ZGD-1 pa je Zabel mnenja, "da ni prepovedan sklep družbenikov, da se izplača določen znesek na račun bilančnega dobička že pred njegovo ugotovitvijo. Vendar se tak sklep sprejme ob utemeljenem predvidevanju, da bo dobiček ustvarjen, in le ob razumnem času pred razdelitvijo. Če dobička ni, so družbeniki dolžni izplačane zneske vrniti. Družbeniki so vedeli, da je bilo izplačilo izvedeno šele ob pričakovanju dobička. Zato se ob dolžnosti vračila ne morejo sklicevati na določbo 497. Člena. (prejemki v dobri veri, op. P. M.)"

Pri odsvojitvi kapitala se lahko realizira tudi izguba. Davčni organ je izdal več pojasnil v zvezi s priznavanjem izgub pri odsvojitvi kapitala, za katere velja pravilo iz 1. točke 5. odstavka 97. člena ZDoh-2, tj. navidezna odsvojitvev kapitala. Navidezna odsvojitvev kapitala nastopi takrat, kadar zavezanec odsvoji kapital z izgubo in pridobi vsebinsko istovrsten kapital v 30 dneh pred ali po odsvojitvi. To pomeni, da mora imeti vsaka odsvojitvev kapitala vsaj eno pridobitev kapitala, ki ima starejši datum od datuma odsvojitve kapitala, pri čemer mora biti zaloga kapitala večja od 0, in vsaj še eno pridobitev kapitala, ki je pridobljena v 30 dneh pred odsvojitvijo kapitala ali po njej. V

obdobju navidezne odsvojitve za kakršnokoli odsvojitve z izgubo se torej všteva 61 dni: dan odsvojitve, 30 dni pred odsvojitvijo in 30 dni po odsvojitvi (Ministrstvo za finance, 26. maj 2008). Davčni organ je pri tem postavil podrobnejša pravila in primere priznavanja izgube pri odsvojitvi kapitala (Ministrstvo za finance, 26. november 2009; FURS, januar 2015, str. 4).

Prenos neizkoriščenih izgub v naslednja davčna obdobja ni mogoč, razen v primeru, ko je izguba dosežena z odsvojitvijo poslovnega deleža, ki ga je fizična oseba pridobila pred pridobitvijo novih deležev oziroma osnovnih vložkov pri povečanju osnovnega kapitala iz sredstev družbe (3. odstavek 97. člena) (Ministrstvo za finance, 22. december 2008; FURS, april 2015, str. 7).

3.2 Sodna praksa pri obravnavi obdavčitve

Število primerov iz obravnavane tematike, ki niso bili razrešeni na ravni odločb davčnega organa, ampak se je spor razreševal na sodiščih, je veliko. Vseh primerov ni bilo mogoče zajeti v obravnavanem poglavju, zato sem izbrala le tista področja, ki so bila največkrat obravnavana, ali pa je bilo na podlagi določene sodbe opredeljen pravni ali davčni pojem oziroma so bila razrešena splošna pravna ali davčna vprašanja. Največ primerov je mogoče najti na področju obravnave navideznega pravnega posla ter s tem povezanim prikritim izplačilom dobička. Sodišča so razsojala o vrednosti in času pridobitve in odtujitve kapitala ter o stroških investicij in vzdrževanja, o odlogu ugotavljanja davčne obveznosti ipd. Primere sem razdelila na dve podpoglavji, in sicer na poglavje o sodbah, pri katerih se je razsojalo o dilemah na pridobitveni strani, in poglavje o sodbah, pri katerih se je razsojalo o dilemah, ki se pojavljajo na odtujitveni strani enačbe kapitalskega dobička.

3.2.1 Navidezni pravni posel in prikrito izplačilo dobička

Glavni cilj davčnih zavezancev je optimiziranje davčne obveznosti. Davčno optimizacijo je treba razlikovati od davčnega izogibanja oziroma zlorabe drugih predpisov. Davčna optimizacija pomeni iskanje optimalnega davčnega stanja za davčnega zavezanca, kar je povsem legitimen cilj. Davčni zavezanec organizira svoje poslovanje tako, da zmanjša svojo davčno obremenitev (Vrhovno sodišče RS 48/2014, 18. junij 2015; Vrhovno sodišče RS 80/2012, 10. oktober 2013). Davčno izogibanje pa pomeni, da davčni zavezanci sklepajo pravne posle in ustvarjajo pravna razmerja, ki nimajo samostojne gospodarske vsebine, z namenom pridobitve davčnih ugodnosti oziroma zmanjšanja (ali izogibanju) davčnih obveznosti z izrabo pravnih praznin. Tovrstni posli so opredeljeni kot navidezni pravni posli (Vrhovno sodišče RS 189/2013, 13. februar 2014; Vrhovno sodišče RS 301/2013, 19. december 2014; Vrhovno sodišče RS 258/2012 30. maj 2013; Vrhovno sodišče RS 80/2012, 10. oktober 2013). Navidezni pravni posel je opredeljen kot formalnopravno povsem brezhibna pogodba, sklenjena brez resnega namena prevzeti obveznosti in pridobiti pravice, ki izhajajo iz posla. Davčni zavezanec sklene pravni posel,

ki v skladu s predpisi ni obdavčen, hkrati pa prekrije ekonomsko vsebino tega posla, ki bi bil sicer obdavčen (Vrhovno sodišče RS 80/2012, 10. oktober 2013). Navidezni pravni posli zato ne morejo biti obdavčeni enako kot posli oziroma razmerja z gospodarsko vsebino (Upravno sodišče 1328/2009, 12. oktober 2010; Vrhovno sodišče RS 80/2012, 10. oktober 2013).

Številna vprašanja in primeri iz prakse kažejo, da je področje obdavčitve prikritih pravnih poslov in s tem povezana prekvalifikacija pravnih poslov zelo aktualna, še posebej zaradi poostrelega nadzora, ki ga je davčni organ začel izvajati leta 2013. Prekvalifikacija pravnih poslov pomeni, da davčni organ v inšpekcijskem nadzoru ugotovi, da pravni posel, prikazan v poslovnih knjigah, ne ustreza njegovi dejanski pravni in poslovni vsebini (Šircelj, 2015, str. 67). Tak pravni posel davčni organ obravnava kot navideznega, ugotovi vsebino prikritega posla in prikriti pravni posel obdavči po svoji ekonomski vsebini (torej po tržni vrednosti, in ne po navidezni) v skladu z načelom materialne resnice v davčnih zadevah v 5. členu ZDavP-2. To načelo določa, da se predmet obdavčitve ter okoliščine in dejstva, bistveni za obdavčenje, vrednotijo po gospodarski oziroma ekonomski vsebini (5. člen ZDavP-2). Navidezni pravni posli ne vplivajo na obdavčenje, saj je za obdavčenje odločilen prikriti pravni posel, če navidezni pravni posel prikriva drug pravni posel (3. odstavek 74. člena ZDavP-2). Za potrebe obdavčitve se šteje, da je nastala davčna obveznost, kakršna bi nastala ob upoštevanju razmerij, nastalih na podlagi gospodarskih (ekonomskih) dogodkov (4. odstavek 74. člena ZDavP-2). Davčne obveznosti, obračunane naknadno na podlagi obdavčitve prikritih poslov, so praviloma zelo velike. Inšpektorji navidezne pravne posle povezujejo z izogibanjem plačilu davka, zato so poleg postopkov o prekrških zoper storilce in sodelujoče pogosta tudi naznanila ali celo ovadbe zaradi suma storitve kaznivih ravnanj, povezanih z davčno zatajitvijo (Šircelj, 2015, str. 68).

V sodni praksi je na voljo že nekaj sodb Vrhovnega sodišča RS (ter Upravnega sodišča RS) na področju obdavčitve kapitalskih dobičkov, v katerih sta bili potrjeni pravilnost in upravičenost obdavčitve navideznih pravnih poslov, ki so bili sklenjeni z namenom izogibanja plačilu davka, oziroma obdavčitve prikritih izplačil dobička (VS RS II Ips 913/94, 8. 6. 1995; II Ips 284/95, 26. 3. 1997; Upravno sodišče RS 2046/2005, 10. januar 2006; VS RS 709/2006 z dne 9. aprila 2009, enako tudi X Ips 1054/2006, X Ips 868/2006; VS RS 130/2007 z dne 7. maja 2009; VS RS 347/2006 z dne 7. maja 2009; VS RS 426/2006 z dne 7. maja 2009; US RS 1561/2004 z dne 13. decembra 2005; US RS 849/2009 z dne 16. novembra 2010; VS RS 81/2014 z dne 5. februarja 2014).

Pojem prikritega izplačila dobička je značilen za davčno pravo in je predmet obdavčitve v okviru ZDoh-2, ki pa se v celoti sklicuje na opredelitev prikritega dobička v ZDDPO-2 (1. točka 4. odstavka 90. člena ZDoh-2). Po ZDDPO-2 (7. odstavek 74. člena) se za prikrilo izplačilo dobička šteje vsako nadomestilo, ki ga zagotovi izplačevalec osebi, ki ga obvladuje, brez plačila ali po ceni, ki je nižja od primerljive tržne cene. (VS RS 2015 48/2014, 18. junij 2015; 7. odstavek 74. člena ZDDPO-2; Jerman & Bajuk, 2008, str. 39).

To nadalje pomeni, da družbenik družbe lahko sklepa pravne posle z družbo, katere družbenik je, ob pogoju, da gre za pravne posle, ki bi jih družba v enakih okoliščinah z enakimi pogoji sklenila tudi s tretjimi osebami (Kobal, 2007, str. 27). Prikrita izplačila dobička so torej nedopustna zaradi zagotovitve določene (posebne) premoženjske koristi družbeniku družbe s strani družbe ali tretje osebe, povezane z družbo, kar navzven ni razvidno kot izplačilo dobička, temveč ostane, zaradi raznovrstnih drugačnih poimenovanj, prikrito (Kobal, 2007, str. 29). Kriterij nedopustnosti prikritega izplačila dobička se z vidika korporacijske in davčne zakonodaje razlikuje. Prikrito izplačilo dobička je dopustno z vidika korporacijske, ne pa tudi davčne zakonodaje, če ne nasprotuje določbam o ohranitvi kapitala (Kobal, 2007, str. 28). V vsakem primeru pa je nedopustno, ko je ogroženo načelo ohranitve (minimalnega) kapitala ali ko se družbeniki oziroma pristojni organ za odločanje z izplačilom ne strinjajo oziroma mu nasprotujejo. Prav tako se razlikujeta v namenu pri določanju nedopustnosti prikritih izplačil dobička. Namen korporacijske zakonodaje je varstvo interesov upnikov družbe, preostalih družbenikov in družbe same, namen davčnega prava pa zaščita interesov države. Določbe davčne zakonodaje niso kaznovalne narave, temveč je njihov namen v zagotavljanju enakega (davčnega) obravnavanja vseh (prikritih in odkritih) izplačil tako na ravni družbe kot na ravni družbenika (Kobal, 2007, str. 29).

Danes je odkup lastnega poslovnega deleža izredno aktualen in množičen, pri čemer se davčni zavezanci spopadajo z možnostjo, da bo davčni organ prekvalificiral kapitalski dobiček iz prodaje poslovnega deleža v dividendo. Prav na tem primeru je mogoče prikazati, kako se davčna praksa skozi leta spreminja, medtem ko davčna zakonodaja in davčni predpisi v osnovi ostajajo enaki. Primerov prekvalifikacije kapitalskega dobička v dividendo leta 2004, ki je bilo leto množičnih odkupov lastnih poslovnih deležev, ni bilo zaznati, čeprav je bila opredelitev kapitalskih dobičkov in dividend povsem primerljiva z današnjo, takratni ZGD pa je že predpisoval oblikovanje rezerv za lastne deleže pred izplačilom odkupljenih poslovnih deležev družbenikom (Hieng, 2015d, str. 95).

Da bi se izognili nepotrebnemu davčnemu tveganju, da bi davčni organ lahko prekvalificiral kapitalski dobiček iz odkupa poslovnega deleža v dividendo, je treba za odkup lastnega poslovnega deleža, po mnenju Mlakarjeve (2012b, str. 29; 2014a, str. 43), pravilno opredeliti prodajno vrednost deleža ter opredeliti razlog za navedeno transakcijo, tj. imeti ekonomsko razlago. Razlog za odkup lastnega poslovnega deleža pa je lahko, po mnenju Hiengove (2015c, str. 34; 2015d, str. 92–93), tudi ugodnejša davčna obravnava v primerjavi z obdavčitvijo izplačanega dobička, pri tem pa ne gre za izogibanje davčnim obveznostim, ampak za dovoljeno prodajo. Nasprotno je Mlakarjeva mnenja (2014a, str. 43), da davčni organ lahko obravnava odkup lastnih poslovnih deležev kot navidezni posel in prikriti pravni posel obdavči z utemeljitvijo, da družba ni imela oziroma ne more izkazati niti ekonomskega niti poslovnega interesa in da je edini namen družbe oziroma njenih lastnikov nižja obdavčitev (Šircelj, 2015, str. 67; Hieng, 2015d, str. 93). Zveza RFR meni, da odkupa lastnega poslovnega deleža, ki je bil izpeljan v skladu z ZGD-1, ni

mogoče prekvalificirati v izplačilo dividende (Hieng, 2015d, str. 94). To nadalje pomeni, da ni temelja za kakršno koli pravno prekvalifikacijo, če sta družba in družbenik izpolnila vse predpisane pogoje za odkup lastnega poslovnega deleža (500. člen ZGD-1). Potem pa se zastavlja vprašanje, ali se lahko kapitalski dobiček od odkupa lastnega poslovnega deleža prekvalificira v izplačilo dividende zgolj za davčne namene. V določbah ZDoh-2 se jasno opredeljuje razlika med dividendo in dobičkom iz kapitala, in sicer da se z izplačilom dividend poslovni delež ne spreminja, s prodajo poslovnega deleža pa se zmanjšuje (Hieng, 2015d, str. 93). Zato je, po mnenju zveze RFR, takšna prekvalifikacija nedopustna, saj mora biti davčnoppravna kvalifikacija v skladu z ustavo in zakonom (Hieng, 2015d, str. 94). Kocbek je zapisal: »Če je bilo nesporno ugotovljeno, da je šlo za nakup poslovnega deleža in da je bila plačana kupnina po sklenjeni pogodbi, potem tudi davčni organ ne more drugače kvalificirati pravnega dejstva, kot v resnici je. V davčnem pogledu je namreč zelo pomembno, kako se kvalificira posamezno pravno dejstvo zaradi različnih davčnih obveznosti. Tudi odprodaja poslovnega deleža je davčno relevantna in ima svoje davčne obveznosti pri plačilu davka od dobička iz kapitala. Zato davčni organ ne more kvalificirati kupnine kot drugo relevantno pravno dejstvo, od katerega lahko določi drugo davčno obveznost.« (Hieng, 2015d, str. 94). Po mnenju RFR bi bila prekvalifikacija enega pravnega posla v drugega mogoča le ob ugotovitvi davčnega organa, da prodajna cena lastnega poslovnega deleža presega njegovo realno vrednost. Pa tudi v tem primeru se znesek preplačila ne bi smel prekvalificirati v izplačilo dividend, temveč v prikrito izplačilo dobička (Hieng, 2015d, str. 94). Povedano drugače: če je prodajna vrednost poslovnega deleža enaka bodisi knjigovodski bodisi ocenjeni vrednosti poslovnega deleža, potem v nobenem primeru ni mogoče govoriti o možnosti prekvalifikacije kapitalskega dobička v dividendo (Hieng, 2015d, str. 94).

3.2.2 Kapital ob pridobitvi

Na področju določanja vrednosti kapitala ob pridobitvi je sodišče, v primeru dedovanja ali pravnomočne sodne odločbe, razsojalo, ali se lahko nabavna vrednost kapitala ob pridobitvi ugotovi na podlagi cenitve. Osnova za določitev vrednosti kapitala ob pridobitvi je, upoštevajoč 2. odstavek 98. člena ZDoh-2, pravnomočna sodna odločba, v kateri je pravnomočno določena tudi nabavna vrednost nepremičnine, zato se nabavna vrednost ob pridobitvi ne more ugotavljati na podlagi cenitve (US RS 1173/2009, 9. marec 2010). Za nabavno vrednost kapitala v času pridobitve kapitala na podlagi dedovanja pa se šteje vrednost, od katere je bil odmerjen davek na dediščine in darila, če le-ta ni bil odmerjen, pa primerljiva tržna cena kapitala v času pridobitve, ki jo zavezanec dokazuje z ustreznimi dokazili, v skladu z 2. odstavkom 98. člena ZDoh-2 (VS RS 44/2014, 13. maj 2015). Ker je bil v danem primeru odmerjen davek na dediščine in darila, se nabavna vrednost kapitala ob pridobitvi ne more ugotavljati na podlagi cenitve. Če davek na dediščine in darila ne bi bil odmerjen, bi bilo cenitveno poročilo, v skladu z zakonsko določbo, primeren dokaz za ugotavljanje nabavne vrednosti kapitala ob pridobitvi.

Za čas pridobitve kapitala (nepremičnine) v smislu 101. člena ZDoh-2 se v primerih, ko se pridobitev lastninske pravice na podlagi priposestevanja ugotovi s sodno odločbo, šteje pravnomočnost take sodne odločbe. Bistvene sestavine pogodbe v obravnavanem primeru so se dejansko dogovorile šele s sodno poravnavo leta 2008, kar je bilo odvisno od aktivnosti strank samih, in ne od časa trajanja sodnega postopka. Naveden primer se razlikuje od primera v Odločbi Ustavnega sodišča Up-492/11-14 z dne 9. 5. 2013 o času pridobitve kapitala z dedovanjem, kjer je navedeno, da je razumen razlog za razlikovanje posameznikov, ki so kapital pridobili z dedovanjem, čas zapustnikove smrti, ne pa čas trajanja zapuščinskih postopkov (VS RS 201/2013, 20. februar 2014).

Čas pridobitve kapitala v skladu s 1. odstavkom 101. člena ZDoh-2 je v primeru sodne poravnave določen glede na datum dejanske pridobitve kapitala. Pogodba iz leta 1992 ni izpolnjevala pogojev za pridobitev lastninske pravice. Na njeni podlagi je bil začet sodni spor, ki se je leta 2008 zaključil s sklenitvijo sodne poravnave. Šele s sodno poravnavo, ki je vsebovala dogovor o vrednosti nepremičnine (kupnini) in zemljiškoknjižno dovolilo, je bil kapital pridobljen, kar nadalje pomeni, da se za datum pridobitve kapitala šteje datum sklenitve sodne poravnave (VS RS 172/2014, 10. februar 2014).

Pri določanju časa pridobitve kapitala na podlagi dedovanja se zastavlja pomembno vprašanje v zvezi z obrazložitvijo 1. odstavka 101. člena ZDoh-2, in sicer ali se za čas pridobitve nepremičnine šteje datum pravnomočnosti sklepa o dedovanju ali trenutek smrti, kot določata dednopravna in stvarnopravna zakonodaja (US RS 825/2013, 29. maj 2013). V obravnavanem primeru je trenutek zapustnikove smrti nastal v letu 2001, pravnomočen sklep o dedovanju pa so dediči prejeli v letu 2003. Datum pridobitve kapitala je v tem primeru pomemben zaradi obravnave obdavčitve kapitala po 153. člena ZDoh-2, po katerem se dobiček od odsvojitve nepremičnine, pridobljene pred 1. januarjem 2002, ne obdavčuje. Stališče Upravnega sodišča je, da se z vidika davčnih predpisov šteje, da oseba na podlagi dedovanja pridobi nepremičnino s pravnomočnostjo sklepa o dedovanju. V zvezi s tem vprašanjem obstaja enotna upravnosodna praksa sodišča prve stopnje (na primer US RS 1902/2006 z dne 19. 2. 2009 in US RS 2325/2008 z dne 15. 4. 2009) ter tudi enotna upravnosodna praksa Vrhovnega sodišča (zadeve U 660/93-8, U 717/94-2, U 241/95-7, U 923/94-5). Po mnenju Vrhovnega sodišča se v navedenem primeru dobiček od odsvojitve nepremičnine obdavči (VS RS 234/2009, 3. februar 2011). Po mnenju Ustavnega sodišča RS takšna razlaga krši načelo enakosti pred zakonom iz 2. odstavka 14. člena Ustave. Po mnenju Vrhovnega sodišča RS nastop davčne oprostitve po 153. členu ZDoh-2 ni odvisen od datuma, ki ga določa zakon, ampak od tega, kdaj je pravnomočno končan zapuščinski postopek po zapustniku. Ta pa je lahko bistveno različen glede na to, koliko časa posamezni zapuščinski postopki trajajo. Trajanje zapuščinskega postopka ni stvaren in razumen razlog, ki bi dovoljeval različno obravnavo upravičencev do oprostitve, ki jim je zakonodajalec namenil enako ureditev. Ustavno sodišče RS je zato razsodilo, da je čas pridobitve nepremičnine na podlagi dedovanja trenutek smrti zapustnika (Ustavno sodišče RS 492/11-14, 9. maj 2013).

Vrhovno sodišče je v naslednjem primeru obravnavalo vprašanje, ali se lahko nabavna vrednost kapitala iz 101. člena ZDoh-2 po sklenitvi pravnega posla zniža ali zviša zaradi izpolnitve pogoja, ki sta ga pogodbeni stranki predvideli v pravnem poslu. Ali drugače povedano: ali se pri odmeri dohodnine od dobička iz kapitala za vrednost ob pridobitvi upošteva vrednost, kot izhaja iz sklenjene prodajne pogodbe, ali pa se lahko upošteva kasneje sklenjen aneks, s katerim naj bi bila nabavna vrednost spremenjena. Aneks (o spremembi nakupne cene), sklenjen po pridobitvi nepremičnine in zgolj zaradi višje dosežene kupnine ob nadaljnji prodaji nepremičnine, ne vpliva na spremembo vrednosti nepremičnine ob pridobitvi. Iz pogodbe z dne 28. 12. 2010 izhaja, da ne gre za dogovor, da se bo spremenila nabavna vrednost nepremičnine oziroma da se pod pogojem določi višja kupnina, ampak da se dogovori druge vrste plačilo, katerega namen je varstvo pravic upnikov pravne osebe, kar pa za odmero dohodnine od dobička iz kapitala v obravnavanem primeru ni relevantno. Za odmero davka je bistvena vrednost ob sklenitvi pogodbe, kasnejši dogovori glede vrednosti kapitala ob pridobitvi niso relevantni (Upravno sodišče RS 331/2014, 1. julij 2014; Vrhovno sodišče RS, 23. september 2014).

Pri naslednjem primeru gre za vprašanje časa pridobitve nepremičnine, ki jo je kupila družba. Predmet prodajne pogodbe, sklenjene v letu 2001, je bilo le 3500 m² zemljišč (624 m² manj od celotne površine). Po besedah fizične osebe naj bi bilo s pogodbo dogovorjeno, da fizična oseba obdrži (zunajknjižno) lastninsko pravico na 624 m² zemljišča, zemljiškknjižno pa postane lastnik celotnega območja družba zaradi lažjega nadaljnega urejanja zemljišč. Na 624 m² zemljišča je bila vknjižena prepoved odtujitve in obremenitve do ureditve zazidalnega načrta in geometrske izvedbe. Upravno sodišče je podalo mnenje, da hkrati iz iste pogodbe sledi tudi, da se parcele, ki so predmet pogodbe, prodajo in se dovoli njihov odpis v korist kupca v celoti, kar pomeni, da je prešlo v last in posest družbe celotno zemljišče. Fizična oseba je v letu 2003 z družbo sklenila pogodbo o priznanju lastninske pravice ob izpolnitvi pogodbene obveznosti iz leta 2001. Fizična oseba je mnenja, da je predmet pogodbe zgolj uskladitev dejanskega stanja z zemljiškknjižnim ter da ne gre za promet z nepremičnino, temveč za realizacijo obveznosti iz pogodbe iz 2001. Upravno sodišče pa po drugi strani meni, da se s pogodbo iz 2003 624 m² zemljišča prenaša nazaj v last in posest fizični osebi. Šele na tej podlagi je fizična oseba postala dejanski in zemljiškknjižni lastnik. Upravno sodišče je torej zaključilo, da je davčni organ pravilno določil, da se kot čas pridobitve kapitala iz 94. člena ZDoh-2 upošteva datum sklenitve te pogodbe iz 2003 (Upravno sodišče 879/2009, 10. februar 2010).

Prav tako tudi v naslednjem primeru fizična oseba ugovarja, da ne gre za promet nepremičnin, marveč za pogodbo o uskladitvi zemljiškknjižnega stanja, pri čemer ji davčni organ nasprotuje, da je prišlo do odsvojitve nepremičnine in tudi odmere prometnega davka, in to v pravnomočno končanem davčnem postopku (Upravno sodišče RS 879/2010, 31. december 2010)

V primeru prodaje poslovnega deleža družbi je sodni organ odločil, da je davčni organ napačno izračunal tako vrednost kapitala ob pridobitvi kot tudi velikost sorazmernih deležev kapitala fizične osebe, saj ni upošteval, da se celotna ocenjena vrednost družbe na določen dan deli samo med poslovne deleže družbenikov. Pri izračunu tržne vrednosti poslovnega deleža fizične osebe je poleg deleža v osnovnem kapitalu družbe treba upoštevati tudi sorazmerni del lastnega poslovnega deleža družbe, ki dejansko pripada družbeniku. Ocenjena tržna vrednost družbe na določen dan se deli samo med poslovne deleže družbenikov, na pa tudi na lastni poslovni delež družbe (Upravno sodišče RS 1113/2013, 26. marec 2014; Vrhovno sodišče RS 28/2011, 18. oktober 2012; Upravno sodišče RS 835/2010, 30. oktober 2010).

Priznane investicije in stroški vzdrževanja pri določanju davčne osnove so naslednja izmed obravnavanih dilem, ki so se razreševale na sodiščih. Iz določbe ZDoh-2 se v vrednost kapitala ob pridobitvi všteva vrednost na nepremičnini opravljenih investicij in stroškov vzdrževanja, ki povečujejo uporabno vrednost nepremičnine le, če jih je plačal zavezanec (1. točka 7. odstavek 98. člena). Če želi uveljaviti stroške investicij in vzdrževanja ter tako znižati davčno osnovo, mora davčni zavezanec te stroške jasno opredeliti ter nato tudi dokazati, da gre za vrsto stroška, ki ga je mogoče priznati, da je strošek dejansko nastal in da ga je plačal zavezanec. Stroški investicij in vzdrževanja se praviloma dokazujejo z računi, ki izkazujejo, da jih je plačal zavezanec (Upravno sodišče RS 107/2011, 13. december 2011; Upravno sodišče RS 381/2012, 24. maj 2012). Fizični osebi, ki na sodišču predloži kot dokaz o plačilu računov svojo pisno izjavo, iz katere ne sledi, da je račune plačala sama, se ti računi ne bodo vštevali v vrednost kapitala ob pridobitvi. Po navedeni zakonski določbi se investicije, ki jih zavezanec ni plačal, v vrednost kapitala ob pridobitvi ne vštevajo (Upravno sodišče RS 1807/2009, 5. oktober 2010). V primeru plačila z gotovino bi fizična oseba kot plačnica morala razpolagati s potrdili o (zatrjevanih delnih) gotovinskih plačilih kot dokazom o poravnavi obveznosti, kar še zlasti velja ob upoštevanju vrednosti investicij, ki izhajajo iz predloženih računov (Upravno sodišče RS 752/2012, 18. september 2012). Prav tako cenitveno poročilo, iz katerega izhaja tržna vrednost nepremičnine ob odsvojitvi, ne dokazuje, da so pogoji uveljavljanja stroškov investicij in vzdrževanja doseženi, zato fizični osebi z ugovori, ki se nanašajo na (ne)upoštevanje predložene cenitve, ne more uspeli (Upravno sodišče RS 107/2011, 13. december 2011).

V naslednjem primeru je sodišče razsojalo o možnosti upoštevanja lastnega dela davčnega zavezanca kot strošek investicij. Fizična oseba je namreč v napovedi kot stroške investicij uveljavljala tudi vrednost lastnega dela. Napovedi je priložila cenitveno poročilo sodno zapriseženega cenilca in izvedenca gradbene stroke, ki je ocenil, da vrednost na nepremičnini izvedenih del predstavlja 40 % vrednosti nepremičnine. S predloženim mnenjem cenilca je mogoče dokazovati le vrednost opravljenih del, ni pa cenitveno poročilo dokaz, da gre za stroške, ki jih je plačal zavezanec sam, kar je za priznanje teh stroškov bistveni pogoj. Prizna se lahko le tisto znižanje, ki ga zavezanec dokaže z

ustreznimi dokazili – praviloma računi, ki glasijo na njegovo ime in ki se nanašajo na material oziroma storitve v zvezi z investicijami in stroški. Zato se ti se pri odmeri ne priznajo (Upravno sodišče RS 1807/2009, 5. oktober 2010; Vrhovno sodišče RS 349/2011, 31. maj 2012; Upravno sodišče RS 1807/2009, 5. oktober 2010).

V naslednji sodni odločbi je šlo za vprašanje, ali si lahko davčni zavezanec, ki je kupil nepremičnino na javni dražbi v izvršilnem postopku, v katerem je nastopal tudi kot upnik, zmanjša davčno osnovo za izvršilne stroške ter za znesek nepoplačanega dolga do prodajalca nepremičnine, zavezančevega dolžnika. Sodišče je razsodilo, da teh stroškov davčni zavezanec ne more uveljavljati, saj ne gre za stroške, ki bi bili priznani po 61. členu ZDoh-2. Prodaja nepremičnine na javni dražbi, ki jo sodišče opravi zaradi poplačila terjatev upnika, je odplačni prenos lastninske pravice na nepremičninah, pri kateri ima zastavni dolžnik položaj prodajalca (tako tudi sklep Vrhovnega sodišča RS, št. I Up 833/99 z dne 16. 10. 2002). (Vrhovno sodišče RS 1103/2006, 17. marec 2010).

V naslednjem primeru gre za delitev skupnega premoženja s Sporazumom o ugotovitvi in delitvi skupnega premoženja, pri katerem je dogovorjena fizična delitev skupne lastnine. Fizična delitev je način delitve skupnega premoženja, in ne delitev solastnine, ki naj bi bila vzpostavljena z ugotovljenim deležem zakoncev na skupnem premoženju. Delitev skupnega premoženja v naravi in v skladu z deleži (zakoncev) na skupnem premoženju ne predstavlja odsvojitve kapitala. Razdelitev kapitala, ki je bil pridobljen kot skupna lastnina, v skladu s 4. odstavkom 101. člena ZDoh-2, ne vpliva na čas pridobitve, če zavezanec ob razdelitvi prejme kapital v obsegu, ki ustreza pripadajočemu deležu na skupnem premoženju. V navedeni določbi zakona je namreč določen le način ugotavljanja časa pridobitve kapitala, ki je relevanten v primeru njegove odsvojitve. Sodišče se zato ne strinja s stališčem davčnega organa, da sta z davčnega vidika s sporazumom opravljena dva posla: razdelitev skupnega premoženja in menjava z delitvijo nastalih solastninskih deležev na vsaki od nepremičnin, ki sta predmet delitve (Upravno sodišče RS 944/2013, 18. marec 2014).

Drugače pa velja v naslednjem primeru. Iz določb sporazuma o razdružitvi skupnega premoženja namreč dovolj jasno sledi, da se z njim prenaša lastninska pravica. To nadalje pomeni, da gre za odsvojitve kapitala, ki podleže obdavčitvi po ZDoh-2. Sodišče razliko med sporazumoma obrazloži s pravilom pridobitve (so)lastninske pravice. Le-ta se pridobi na podlagi pravnega posla, dedovanja, zakona ali odločbe državnega organa (39. člen SPZ). S sporazumom o delitvi skupnega premoženja se pridobi solastninska pravica le, če se stranki s sporazumom o njej dogovorita. Z določitvijo deležev na skupnem premoženju se solastniški deleži ne vzpostavijo po samem zakonu. Sporazum namreč obsega soglasje zakoncev o obsegu skupnega premoženja, deležu posameznega zakonca na skupnem premoženju in o načinu delitve. Če je dogovorjena fizična delitev skupnega premoženja, postane vsak od zakoncev samostojni lastnik konkretno določenih stvari, ki sodijo v skupno premoženje. Fizična delitev je torej način delitve skupnega premoženja, in ne

delitev solastnine, ki naj bi bila vzpostavljena z ugotovljenim deležem zakoncev na skupnem premoženju (Upravno sodišče 491/2012, 27. junij 2012).

3.2.3 Kapital ob odsvojitvi

Na področju določanja časa odtujitve kapitala je zanimiv naslednji primer, ki kaže jasno izigravanje davčnih predpisov za doseganje nižje davčne obveznosti. Sodišče je potrdilo ugotovitvi davčnega organa, da se je nepremičnina dejansko prodala z dogovorom o prodaji nepremičnine v letu 1999, ki vsebuje vse elemente prodajne pogodbe, in ne na podlagi kasneje sklenjenih (kupo)prodajnih pogodb. Prodajna pogodba je bila formalno sklenjena po preteku triletnega roka od dneva pridobitve nepremičnin in s tem obdobja, po katerem promet z nepremičninami ni (bil) več obdavčen z davkom od dobička iz kapitala. Do sklenitve dogovora in šele kasneje formalno sklenjenih prodajnih pogodb je tudi po presoji sodišča prišlo izključno zaradi izogibanja davku. Zato je treba dogovor o prodaji na namene obdavčitve upoštevati kot pogodbo o prodaji. To pa pomeni, da se odmeri in naloži v plačilo davek od dobička od odtujitve nepremičnine (Ustavno sodišče RS 494/2008, 23. marec 2010).

Obravnavani primer zajema dilemo na področju vrednosti kapitala ob odsvojitvi ter na področju časa nastanka davčne obveznosti. Tako Upravno kot Vrhovno sodišče sta mnenja, da obveznost plačila davka od dobička iz kapitala nastane s trenutkom odsvojitve kapitala, in ne šele, ko je kupnina dejansko plačana in s tem dohodek sprejet. Davčna obveznost je v konkretnem primeru nastala s sklenitvijo pogodbe o odsvojitvi poslovnega deleža z dne 1. 10. 2007. Prav tako delita enako mnenje, da se za vrednosti kapitala ob odsvojitvi šteje vrednost kapitala (poslovnega deleža) v času sklenitve pogodbe na dan 1. oktobra 2007. Pogodba je bila sklenjena pred vložitvijo davčne napovedi ter nato spremenjena. Upravno sodišče je mnenja, da je Aneks k pogodbi, s katerim se med drugim spreminja vrednost poslovnega deleža fizične osebe v družbi, sklenjen dne 5. avgusta 2008 in s tem po preteku davčnega leta, za katero se davek odmerja (2007). Za odmero davka se kot relevantne upoštevajo le tiste dejanske okoliščine, ki obstajajo v času nastanka davčne obveznosti. Pri tem se višina kupnine ne spreminja v razmerju do kupca, pač pa v razmerjih med prodajalci, tem pa se sklenjeni aneks pokaže z vidika davčnega prava kot nova (samostojna) transakcija med prodajalci, ki zato ne predstavlja nove dejanske okoliščine, ki bi bila relevantna za obravnavano davčno odmero, saj se le-ta nanaša na pogodbeno razmerje med kupcem poslovnih deležev in njihovimi prodajalci. Upravno sodišče je mnenja, da se sklenjeni aneks z vidika davčnega prava obravnava kot nova (samostojna) transakcija med prodajalci, in ne predstavlja nove dejanske okoliščine, ki bi bila relevantna za obravnavano davčno odmero. Vrhovno sodišče ne podaja mnenja glede nadaljnjega ravnanja davčnega organa pri odmeri davka od dobička iz kapitala za del, določen v Aneksu k pogodbi. (Upravno sodišče RS 835/2010, 30. oktober 2010; Vrhovno sodišče RS 28/2011, 18. oktober 2012).

Naslednji primer prikazuje še eno sodbo s področja izplačila kupnine po sklenjeni pogodbi. V tem primeru je Upravno sodišče odločilo, da se izplačilo variabilnega dela kupnine po sklenjeni prodajni pogodbi, izplačano na podlagi aneksa k pogodbi o prodaji poslovnega deleža, sestavljenega po izplačilu kupnine, po sklenitvi pogodbe in po prenosu lastninske pravice na poslovnih deležih, pa tudi šele po tem, ko je bila v davčnem postopku že ugotovljena vrednost kapitala ob odsvojitvi, ne šteje za dohodek iz kapitala. Gre za samostojno transakcijo, ki ne podleže obdavčitvi z davkom od dohodka iz kapitala in ki obenem tudi ne predstavlja nove dejanske okoliščine, ki bi lahko vplivala na že opravljeno davčno odmero. Gre torej za drug dohodek po 11. točki 105. člena ZDoh-2, ki ni izvzet iz obdavčenja in tudi ni oziroma ne more biti predmet obdavčitve na drugi pravni podlagi. Dogovor glede variabilnega dela kupnine je sicer možen in pravno dopusten. Vendar pa davčna obveznost nastane z odsvojitvijo kapitala ob sklenitvi pogodbe. Kot čas odsvojitve se šteje datum sklenitve pogodbe, na dan sklenitve pogodbe pa se ugotavlja tudi vrednost kapitala ob odsvojitvi. Za nastanek davčne obveznosti je bistvena vrednost, ki je znana ob nastanku davčne obveznosti, in kasnejših dogovorov glede vrednosti kapitala ob pridobitvi ni več mogoče upoštevati pri odmeri davka (Upravno sodišče RS 1580/2011, 6. december 2011).

Davčni organ lahko presodi, da za določitev davčne obveznosti ni odločilna cena, ki je navedena v pogodbi, ne glede na to, ali je bila resnična pogodbeno cena ali ne, pač pa taka, ki bi se dala doseči v prostem prometu v času odsvojitve, torej primerljiva tržna cena kapitala ob odsvojitvi in s tem njegova tržna vrednost v času odsvojitve (99. členu ZDoh-2). Davčni organ in sodišče si delita mnenje, da je posplošena tržna vrednost lahko le pripomoček za ocenjevanje vrednosti iz pogodbe, ne more pa predstavljati podlage za izračun vrednosti ob odsvojitvi. Pri odmeri davka na promet nepremičnin gre za drug davek in za drug postopek, ki na zadevnega nima neposrednega vpliva (Upravno sodišče RS 1913/2013, 11. marec 2011; Upravno sodišče RS 1596/2012, 5. februar 2013; Upravno sodišče RS 291/2013, 8. oktober 2013).

3.2.4 Odlog ugotavljanja davčne obveznosti

Zadnja dilema, ki sem jo obravnavala v tem poglavju, predstavlja dilemo v zvezi z odlogom ugotavljanja davčne obveznosti. Le-to je treba opraviti na podlagi priglasitve odsvojitve kapitala pri davčnem organu, najkasneje do 28. februarja tekočega leta za preteklo leto. Pri tem gre za uveljavljanje davčne ugodnosti (pravice do odloga), in ne za davčno obveznost kot pri vložitvi davčne napovedi. Po mnenju sodišča je zato predpisani rok za priglasitev odloga treba šteti za materialni in s tem prekluzivni rok, kar pomeni, da s potekom tega roka ugasne tudi pravica do davčne ugodnosti. (Upravno sodišče RS 523/2009, 10. februar 2010; Upravno sodišče RS 1107/2014, 2. oktober 2014; Upravno sodišče RS 2598/2008, 13. julij 2010).

Priglasitev odloga ugotavljanja davčne obveznosti pri podaritvi kapitala na podlagi izročilne pogodbe predstavlja poseben primer. Izročilna pogodba ni darilna, niti nima (po vsebini) njene narave. Podaritve kapitala na podlagi izročilne pogodbe torej ne pomeni podaritev kapitala iz 100. člena ZDoh-2 (gre za tri taksativno navedene primere odsvojitve, med drugim je to podaritev kapitala zavezančevemu zakoncu ali otroku), zato uveljavljanje odloga ugotavljanja davčne obveznosti v konkretnem primeru ni mogoče (Upravno sodišče RS 752/2009, 16. februar 2010).

Če je davčnemu zavezancu odmerjena previsoka dohodnina od dobička iz kapitala zaradi očitne napake v davčni napovedi, se lahko davčni zavezanec sklicuje na uporabo pravnega sredstva iz 90. člena ZDavP-2, na podlagi katerega davčni organ razveljavi in spremeni davčno odločbo (Upravno sodišče RS 718/2009, 9. marec 2010)

V 4. točki 326. člena ZDavP-2 je določeno, da lahko zavezanec uveljavlja zmanjšanje pozitivne davčne osnove v smislu določbe 2. odstavka 97. člena ZDoh-2 v napovedi za odmero davka od dobička iz kapitala od odsvojitve vrednostnih papirjev, ki jo mora vložiti do 28. februarja tekočega leta za preteklo leto. S tem imajo zavezanci možnost uveljavljati pravico do pobota, ki jo je treba uveljavljati v davčni napovedi za odmero davka od dobička iz kapitala od odsvojitve vrednostnih papirjev (Upravno sodišče RS 1832/2011, 20. december 2011).

4 PRIKAZ IN ANALIZA PRIMEROV IZ POSLOVNE PRAKSE

V nadaljevanju bom na primeru družb prikazala izračune višine davčne obveznosti, če se na določen dan:

1. izplača dobiček,
2. odsvoji ali celoten ali del poslovnega deleža, in sicer kot:
  - a) prodaja celotnega poslovnega deleža,
  - b) prodaja dela poslovnega deleža družbi sami (pridobitev lastnega poslovnega deleža),
  - c) neodplačni prenos poslovnega deleža ali
3. družba preneha po skrajšanem postopku.

Vsi primeri v nadaljevanju so konkretni primeri iz prakse, imena in nazivi družb pa so spremenjena zaradi ohranjanja anonimnosti. Poglavja so razdeljena na štiri poglavja glede na štiri različne pravne posle, in sicer izplačilo dobička, prodaja deleža, neodplačni prenos in prenehanje družbe. Izračun izplačila dobička ter prodaje poslovnega deleža v celoti in deloma bom v nadaljevanju prikazala na podlagi podatkov družbe ABC d.o.o., prenehanje družbe na podlagi podatkov družbe CH d.o.o., neodplačni prenos poslovnega deleža pa na podlagi podatkov družbe MC d.o.o.

4.1 Izplačilo dobička

Družba ABC d.o.o. je bila ustanovljena leta 1990 kot enoosebna družba z osnovnim vložkom družbenika A v višini 8,35 EUR (takratnih 2.000,00 SIT). Družba se je dokapitalizirala iz sredstev družbe v višini 6.321,98 EUR (1.515.000,00 SIT) v letu 1994 ter ponovno v letu 2000 v višini 315.343,85 EUR (75.574.000,00 SIT). V letu 2000 je takratni edini družbenik A družbe ABC d.o.o. podaril del svojega poslovnega deleža družbeniku B in družbeniku C. Poslovni deleži so bili razporejeni med družbenike v razmerju 60/30/10, kakor prikazuje tudi tabela 4.

Tabela 4: Družbeniki družbe ABC d.o.o. in njihovi deleži na dan 11. 10. 2000

Družbeniki	Delež v %	v SIT	v EUR
1	2	3	4
A	60,00	46.251.600,00	193.004,51
B	30,00	23.125.800,00	96.502,25
C	10,00	7.708.600,00	32.167,42
Skupaj	100,00	77.086.000,00	321.674,18

Osnovni kapital družbe ABC d.o.o. se po letu 2000 ni več spreminjal, spreminjala pa so se razmerja med družbeniki. Vsi trije družbeniki so leta 2004 prodali vsak po 45 % svojega poslovnega deleža družbi ABC d.o.o. Družba ABC d.o.o. je tako pridobila lastni poslovni delež v višini 45 % osnovnega kapitala družbe ABC d.o.o. Višina ter deleži posameznih družbenikov v lastnem poslovnem deležu družbe ABC d.o.o. na dan 13. decembra 2004 prikazuje tabela 5.

Tabela 5: Pridobitev lastnih poslovnih deležev v družbi ABC d.o.o. na dan 13. 12. 2004

Družbenik	Stanje vložka na dan 1.1.2004 v SIT	Stanje vložka v EUR	Prodaja na dan 13.12.2004 v SIT	Prodaja v EUR	% prodanega deleža	% deleža v LPD
1	2	3	4	5	6	7
A	46.251.600,00	193.004,51	20.813.220,00	86.852,03	27,00	40,50
B	23.125.800,00	96.502,25	10.406.610,00	43.426,01	13,50	0,00
C	7.708.600,00	32.167,42	3.468.870,00	14.475,34	4,50	4,50
	77.086.000,00	321.674,18	34.688.700,00	144.753,38	45,00	45,00

Legenda: % deleža v LPD – delež prodanega lastniškega deleža družbenika v vrednosti lastnega poslovnega deleža

Leta 2009 je družbenik A pridobil poslovni delež družbenika B v višini 53.076,24 EUR, kar predstavlja 16,50-odstotni delež v osnovnem kapitalu družbe ABC d.o.o. Vse spremembe osnovnega kapitala in spremembe v poslovnih deležih družbenikov so zajete v tabeli 6 po posameznih poslovnih deležih in posameznih družbenikih.

Tabela 6: Spremembe v osnovnem kapitalu družbe ABC d.o.o. po družbenikih

Družbenik	Datum vložka	Način pridobitve	Znesek vložka v SIT	Kumulativa v SIT	Preračunano v EUR	Kumulativa v EUR	% deleža
1	2	3	4	5	6	7	8
A	19.2.1990	A	2.000,00	2.000,00	8,35	8,35	100,00
	14.12.1994	D	1.515.000,00	1.517.000,00	6.321,98	6.330,33	100,00
	11.10.2000	D	75.569.000,00	77.086.000,00	315.343,85	321.674,18	100,00
	11.10.2000	B	-30.834.400,00	46.251.600,00	-128.669,67	193.004,51	60,00
	13.12.2004	L	-20.813.220,00	25.438.380,00	-86.852,03	106.152,48	33,00
	28.5.2009	R	12.719.190,00	38.157.570,00	53.076,24	159.228,72	49,50
B	11.10.2000	A	23.125.800,00	23.125.800,00	96.502,25	96.502,25	30,00
	13.12.2004	L	-10.406.610,00	12.719.190,00	-43.426,01	53.076,24	16,50
	28.5.2009	R	-12.719.190,00	0,00	-53.076,24	0,00	0,00
C	11.10.2000	A	7.708.600,00	7.708.600,00	32.167,42	32.167,42	10,00
	13.12.2004	L	-3.468.870,00	4.239.730,00	-14.475,34	17.692,08	5,50
ABC d.o.o.	13.12.2004	L	34.688.700,00	34.688.700,00	144.753,38	144.753,38	45,00
Skupaj						321.674,18	100,00

Legenda:

- V – vložek kapitala
- D – povečanje kapitala družbe iz sredstev družbe
- B – dajanje kapitala v dar
- L – prodaja lastniškega deleža družbi
- R – razdelitev skupne lastnine zakoncev

V nadaljevanju se bom osredotočila na odtujitev poslovnega deleža družbenika A, zato tabela 7 prikazuje samo datume in načine pridobitve, promet ter stanje posameznih poslovnih deležev družbenika A. Na dan 31. decembra 2014 je imel družbenik A 49,50-odstotni poslovni delež v osnovnem kapitalu družbe ABC d.o.o., katerega vrednost je znašala 159.228,72 EUR, kot je razvidno iz tabele 7.

Tabela 7: Sprememba poslovnega deleža družbenika A po letih

Leto	Način pridobitve	Promet deleža v SIT	Stanje deleža v SIT	Promet deleža v EUR	Stanje deleža v EUR	% deleža
1	2	3	4	5	6	7
19.2.1990	A	2.000,00	2.000,00	8,35	8,35	100,00
14.12.1994	D	1.515.000,00	1.517.000,00	6.321,98	6.330,33	100,00
11.10.2000	D	75.569.000,00	77.086.000,00	315.343,85	321.674,18	100,00
11.10.2000	B	-30.834.400,00	46.251.600,00	-128.669,67	193.004,51	60,00
13.12.2004	L	-20.813.220,00	25.438.380,00	-86.852,03	106.152,48	33,00
28.5.2009	R	12.719.190,00	38.157.570,00	53.076,24	159.228,72	49,50

Legenda:

V – vložek kapitala

D – povečanje kapitala družbe iz sredstev družbe

B – dajanje kapitala v dar

L – prodaja lastniškega deleža družbi

R – razdelitev skupne lastnine zakoncev

Pri izračunu izplačil, na podlagi pravic, ki izhajajo iz lastniškega deleža družbenika v družbi, je treba biti pozoren na strukturo deležev v osnovnem kapitalu. Ko ima družba lastni poslovni delež, se pravice do izplačila iz naslova lastnega poslovnega deleža prenesejo na družbenike družbe. Družba, ki ima lastne deleže, nima iz tega naslova nobenih pravic. Lastni poslovni delež družbe ABC d.o.o. znaša 45 % v osnovnem kapitalu. 45 % v osnovnem kapitalu, ki predstavlja lastni poslovni delež, se torej razdeli med družbenika A in družbenika C, sorazmerno z njunima poslovnima deležema v osnovnem kapitalu družbe ABC d.o.o. To nadalje pomeni, da se 40,50-odstotni delež v osnovnem kapitalu prenese na družbenika A, 4,50-odstotni delež v osnovnem kapitalu pa na družbenika C. Po prenosu lastnega poslovnega deleža na oba družbenika znaša skupna vrednost poslovnega deleža družbenika A 90 %, družbenika C pa 10 % celotnega osnovnega kapitala družbe ABC d.o.o. Strukturo deležev družbenikov v družbi ABC d.o.o. za namene izračuna kapitalskih dobičkov prikazuje tabela 8.

Tabela 8: Izračun deleža družbenika A in družbenika C za namene izplačila dobička

Deleži	Stanje deležev v %	Vrednost v EUR	Izračun deleža v %
1	2	3	4
A	49,50	159.228,72	90,00
C	5,50	17.692,08	10,00
ABC	45,00	144.753,38	
Skupaj	100,00	321.674,18	100,00

Za izračun izplačila dobička je treba iz bilance stanja razbrati višino celotnega prenesenega dobička iz preteklih let in tekočega čistega dobička na dan 31. decembra 2014. Tabela 9 prikazuje knjigovodsko vrednost celotnega kapitala na dan 31. decembra 2014, ki znaša 1.006.192,00 EUR. Preneseni dobiček iz preteklih let in tekoči čisti dobiček poslovnega leta znašata 552.920,00 EUR.

Tabela 9: Podatki iz bilance stanja družbe ABC d.o.o. na dan 31. 12. 2014

Konto	V EUR
90	321.674,00
91	99.431,00
92	32.167,00
93	552.920,00
Skupaj	1.006.192,00

Družbenik A si želi 26. novembra 2015 izplačati dobiček. Dobiček si lahko izplača do 90 % celotnega dobička (seštevek prenesenega in tekočega dobička), izkazanega v bilanci stanja na dan 31. decembra 2014. Ker celoten dobiček družbe ABC d.o.o. znaša 552.920,00 EUR, družbeniku A pripada le 90 % te višine, in sicer v višini 497.628,00 EUR. Če si družbenik A na dan 26. novembra 2015 izplača dobiček v višini 497.628,00 EUR, je izplačani dobiček obdavčen po 25-odstotni davčni stopnji, davčna obveznost družbenika pa znaša 124.407,00 EUR, kar prikazuje tabela 10.

Tabela 10: Izračun davčne obveznosti družbenika A v primeru izplačila dobička

Dobiček v EUR	Davčna stopnja	Dohodnina v EUR	Izplačilo v EUR
497.628,00	25,00%	124.407	373.221,00

V primeru izplačila dobička je treba poudariti, da davčna obveznost nastane z dnem izplačila, torej na dan 26. novembra 2015.

Da bi lahko ugotovila, v kakšni višini je obdavčeno izplačilo dobička družbeniku, je treba upoštevati tudi obdavčitev dobička družbe v okviru ZDDPO-2. Dobiček družbe predstavlja v okviru ZDDPO-2 davčno osnovo, ki je obdavčena z davkom od dohodkov pravnih oseb. Davčna stopnja tega davka za leto 2009 je znašala 21 %, za leti 2010 in 2011 20 %, za leto 2012 18 %, za leto 2013 pa 17 %. Od leta 2013 se davčna stopnja davka od dohodkov pravnih oseb ni spreminjala. Če si družbeniki družbe torej v letu 2016 izplačajo dobiček družbe, ki je bil ugotovljen za leto 2012, bo znašala skupna obdavčitev izplačila tega dobička v višini 38,5 %.

Izplačilo dobička, ki je obdavčeno po 25-odstotni davčni stopnji, ne predstavlja optimiziranja davčne obveznosti družbenika v primeru, ko ima družbenik v imetništvu poslovni delež, pridobljen pred več kot petimi leti. V tem primeru je treba raziskati druge možnosti izplačila, ki so družbeniku na voljo. Ena izmed njih je tudi odtujitev poslovnega deleža.

4.2 Odtujitev poslovnega deleža

Družbenik A ima možnost odtujiti, ali deloma ali v celoti, poslovni delež v družbi. V nadaljevanju bom predstavila izračune davčne obveznosti odtujitve poslovnega deleža, in sicer v primeru odtujitve celotnega poslovnega deleža in delne odtujitve poslovnega deleža družbi sami.

Ob odtujitvi celotnega ali dela poslovnega deleža družbenika A je treba določiti vrednost poslovnega deleža na dan odtujitve, torej na dan 26. novembra 2015. Če vrednost poslovnega deleža ni določena v prodajni ali kakšni drugi pogodbi, lahko vrednost poslovnega deleža družbenika A oziroma vrednost družbe ABC d.o.o. na dan odtujitve oceni pooblaščen cenilec vrednosti z uporabo različnih modelov vrednotenja. Če ocena tržne vrednosti družbe ni mogoča (ali ekonomsko smiselna), pa je mogoče uporabiti tudi knjigovodsko vrednost družbe oziroma knjigovodsko vrednost kapitala iz bilance stanja. V nadaljevanju bom prikazala izračune dobička iz kapitala iz odtujitve poslovnega deleža, tako z uporabo knjigovodske vrednosti kot z uporabo ocene tržne vrednosti na dan odtujitve poslovnega deleža.

4.2.1 Knjigovodska vrednost ob odtujitvi

Knjigovodska vrednost kapitala na dan 31. decembra 2014 znaša 1.000.192,00 EUR (tabela 11) in je razdeljena na posamezne družbenike družbe ABC d.o.o., kot prikazuje tabela 11. Vrednost poslovnega deleža družbenika A ob odsvojitvi znaša 905.572,80 EUR, kar predstavlja 90-odstotni delež v celotni knjigovodski vrednosti kapitala na dan 31. decembra 2014.

Tabela 11: Vrednost poslovnega deleža družbenika A in C na dan 31. 12. 2014

Družbeniki	Izračun deleža v %	Vrednost ob pridobitvi v EUR	Vrednost ob odsvojitvi v EUR
1	2	3	4
A	90,00	561.141,44	905.572,80
C	10,00	62.349,05	100.619,20
ABC	0,00	0,00	0,00
Skupaj	100,00	623.490,49	1.006.192,00

Ob odsvojitvi poslovnega deleža je, poleg določitve časa odsvojitve in odsvojitvene vrednosti, treba določiti tudi čas in vrednost poslovnega deleža družbenika A ob pridobitvi. Družbenik A ima več poslovnih deležev, ki so bili pridobljeni na različne načine in imajo različne datume pridobitve. Vrednost odtujenega poslovnega deleža ob pridobitvi se zato izračuna tako, da se celotna vrednost poslovnega deleža družbenika A v osnovnem kapitalu preračuna na vrednost ob pridobitvi posameznih poslovnih deležev. Družbenik A ima 49,50-odstotni delež v osnovnem kapitalu družbe, na katerega se pripiše še 40,50 % lastnega poslovnega deleža družbe, tako da ima družbenik A skupaj 90-odstotni delež v osnovnem kapitalu družbe ABC d.o.o. Tabela 12 prikazuje delež družbenika, sestavljenega iz dveh poslovnih deležev. Poslovni delež 1 je pridobljen 11. oktobra 2000 z dokapitalizacijo iz sredstev družbe, poslovni delež 2 pa 28. maja 2009 z razdelitvijo skupnega premoženja zakoncev. Poslovni delež ima vrednost v osnovnem kapitalu 106.152,48 EUR in sestavlja 66,67 % deleža družbenika A. Poslovni delež 2 ima vrednost v osnovnem kapitalu 53.076,24 EUR in sestavlja 33,33 % deleža družbenika A.

Tabela 12: Poslovni deleži družbenika A na dan 31. 12. 2014

Deleži	Leto	% deleža	Vrednost deležev v EUR
1	2	3	4
1	2000	66,67	106.152,48
2	2009	33,33	53.076,24
Skupaj		100,00	159.228,72

Kako pa določiti vrednost poslovnih deležev družbenika A, prikazanih v tabeli 12? Splošno pravilo določanja nabavne vrednosti poslovnih deležev pravi, da se nabavna vrednost dokazuje s pogodbo ali drugimi ustreznimi dokazili. Za nabavno vrednost poslovnih deležev, pridobljenih pred 1. januarjem 2003, pa je treba upoštevati izjemo od splošnega pravila. Ta namreč pravi, da se za nabavno vrednost tovrstnih deležev šteje tržna vrednost na dan 1. januarja 2006, ki jo oceni cenilec vrednosti. Če ocena tržne vrednosti ni mogoča, pa se šteje knjigovodska vrednost na dan 1. januarja 2006. V nadaljevanju bom predstavila izračune z uporabo knjigovodske vrednosti, v naslednjem poglavju pa z uporabo ocenjene tržne vrednosti poslovnih deležev družbenika A.

Knjigovodsko vrednost poslovnih deležev na dan 1. januarja 2006 določimo na podlagi bilance stanja, ki izkazuje knjigovodsko vrednost celotnega kapitala družbe ABC d.o.o. na dan 1. januarja 2006. Podatke o kapitalu iz bilance stanja na dan 1. januarja 2006 prikazuje tabela 13.

Tabela 13: Bilanca stanja družbe ABC d.o.o. na dan 1. 1. 2006

Konto	V SIT	V EUR
1	2	3
90	77.086.000,00	321.674,18
91	23.827.757,79	99.431,47
92	5.134.868,08	21.427,42
93	43.364.635,64	180.957,42
Skupaj	149.413.261,51	623.490,49

Vrednost celotnega kapitala družbe ABC d.o.o. znaša 623.490,49 EUR. Sestavljen je iz osnovnega kapitala na kontu 90 v višini 321.674,18 EUR, kapitalskih rezerv na kontu 91 v višini 99.431,47 EUR, rezerv iz dobička na kontu 92 v višini 21.427,42 EUR ter iz prenesenega dobička iz preteklih let in čistega dobička poslovnega leta na kontu 93 v višini 180.957,42 EUR.

Knjigovodsko vrednost kapitala v višini 623.490,49 EUR je treba razdeliti glede na delež obeh družbenikov v osnovnem kapitalu družbe ABC d.o.o., z upoštevanjem pripisa sorazmernega dela lastnega poslovnega deleža družbe ABC d.o.o. Vrednost deleža družbenika A v osnovnem kapitalu na dan 1. januarja 2006 znaša 561.141,44 EUR (stolpec 3 tabela 14).

Tabela 14: Odstotek in vrednost deleža družbenika A in C na dan 1. 1. 2006

Družbenik	% deleža v OK	Vrednost deleža v OK v EUR
1	2	3
A	90,00	561.141,44
C	10,00	62.349,05
Skupaj	100,00	623.490,49

Nabavno vrednost poslovnih deležev družbenika A, pridobljenih pred 1. januarjem 2003, preračunano na knjigovodsko vrednost poslovnih deležev na dan 1. januarja 2006, prikazuje tabela 15. Nabavno vrednost poslovnega deleža 1, pridobljenega v letu 2000, sem preračunala na knjigovodsko vrednost poslovnega deleža 1 na dan 1. januarja 2006, v višini 561.141,44 EUR.

Tabela 15: Vrednost poslovnih deležev družbenika A ob pridobitvi

Število deležev	Leto	% deleža	Vrednost deležev v EUR	Vrednost deležev ob pridobitvi v EUR
1	2	3	4	5
1	2000	66,67	106.152,48	561.141,44
2	2009	33,33	53.076,24	53.076,24
Skupaj		100,00	159.228,72	614.217,68

Kako pa se določi nabavna vrednost poslovnega deleža 2, ki je bil pridobljen leta 2009? Ker je bil poslovni delež 2, ki predstavlja 33,33 % v celotnem deležu družbenika A, pridobljen po 1. januarju 2003, je njegova nabavna vrednost enaka knjigovodski vrednosti deleža na dan odtujitve, in sicer 53.076,24 EUR. Skupna vrednost deleža družbenika A na dan pridobitve znaša torej 614.217,68 EUR.

Do sedaj sem določila čas in vrednost tako ob odtujitvi kot ob pridobitvi posameznih poslovnih deležev družbenika A. Pridobila sem torej vse podatke, ki so potrebni za izračun davčne osnove družbenika A.

V nadaljevanju bom predstavila primere prodaje celotnega poslovnega deleža družbenika A ter prodaje dela poslovnega deleža družbenika A družbi ABC d.o.o.

V primeru prodaje celotnega poslovnega deleža na dan 26. novembra 2015, po knjigovodski vrednosti družbe v višini 1.092.829,34 EUR, znaša vrednost deleža družbenika A na dan odtujitve 905.572,80 EUR, vrednost deleža družbenika A ob pridobitvi pa 561.141,44 EUR. Iz tabele 16 je razvidno, da razlika med njima, z upoštevanjem normiranih stroškov, določa davčno osnovo v višini 276.157,21 EUR, od katere se obračuna dohodnina. Višina dohodnine je odvisna od let imetništva posameznega poslovnega deleža. Družbenik A ima poslovni delež 1 v imetništvu od leta 2000. Na dan 26. novembra je preteklo 15 let imetništva poslovnega deleža 1, zato je obdavčen po 5-odstotni davčni stopnji. Poslovni delež 2, pridobljen leta 2009, pa je obdavčen po 15-odstotni davčni stopnji. Davčna obveznost družbenika A pri prodaji celotnega deleža v družbi ABC d.o.o. na dan 26. novembra 2015 znaša 38.331,06 EUR.

Tabela 16: Prodaja poslovnega deleža družbenika A po knjigovodski vrednosti

Delež	Leto	% deleža	Vrednost na dan 1.1.2015 v EUR	Normirani stroški v EUR	Skupaj (4-5)	Vrednost na dan pridobitve v EUR	Normirani stroški v EUR	Skupaj (7+8)	Davčna osnova (6-9)	Davčna stopnja	Dohodnina (10*11)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Delež 1	11.10.2000	67,00	603.715,20	6.037,15	597.678,05	561.141,44	5.611,41	566.752,86	30.925,19	5,00%	1.546,26
Delež 2	28.5.2009	33,00	301.857,60	3.018,58	298.839,03	53.076,24	530,76	53.607,00	245.232,02	15,00%	36.784,80
Skupaj			905.572,80	9.055,73	896.517,07	614.217,68	6.142,18	620.359,86	276.157,21		38.331,06

Družbenik A ima tudi možnost odsvojiti samo del svojega poslovnega deleža kot odsvojitev dela poslovnega deleža družbi ABC d.o.o. Pri tem je treba upoštevati zakonsko omejitev, in sicer da se lahko izplača kupnina v višini prenesenega čistega dobička iz preteklih let in tekočega dobička iz poslovnega leta, in sicer v višini 552.920,00 EUR. Preračunano na delež družbenika A pomeni, da si lahko družbenik A izplača kupnino največ v višini 497.628,00 EUR, kot prikazano v tabeli 17.

Tabela 17: Omejitev višine kupnine po družbenikih družbe ABC d.o.o.

Deleži	Izračun deleža v %	Vrednost ob pridobitvi v EUR	Vrednost ob odsvojitvi v EUR	Višina dobička v EUR
1	2	3	4	5
A	90,00	561.141,44	905.572,80	497.628,00
C	10,00	62.349,05	100.619,20	55.292,00
ABC	0,00	0,00	0,00	0,00
Skupaj	100,00	623.490,49	1.006.192,00	552.920,00

V primeru prodaje dela poslovnega deleža družbenika A je treba upoštevati določbo o uporabi FIFO metode oziroma metode zaporednih cen. V primeru družbenika A se bo torej poslovni delež 1 odtujil prej kot poslovni delež 2.

Tabela 18: Prodaja dela poslovnega deleža družbenika A po knjigovodski vrednosti

Delež	Leto	% deleža	Vrednost na dan 1.1.2015 v EUR	Normirani stroški v EUR	Skupaj (4-5)	Vrednost na dan pridobitve v EUR	Normirani stroški v EUR	Skupaj (7+8)	Davčna osnova (6-9)	Davčna stopnja	Dohodnina (10*11)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Delež 1	11.10.2000	54,95	497.628,00	4.976,28	492.651,72	462.497,71	4.624,98	467.122,69	25.529,03	5,00%	1.276,45
Skupaj			497.628,00	4.976,28	492.651,72	462.497,71	4.624,98	467.122,69	25.529,03		1.276,45

Pri prodaji poslovnega deleža družbi sami v primeru knjigovodske vrednosti družbe mora družbenik A odtujiti kar 54,95 % celotnega deleža za kupnino v višini 497.628,00 EUR. Davčna osnova v tem primeru znaša 25.529,03 EUR, davčna obveznost pa nastane v višini 1.276,45 EUR.

4.2.2 Ocenjena tržna vrednost ob odtujitvi

Družbenik A ima možnost, da oceni vrednost družbe na dan odtujitve poslovnega deleža. V primeru prodaje celotnega poslovnega deleža na dan 26. novembra 2015, po ocenjeni tržni vrednosti družbe v višini 3.304.971,43 EUR. Vrednost poslovnega deleža družbenika A ob odsvojitvi znaša 2.974.474,29 EUR, kar predstavlja 90-odstotni delež v celotni ocenjeni tržni vrednosti kapitala na dan odtujitve.

Tabela 19: Vrednost poslovnega deleža družbenika A in družbenika C na dan odtujitve

Deleži	Izračun deleža v %	Vrednost ob pridobitvi v EUR	Vrednost ob odsvojitvi v EUR
1	2	3	4
A	90,00	561.141,44	2.974.474,29
C	10,00	62.349,05	330.497,14
ABC	0,00	0,00	0,00
Skupaj	100,00	623.490,49	3.304.971,43

Davčna osnova poslovnega deleža 1 znaša 1.396.400,16 EUR, davčna osnova poslovnega deleža 2 pa 246.293,55 EUR. Obveznost plačila dohodnine družbenika A, ki izhaja iz odsvojitve poslovnega deleža 1, znaša 69.820,01 EUR, davčna obveznost poslovnega deleža 2 pa 36.944,03 EUR. Celotna davčna obveznost družbenika A pri odtujitvi celotnega deleža v družbi ABC d.o.o. na dan 26. novembra 2015 znaša torej 106.764,04 EUR. Postopek izračuna davčne osnove in davčne obveznosti prikazuje tabela 20.

Tabela 20: Prodaja poslovnega deleža družbenika A po ocenjeni tržni vrednosti

Delež	Leto	% deleža	Vrednost na dan 1.1.2015 v EUR	Normirani stroški v EUR	Skupaj (4-5)	Vrednost na dan pridobitve v EUR	Normirani stroški v EUR	Skupaj (7+8)	Davčna osnova (6-9)	Davčna stopnja	Dohodnina (10*11)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Delež 1	11.10.2000	66,67	1.982.982,85	19.829,83	1.963.153,02	561.141,44	5.611,41	566.752,86	1.396.400,16	5,00%	69.820,01
Delež 2	28.5.2009	33,33	991.491,44	9.914,91	298.839,03	53.076,24	530,76	52.545,48	246.293,55	15,00%	36.944,03
Skupaj		100,00	2.974.474,29	29.744,74	2.261.992,05	614.217,68	6.142,18	619.298,33	1.642.693,71		106.764,04

Pri odtujitvi dela poslovnega deleža družbi ABC d.o.o. (največ) v višini 497.628,00 EUR mora družbenik, zaradi višje ocene tržne vrednosti družbe, odtujiti le 16,73 % poslovnega deleža 1. Davčna osnova znaša 350.425,53 EUR, davčna obveznost pa 17.521,28 EUR.

Tabela 21: Prodaja dela poslovnega deleža družbenika A po ocenjeni tržni vrednosti

Delež	Leto	% deleža	Vrednost na dan 1.1.2015 v EUR	Normirani stroški v EUR	Skupaj (4-5)	Vrednost na dan pridobitve v EUR	Normirani stroški v EUR	Skupaj (7+8)	Davčna osnova (6-9)	Davčna stopnja	Dohodnina (10*11)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Delež 1	11.10.2000	16,73	497.628,00	4.976,28	492.651,72	140.818,01	1.408,18	142.226,19	350.425,53	5,00%	17.521,28
Skupaj			497.628,00	4.976,28	492.651,72	140.818,01	1.408,18	142.226,19	350.425,53		17.521,28

Če primerjamo izračun v tabeli 21 s primerom izračuna davčne obveznosti pri uporabi knjigovodske vrednosti ob odtujitvi v tabeli 18, ugotovimo, da je treba v prvem primeru izračuna odtujiti kar 54,95 % poslovnega deleža 1, kar je 38,22 odstotne točke več kot v primeru drugega primera izračuna, kjer je treba odtujiti le 16,73-odstotni delež.

Tabela 22: Primerjava izračunov za družbenika A

Vrednost ob odtujitvi	% deleža	Vrednost na dan 1.1.2015 v EUR	Normirani stroški v EUR	Skupaj (3-4)	Vrednost na dan pridobitve v EUR	Normirani stroški v EUR	Skupaj (6+7)	Davčna osnova (5-8)	Davčna stopnja	Dohodnina (9*10)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Knjigovodska	54,95	497.628,00	4.976,28	492.651,72	462.497,71	4.624,98	467.122,69	25.529,03	5,00%	1.276,45
Ocenjena	16,73	497.628,00	4.976,28	492.651,72	140.565,93	1.405,66	141.971,59	350.680,13	5,00%	17.534,01
Razlika	38,25	0,00	0,00	0,00	321.931,78	3.219,32	325.151,10	-325.151,10		-16.257,55

V obeh primerih je višina izplačila (kupnine) enaka. Davčna obveznost v prvem primeru znaša 17.521,28 EUR, v drugem pa 1.276,45 EUR. Razlika v davčni obveznosti v primerjavi s prejšnjim primerom znaša 16.244,82 EUR. Ker je treba prodati 16,73-odstotni poslovni delež, in ne 54,95-odstotnega kot v primeru knjigovodske vrednosti družbe, se vrednost kapitala ob pridobitvi zmanjša s 462.497,71 EUR na 140.818,01 EUR, kar pomeni povečanje davčne osnove s 25.529,03 EUR na 350.425,53 EUR. Iz tega sledi, da je družbeniku A zaradi večje vrednosti družbe treba odtujiti manjši delež poslovnega deleža 1 za enako kupnino kot v primeru knjigovodske vrednosti družbe, vendar pa je davčna obveznost družbenika zaradi večje razlike v vrednosti kapitala ob odsvojitvi in vrednosti kapitala ob pridobitvi (večji kapitalski dobiček) večja za 37,26 %.

V zgoraj navedenih primerih sem upoštevala knjigovodsko vrednost poslovnega deleža ob pridobitvi, preračunano na dan 1. januarja 2006. Kako pa vpliva na davčno obveznost družbenika A ocena vrednosti družbe na dan 1. januarja 2006?

4.2.3 Ocenjena tržna vrednost ob pridobitvi

Ocenjena tržna vrednost družbe na dan 1. januarja 2006 znaša 2.667.094,42 EUR, kot prikazuje tabela 23. Delež družbenika A v tem primeru znaša 2.417.790,23 EUR.

Tabela 23: Vrednost poslovnih deležev družbe ABC d.o.o. na dan 1. 1. 2006

Deleži	Izračun deleža v %	Vrednost ob pridobitvi v EUR	Vrednost ob odsvojitvi v EUR	Izplačilo kupnine v EUR
1	2	3	4	5
A	90,00	2.417.790,23	2.974.474,29	497.628,00
C	10,00	249.304,19	330.497,14	55.292,00
ABC	0,00	0,00	0,00	0,00
Skupaj	100,00	2.667.094,42	3.304.971,43	552.920,00

Na podlagi ocenjene vrednosti družbe na dan 1. januarja 2006 sem izračunala davčno osnovo v primeru prodaje družbe na dan 26. novembra 2015. Davčna osnova znaša 502.761,41 EUR, davčna obveznost pa 41.896,78 EUR.

Tabela 24: Prodaja poslovnega deleža družbenika A po ocenjeni vrednosti ob pridobitvi

Delež	Leto	% deleža	Vrednost na dan 1.1.2015 v EUR	Normirani stroški v EUR	Skupaj (4-5)	Vrednost na dan pridobitve v EUR	Normirani stroški v EUR	Skupaj (7+8)	Davčna osnova (6-9)	Davčna stopnja	Dohodnina (10*11)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Delež 1	11.10.2000	66,67	1.982.982,85	19.829,83	1.963.153,02	1.611.860,15	16.118,60	1.627.978,75	335.174,27	5,00%	16.758,71
Delež 2	28.5.2009	33,33	991.491,44	9.914,91	981.576,52	805.930,08	8.059,30	813.989,38	167.587,14	15,00%	25.138,07
Skupaj			2.974.474,29	29.744,74	2.944.729,54	2.417.790,23	24.177,90	2.441.968,13	502.761,41		41.896,78

V primeru prodaje poslovnega deleža družbi sami znaša davčna osnova 84.132,15 EUR, davčna obveznost pa 4.206,61 EUR.

Tabela 25: Prodaja dela deleža družbenika A po ocenjeni vrednosti ob pridobitvi

Delež	Leto	% deleža	Vrednost na dan 1.1.2015 v EUR	Normirani stroški v EUR	Skupaj (4-5)	Vrednost na dan pridobitve v EUR	Normirani stroški v EUR	Skupaj (7+8)	Davčna osnova (6-9)	Davčna stopnja	Dohodnina (10*11)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Delež 1	11.10.2000	16,73	497.628,00	4.976,28	492.651,72	404.474,82	4.044,75	408.519,57	84.132,15	5,00%	4.206,61
Skupaj	Skupaj		497.628,00	4.976,28	492.651,72	404.474,82	4.044,75	408.519,57	84.132,15		4.206,61

Tabela 26 prikazuje izračune davčne obveznosti v primeru knjigovodske vrednosti poslovnega deleža ob pridobitvi in v primeru ocenjene tržne vrednosti poslovnega deleža ob pridobitvi v primeru prodaje poslovnega deleža družbi sami. Iz tabele 26 je razvidno, da je vrednost ob pridobitvi v prvem primeru za 263.908,89 EUR manjša kot v primeru ocene vrednosti družbe na dan 1. januarja 2006. Davčna osnova se zmanjša za 266.547,98 EUR, davčna obveznost pa za 13.327,40 EUR.

Tabela 26: Primerjava izračunov davčne obveznosti družbenika

Vrednost ob odtujitvi	% deleža	Vrednost na dan 1.1.2015 v EUR	Normirani i stroški v EUR	Skupaj (3-4)	Vrednost na dan pridobitve v EUR	Normirani stroški v EUR	Skupaj (6+7)	Davčna osnova (5-8)	Davčna stopnja	Dohodnina (9*10)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Knjigovodska	16,73	497.628,00	4.976,28	492.651,72	140.565,93	1.405,66	141.971,59	350.680,13	5,00%	17.534,01
Ocenjena	16,73	497.628,00	4.976,28	492.651,72	404.474,82	4.044,75	408.519,57	84.132,15	5,00%	4.206,61
Razlika	0,00	0,00	0,00	0,00	-263.908,89	-2.639,09	-266.547,98	266.547,98		13.327,40

V prvem primeru je 497.628,00 EUR kupnine obdavčenih s 3,52-odstotno stopnjo dohodnine, v primeru ocenjene tržne vrednosti poslovnega deleža ob pridobitvi pa samo z 0,85-odstotno stopnjo dohodnine.

Tabela 27: Stopnja obdavčitve kupnine družbenika A

Vrednost ob odtujitvi v EUR	% deleža	Vrednost na dan 1. 1. 2015 v EUR	Dohodnina v EUR	Stopnja obdavčitve
1	2	3	4	5
Knjigovodska	16,73	497.628,00	17.534,01	3,52%
Ocenjena	16,73	497.628,00	4.206,61	0,85%

Primerjava vseh treh kombinacij izračunov davčne obveznosti, ki jo prikazuje tabela 28, kaže, da družbenik A v primeru knjigovodske vrednosti poslovnega deleža ob pridobitvi in ob odsvojitvi plača dohodnino od odtujitve poslovnega deleža družbi sami v višini 1.276,45 EUR in si izplača kupnino v višini 497.682,00 EUR, vendar mora pri tem odtujiti kar 54,95-odstotni poslovni delež, kar je, v primerjavi s prvo in drugo možnostjo, največ. V primeru ocenjene tržne vrednosti poslovnega deleža tako ob pridobitvi kot ob odtujitvi pa družbenik A sicer plača višjo dohodnino, in sicer v višini 4.206,61 EUR, vendar mora v tem primeru odtujiti le 16,73-odstotni poslovni delež.

Tabela 28: Primerjava vseh treh izračunov za družbenika A

Vrednost ob pridobitvi /odtujitvi v EUR	% deleža	Vrednost na dan 1.1.2015 v EUR	Normirani stroški v EUR	Skupaj (3-4)	Vrednost na dan pridobitve v EUR	Normirani stroški v EUR	Skupaj (6+7)	Davčna osnova (5-8)	Davčna stopnja	Dohodnina (9*10)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
K/K	54,95	497.628,00	4.976,28	492.651,72	462.497,71	4.624,98	467.122,69	25.529,03	5,00%	1.276,45
K/O	16,73	497.628,00	4.976,28	492.651,72	140.565,93	1.405,66	141.971,59	350.680,13	5,00%	17.534,01
O/O	16,73	497.628,00	4.976,28	492.651,72	404.474,82	4.044,75	408.519,57	84.132,15	5,00%	4.206,61

Iz tega sledi, da družbenik A odtuji najmanjši delež in prikaže optimalno davčno obveznost, če se ocenita tako pridobitvena kot odtujitvena vrednost poslovnega deleža, in na podlagi tega izračuna davčno osnovo. Pri tem bi rada poudarila, da je višina davčne osnove in s tem davčne obveznosti odvisna od ocene vrednosti poslovnega deleža. Za oceno vrednosti poslovnega deleža pa ne morem splošno trditi (da velja za vse družbe), da bo višja od prikazane knjigovodske vrednosti. Iz tega je mogoče sklepati, da je pri odtujitvi poslovnega deleža družbenika, ki ga je pridobil pred 1. januarjem 2003, smiselno ugotoviti, ali je bila tržna vrednost deleža na dan 1. januarja 2006 višja od nabavne vrednosti in od knjigovodske vrednosti tega deleža na dan 1. januarja 2006. Višja tržna vrednost deleža na dan 1. januarja 2006 od nabavne in knjigovodske vrednosti namreč pomeni nižjo obdavčitev morebitno doseženega dobička pri prodaji.

Tabela 29 prikazuje razlike v višini davčne stopnje, dohodnine in višini izplačila v primeru izplačila dobička in prodaje poslovnega deleža družbi sami ob upoštevanju kombinacij vrednosti poslovnega deleža ob pridobitvi in odtujitvi. Kot je razvidno iz tabele 29, je v primeru izplačila dobička stopnja obdavčitve najvišja, in sicer kar 25-odstotna.

V primeru prodaje dela poslovnega deleža kot lastni poslovni delež družbe pa je najnižja, vendar pa je % odtujenega deleža kar 54,95. Najbolj optimalna rešitev je zopet prodaja poslovnega deleža družbi ob upoštevanju ocenjene vrednosti poslovnega deleža tako ob pridobitvi kot ob odtujitvi, kjer je družbenik A obdavčen le po stopnji 0,85 %, prodaja pa le 16,73 % poslovnega deleža.

Tabela 29: Primerjava stopnje dohodnine in višino izplačila za družbenika A

% odtujenega deleža	Način izplačila	Kupnina v EUR	Davčna stopnja	Dohodnina v EUR	Izplačilo v EUR
1	2	3	4	5	6
0,00	Dobiček	497.628,00	25,00%	124.407,00	373.221,00
54,95	K/K	497.628,00	0,26%	1.276,45	496.351,55
16,73	K/O	497.628,00	3,52%	17.534,01	480.093,99
16,73	O/O	497.628,00	0,85%	4.206,61	493.421,39

4.3 Prenehanje družbe po skrajšanem postopku

Za obdavčljivo odsvojitve kapitala se šteje tudi izplačilo lastniškega deleža v primeru prenehanja gospodarske družbe. To nadalje pomeni, da je ob prenehanju družbe treba ugotoviti davčno osnovo (kapitalski dobiček), od katere se obračuna in plača dohodnina od odsvojitve poslovnega deleža. Razlika med prenehanjem družbe in načini odsvojitve, ki sem jih obravnavala v prejšnjih poglavjih, je v tem, da so čisti poslovni izid tekočega leta in nerazdeljeni dobički preteklih let ob prenehanju družbe obdavčeni kot sestavni del kapitalskega dobička, po 20 letih pa so celo neobdavčeni. Ti dobički bi se obdavčili kot dividende po stopnji 25 %, če bi se izplačali pred prenehanjem družbe, kar je tudi prikazano v zgornjem primeru. Pri tem ni pomembno, kdaj je bila ustanovljena družba, temveč koliko časa je družbenik družbe imetnik poslovnega deleža, ki sestavlja osnovni kapital družbe.

Pri določanju davčne osnove za ugotovitev davčne obveznosti pri prenehanju družbe je treba upoštevati vsa pravila določanja časa in vrednosti kapitala ob pridobitvi po ZDoh-2, ki sem jih že obravnavala. Vrednost kapitala ob odsvojitvi je enaka seštevku knjigovodske vrednosti kapitala in vrednosti skritih rezerv, tj. primerljivi tržni ceni kapitala ob odsvojitvi (99. člen ZDoh-2). Povedano drugače: vrednost družbe na dan prenehanja je enaka višini aktive v bilanci stanja, zmanjšani za dolgove na pasivni strani bilance stanja ter povečane za morebitne skrite rezerv. V primerjavi z do sedaj prikazanimi načini odtujitve kapitala se vrednost kapitala ob prenehanju določi kot tržna vrednost kapitala, ki je določena kot razlika med pošteno vrednostjo sredstev in dolgov, ki vključuje morebitne skrite rezerve.

V nadaljevanju bom predstavila davčno obveznost družbenika B v družbi CH d.o.o. v primeru prenehanja družbe na dan 6. februarja 2016.

Preden lahko izračunam davčno obveznost družbenika B, pa moram določiti število družbenikov in stanje poslovnih deležev po posameznih družbenikih na dan odtujitve. Da bi lahko določila stanje posameznih poslovnih deležev, pa je treba poznati zgodovino spreminjanja osnovnega kapitala in imetništva poslovnih deležev družbenikov.

Družba CH d.o.o. je bila ustanovljena 12. aprila 1995 kot dvoosebna družba. Oba ustanovitelja sta vložila enak osnovni vložek v družbo v višini 3.129,69 EUR (takratnih 750.000,00 SIT), tako da sta imela oba enak delež v višini 50 % osnovnega kapitala družbe. Leta 2001 se je družba dokapitalizirala iz sredstev družbe v višini 17.755,80 EUR (5.755.000,00 SIT). Delež obeh družbenikov se je povečal za 8.877,90 EUR (2.877.500 SIT). Istega leta je družbenik A podaril poslovni delež v višini 12.007,59 EUR družbeniku B. Družbenik B je tako postal 100-odstotni družbenik v družbi CH d.o.o. Leta 2004 se je družba ponovno dokapitalizirala iz sredstev družbe v višini 165.852,95 EUR. Delež družbenika A je znašal že 189.868,14 EUR. V istem letu je družbenik A prodal 1 % svojega deleža družbi CH d.o.o. v višini 1.898,68 EUR. Delež družbenika A je znašal 99 %, lastni poslovni delež pa 1 % osnovnega kapitala družbe CH d.o.o. Leta 2011 se je družba ponovno dokapitalizirala iz sredstev družbe v višini 335.132 ERU. Delež družbenika A se je povečal za 331.780,68 EUR, lastni poslovni delež pa za 3.351,32 EUR. Tabela 30 prikazuje spremembe osnovnega kapitala družbe CH d.o.o. po posameznih letih.

Tabela 30: Spremembe osnovnega kapitala družbe CH d.o.o. po družbenikih

Družbenik	Datum vložka	Način pridobitve	Znesek vložka v SIT	Kumulativa v SIT	Preračunano v EUR	Kumulativa v EUR	% deleža
1	2	3	4	5	6	7	8
B	12. 4. 1995	V	750.000,00	750.000,00	3.129,69	3.129,69	
	25. 4. 2001	D	2.127.500,00	2.877.500,00	8.877,90	12.007,59	
	22. 11. 2001	B	2.877.500,00	5.755.000,00	12.007,59	24.015,19	
	13. 12. 2004	D	39.745.000,00	45.500.000,00	165.852,95	189.868,14	
	13. 12. 2004	L	-455.000,00	45.045.000,00	-1.898,68	187.969,45	
	06. 6. 2011	D			331.780,68	519.750,13	99,00
A	12. 4. 1995	V	750.000,00		3.129,69	3.129,69	
	25. 4. 2001	D	2.127.500,00		8.877,90	12.007,59	
	17. 8. 2001	B	-2.877.500,00		-12.007,59	0,00	0,00
CH d.o.o.	13. 12. 2004	L	455.000,00	455.000,00	1.898,68	1.898,68	
	6. 6. 2011	D			3.351,32	5.250,00	1,00
Skupaj						525.000,13	100,00

Legenda:

V – vložek kapitala

D – povečanje kapitala družbe iz sredstev družbe

B – dajanje kapitala v dar

L – prodaja lastniškega deleža družbi

Glede na to, da delež družbenika B sestavlja 99 % osnovnega kapitala družbe CH d.o.o., pri prenehanju družbe pa ves dobiček iz kapitala zaradi odtujitve poslovnega deleža pripada družbeniku B, sem v tabeli 31 prikazala datume in način pridobitve ter datume in način odtujitve posameznih poslovnih deležev ter knjigovodsko vrednost za posamezni poslovni delež družbenika B.

Tabela 31: Sprememba poslovnega deleža družbenika B po letih

Leto	Način pridobitve	Promet deleža v SIT	Stanje deleža v SIT	Promet deleža v EUR	Stanje deleža v EUR	% deleža
1	2	3	4	5	6	7
1995	V	750.000,00	750.000,00	3.129,69	3.129,69	0,97
2001	D	2.127.500,00	2.877.500,00	8.877,90	12.007,59	1,71
2001	B	2.877.500,00	5.755.000,00	12.007,59	24.015,19	2,31
2004	D	39.745.000,00	45.500.000,00	165.852,95	189.868,14	31,91
2004	L	-455.000,00	45.045.000,00	-1.898,68	187.969,45	
2011	D			331.780,68	519.750,13	63,83

Legenda:

V – vložek kapitala

D – povečanje kapitala družbe iz sredstev družbe

B – dajanje kapitala v dar

L – prodaja lastniškega deleža družbi

Stanje deležev v osnovnem kapitalu na dan 31. decembra 2015 prikazuje tabela 32. Družbenik B ima 99-odstotni delež v vrednosti 519.750,13 EUR, družba CH d.o.o. pa 1-odstotni delež v vrednosti 5.250,00 EUR. Osnovni kapital družbe CH d.o.o. znaša 525.000,13 EUR. Pri izračunu izplačil družbeniku B se 1-odstotni lastni poslovni delež družbe CH d.o.o. pripiše deležu družbenika B. Ob prenehanju družbe CH d.o.o. izračunan dobiček iz kapitala pripada v celoti družbeniku B.

Tabela 32: Stanje deležev v osnovnem kapitalu na dan 31. 12. 2015

Družbeniki	deleži v %	Vrednost deležev v OK v EUR	Izračun deleža v %
1	2	3	4
B	99,00	519.750,13	100,00
CH d.o.o.	1,00	5.250,00	
Skupaj	100,00	525.000,13	

Družbenik B ima 99-odstotni delež v osnovnem kapitalu, ki je sestavljen iz večjega števila poslovnih deležev. Le-ti so bili pridobljeni v različnih časovnih obdobjih in na različne načine. Stanje, njihove deleže v celotnem deležu družbenika B ter vrednosti na dan 31. decembra 2015 prikazuje tabela 33.

Tabela 33: Poslovni deleži družbenika B na dan 31. 12. 2015

Deleži	Leto pridobitve	% deleža	Vrednost deležev v EUR
1	2	3	4
1	1995	0,24	1.231,01
2	2001	1,71	8.877,90
3	2001	2,31	12.007,59
4	2004	31,91	165.852,95
5	2011	63,83	331.780,68
Skupaj		100,00	519.750,13

Poleg stanja poslovnih deležev družbenika B na dan prenehanja družbe CH d.o.o., datumov in načinov pridobitve poslovnih deležev potrebujemo za izračun dobička iz kapitala družbenika B zaradi prenehanja družbe CH d.o.o. podatek o vrednosti posameznih poslovnih deležev ob pridobitvi. Vrednost poslovnih deležev ob pridobitvi je v tem primeru določena kot knjigovodska vrednost, izkazana v bilanci stanja na dan pridobitve poslovnega deleža.

Kot kaže tabela 33, ima družbenik B poslovne deleže, ki so bili pridobljeni pred 1. januarjem 2003, zato je knjigovodska vrednost teh deležev treba preračunati na knjigovodsko vrednost na dan 1. januarja 2006, izkazano v bilanci stanja. Podatek o knjigovodski vrednosti osnovnega kapitala na dan 1. januarja 2006 prikazuje tabela 34. Celotni kapital družbe CH d.o.o. je sestavljen iz osnovnega kapitala, izkazanega na kontu 90, v višini 189.686,14 EUR, iz rezerv iz dobička na kontu 92 v višini 17.677,75 EUR ter iz prenesenega dobička iz preteklih let in čistega dobička poslovnega leta, ki je izkazan v skupnem znesku na kontu 93, v višini 208.639,24 EUR. Knjigovodska vrednost celotnega kapitala na dan 1. januarja 2006 znaša torej 416.185,12 EUR.

Tabela 34: Bilanca stanja na dan 1. 1. 2006

Konto	V SIT	V EUR
1	2	3
90	45.500.000,00	189.868,14
91	0,00	0,00
92	4.236.295,15	17.677,75
93	49.998.306,43	208.639,24
Skupaj	99.734.601,58	416.185,12

Knjigovodska vrednost kapitala v višini 416.185,12 EUR je treba razdeliti glede na deleže v osnovnem kapitalu družbe CH d.o.o., z upoštevanjem pripisa sorazmernega dela lastnega poslovnega deleža družbe CH d.o.o. Vrednost deleža družbenika B v osnovnem kapitalu na dan 1. januarja 2006 znaša 416.185,12 EUR (stolpec 3 tabela 35).

Tabela 35: Odstotek in vrednost deleža družbenika B na dan 1. 1. 2006

Družbenik	% deleža v OK	Vrednost deleža v OK v EUR
1	2	3
B	100,00	416.185,12
CH d.o.o.	0,00	0,00
Skupaj	100,00	416.185,12

Iz tabele 33 lahko razberemo, da delež družbenika B na dan odtujitve sestavlja poslovni delež, pridobljen v letu 2004 v višini 165.852,68 EUR, in predstavlja 31,91 % celotnega deleža družbenika B. Zakonska določba o preračunani (knjigovodski ali ocenjeni tržni) vrednosti poslovnih deležev, pridobljenih do 1. januarja 2003, na (knjigovodsko ali ocenjeno tržno) vrednost na dan 1. januarja 2006 ne vključuje načina preračuna vrednosti. V praksi sta se zato oblikovala dva načina; način 1, ki ga zagovarja skupina davčnih svetovalcev, ter način 2, ki ga zagovarja davčni organ. Izračun vrednosti ob pridobitvi tovrstnih poslovnih deležev po načinu 2 je za družbenika B davčno bolj ugoden kot način 1. Vprašanje, ki se pri tem zastavlja, pa je, kateri način izbrati. Davčne učinke obeh načinov sem prikazala v nadaljevanju.

Tabela 36 prikazuje vrednosti posameznih poslovnih deležev ob pridobitvi, ki sem jih izračunala po načinu 1, torej po načinu davčnih svetovalcev. Pridobitvene vrednosti poslovnih deležev, ki so bili pridobljeni do 1. januarja 2003, so preračunane vrednosti poslovnih deležev na dan 1. januarja 2006.

Tabela 36: Vrednost ob pridobitvi po načinu 1

Deleži	Leto pridobitve	% deleža	Vrednost deležev v EUR	Vrednost ob pridobitvi v EUR
1	2	3	4	5
1	1995	0,24	1.231,01	2.725,60
2	2001	1,71	8.877,90	19.656,65
3	2001	2,31	12.007,59	26.586,14
4	2004	31,91	165.852,95	0,00
5	2011	63,83	331.780,68	0,00
Skupaj		100,00	519.750,13	48.968,39

Družbenik B ima tri poslovne deleže, pridobljene pred 1. januarjem 2003. Iz tabele 36 je razvidno, da se vrednost poslovnega deleža 1, ki v skupnem deležu družbenika B predstavlja 0,24-odstotni delež, poveča s 1.231,01 na 2.725,60 EUR. Vrednost poslovnega deleža 2 z 1,71-odstotnim deležem v skupnem deležu družbenika B se je povečala z 8.877,90 na 19.656,65 EUR.

Vrednost poslovnega deleža 3 pa se je povečala z 12.007,59 na 26.856,14 EUR. Skupna vrednost vseh navedenih deležev znaša 48.968,39 EUR, kot je razvidno iz tabele 36.

Tabela 37 pa prikazuje vrednosti posameznih poslovnih deležev ob pridobitvi, ki sem jih izračunala po načinu 2, torej po načinu davčnega urada. Pridobitvene vrednosti poslovnih deležev, ki so bili pridobljeni do 1. januarja 2003, so preračunane vrednosti poslovnih deležev na dan 1. januarja 2006, se razlikujejo glede na način 1, prikazan v tabeli 36. Prav tako se razlikuje tudi odstotek posameznih deležev v celotnem deležu družbenika B.

Tabela 37: Vrednost ob pridobitvi po načinu 2

Deleži	Leto	% deleža	Vrednost deleža v EUR	Vrednost ob pridobitvi v EUR
1	2	3	4	5
1	1995	2,53	1.231,01	23.165,02
2	2001	18,28	8.877,90	167.062,99
3	2001	24,73	12.007,59	225.957,11
4	2004	18,15	165.852,95	0,00
5	2011	36,31	331.780,68	0,00
Skupaj		100,00	519.750,13	416.185,12

Kaj je razlog za razlike v vrednostih in odstotkih v deležu družbenika B pri načinu 1 in načinu 2? Kateri poslovni deleži sestavljajo vrednost na dan 1. januarja 2006?

Po načinu 1 je v vrednost osnovnega kapitala na dan 1. januarja 2006 vključen tudi delež, ki je bil pridobljen v letu 2004. Zato se vrednosti v višini 416.185,12, ki predstavlja celotno vrednost kapitala na dan 1. januarja 2006, razdeljujejo med štiri poslovne deleže, sorazmerno glede na njihov delež v osnovnem kapitalu. Po načinu 2 pa v vrednost osnovnega kapitala na dan 1. januarja 2006 ni vključen delež iz leta 2004, ampak samo deleži, ki so bili pridobljeni do 1. januarja 2003, kar v konkretnem primeru pomeni poslovni delež od 1 do 3.

Razlike v deležih posameznih poslovnih deležev v celotnem deležu družbenika B pa nastanejo zaradi razlike v osnovah pri načinu 1 in načinu 2. Pri načinu 1 ostajajo deleži posameznih poslovnih deležev enaki glede na deleže v osnovnem kapitalu, izkazani v bilanci stanja in sodnem registru. Deleži posameznih poslovnih deležev pri načinu 2 pa se izračunajo glede na vrednost celotnega kapitala, ki vključuje preračunane vrednosti poslovnih deležev, pridobljenih pred 1. januarjem 2003.

Preden lahko izračunamo, kakšni so davčni učinki na družbenika B pri načinu 1 in načinu 2, moramo določiti vrednost družbe CH d.o.o. ob odsvojitvi, torej ob prenehanju družbe CH d.o.o. Primerljivo tržno vrednost na dan prenehanja družbe CH d.o.o., torej na dan 6.

februarja 2016 določimo kot vsoto knjigovodske vrednosti na dan 31. decembra 2015 in morebitnih skritih rezerv.

Knjigovodsko vrednost celotnega kapitala družbe CH d.o.o. na dan 31. decembra 2015 prikazuje tabela 38, in sicer v višini 727.383,00 EUR. Družba CH d.o.o. nima skritih rezerv, zato je primerljiva tržna vrednost družbe CH d.o.o. ob prenehanju enaka knjigovodski vrednosti, izkazani v bilanci stanja.

Tabela 38: Podatki iz bilance stanja na dan 31. 12. 2015

Konto	V EUR
90	525.000,00
92	29.871,00
93	172.512,00
Skupaj	727.383,00

Po določitvi vrednosti ob odtujitvi družbe CH d.o.o. in vrednosti ob pridobitvi vseh poslovnih deležev družbenika B lahko izračunamo davčno osnovo družbenika B. Davčno osnovo družbenika B bom izračunala na način 1 in na način 2.

Izračun davčne obveznosti družbenika A po načinu 1 prikazuje tabela 39, iz katere je razvidno, da je celotna vrednost ob pridobitvi samo 48.968,39 EUR, davčna osnova pa v tem primeru znaša 671.698,39 EUR. Glede na različna leta imetništva poslovnega deleža so le-ti obdavčeni po različnih davčnih stopnjah, kot prikazuje tabela 39. Davčna obveznost družbenika ob prenehanju družbe CH d.o.o. na dan 6. februarja 2016 v primeru izračuna davčne osnove po načinu 1 znaša 91.042,23 EUR.

Tabela 39: Izračun davčne obveznosti družbenika B na način 1

Delež	Leto pridobitve	% deleža	Vrednost na dan 1.1.2015 v EUR	Normirani stroški v EUR	Skupaj (4-5)	Vrednost na dan pridobitve v EUR	Normirani stroški v EUR	Skupaj (7+8)	Davčna osnova (6-9)	Davčna stopnja	Dohodnina (10*11)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Delež 1	1995	0,24	1.722,79	17,23	1.705,56	2.725,60	27,26	2.752,86	0,00	0,00%	0,00
Delež 2	2001	1,71	12.424,50	124,24	12.300,25	19.656,65	196,57	19.853,22	-7.552,97	5,00%	-377,65
Delež 3	2001	2,31	16.804,46	168,04	16.636,42	26.586,14	265,86	26.852,00	-10.215,59	5,00%	-510,78
Delež 4	2004	31,91	232.108,86	2.321,09	229.787,78	0,00	0,00	0,00	229.787,78	10,00%	22.978,78
Delež 5	2011	63,83	464.322,39	4.643,22	459.679,17	0,00	0,00	0,00	459.679,17	15,00%	68.951,88
Skupaj		100,00	727.383,00	7.273,83	720.109,17	48.968,39	489,68	49.458,07	671.698,39		91.042,23

V primeru izračuna davčne obveznosti družbenika B po načinu 2 pa vrednost ob pridobitvi znaša 416.161,85 EUR, davčna osnova pa 321.453,31 EUR. Družbenik B družbe CH d.o.o. mora v primeru izračuna davčne osnove po načinu 2 plačati le 73.529,97 EUR dohodnine.

Tabela 40: Izračun davčne obveznosti družbenika B na način 2

Delež	Leto pridobitve	% deleža	Vrednost na dan 1.1.2015 v EUR	Normir. stroški v EUR	Skupaj (4-5)	Vrednost na dan pridobitve v EUR	Normir. stroški v EUR	Skupaj (7+8)	Davčna osnova (6-9)	Davčna stopnja	Dohodnina (10*11)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Delež 1	1995	0,24	1.722,79	17,23	1.705,56	23.165,02	231,65	23.396,67	0,00	0,00%	0,00
Delež 2	2001	1,71	12.424,50	124,24	12.300,25	167.062,99	1.670,63	168.733,62	-156.433,37	5,00%	-7.821,67
Delež 3	2001	2,31	16.804,46	168,04	16.636,42	225.957,11	2.259,57	228.216,68	-211.580,27	5,00%	-10.579,01
Delež 4	2004	31,91	232.108,86	2.321,09	229.787,78	0,00	0,00	0,00	229.787,78	10,00%	22.978,78
Delež 5	2011	63,83	464.322,39	4.643,22	459.679,17	0,00	0,00	0,00	459.679,17	15,00%	68.951,88
Skupaj		100,00	727.383,00	7.273,83	720.109,17	416.185,12	4.161,85	420.346,97	321.453,31		73.529,97

Primerjajmo torej rezultate izračuna davčne obveznosti družbenika B po načinu 1 in po načinu 2. Vrednost ob odtujitvi je v obeh primerih enaka, razlike se kažejo na strani vrednosti ob pridobitvi, davčne osnove ter višine dohodnine. Vrednost ob pridobitvi je večja pri načinu 2 glede na način 1 za 367.216,73 EUR, davčna osnova pa manjša za 350.245,08 EUR. Višina dohodnine je pri načinu 1 glede na način 2 večja za 17.512,25 EUR. Stolpec 12 prikazuje efektivno stopnjo obdavčitve, tj. delež dohodnine v vrednosti ob odtujitvi. Po načinu 1 je ta stopnja 12,52-odstotna, po načinu 2 pa 10,11-odstotna.

Tabela 41: Primerjava izračuna po načinu 1 in načinu 2

Vrednost ob odtujitvi	Vrednost na dan 1.1.2015 v EUR	Normirani stroški v EUR	Skupaj (3-4)	Vrednost na dan pridobitve v EUR	Normirani stroški v EUR	Skupaj (6+7)	Davčna osnova (5-8)	Dohodnina (9*10)	Efektivna davčna stopnja
1	3	4	5	6	7	8	9	11	12
Način 1	727.383,00	7.273,83	720.109,17	48.968,39	489,68	49.458,07	671.698,39	91.042,23	12,52%
Način 2	727.383,00	7.273,83	720.109,17	416.185,12	4.161,85	420.346,97	321.453,31	73.529,97	10,11%
Razlika	0,00	0,00	0,00	-367.216,73	-3.672,17	-370.888,90	350.245,08	17.512,25	

Po primerjavi načina 1, ki ga zagovarja skupina davčnih svetovalcev, in načina 2, ki ga zagovarja davčni organ, lahko zaključimo, da je način 2, način davčnega organa, z vidika davčne obveznosti družbenika B družbe CH d.o.o. ugodnejši kot način 1.

4.4 Neodplačni prenos poslovnega deleža

Neodplačni prenos poslovnega deleža družbenika G bom prikazala na podatkih družbe MC d.o.o. Družba MC d.o.o. je bila ustanovljena 27. decembra 1989 kot dvoosebna družba. Oba ustanovitelja sta vložila enak osnovni vložek v družbo, in sicer v višini 3.129,69 EUR (takratnih 750.000,00 SIT), in si tako zagotovila enak poslovni delež v višini 50 % osnovnega kapitala.

Ob izstopu družbenika H iz družbe MC d.o.o. 30. maja 2002 se je družba dokapitalizirala iz sredstev družbe v višini 750.000,00 SIT. Višina osnovnega kapitala je tako ostala

nespremenjena. Istega leta se je družba ponovno dokapitalizirala iz sredstev družbe v višini 2.503,76 EUR (600.000,00 SIT). Konec leta 2002 je celotni delež družbenika G znašal 8.763,14 EUR (2.100.000,00 SIT). Leta 2004 se je družba zopet dokapitalizirala iz sredstev družbe v višini 95.977,30 EUR. Na dan 22. julija 2015 je celotni delež družbenika G znašal 104.740,44 EUR. Tabela 42 prikazuje spremembe poslovnega deleža družbenika G po posameznih letih.

Tabela 42: Spremembe poslovnega deleža družbenika G po letih

Datum pridobitve	Način pridobitve	Promet deleža v SIT	Stanje deleža v SIT	Promet deleža v EUR	Stanje deleža v EUR
1	2	3	4	5	6
27. 12. 1989	V	750.000,00	750.000,00	3.129,69	3.129,69
30. 5. 2002	D	750.000,00	1.500.000,00	3.129,69	6.259,39
28. 11. 2002	D	600.000,00	2.100.000,00	2.503,76	8.763,14
31. 12. 2004	D	23.000.000,00	25.100.000,00	95.977,30	104.740,44

Legenda:

V – vložek kapitala

D – povečanje kapitala družbe iz sredstev družbe

Na zadnji dan leta 2014 je bil družbenik G edini družbenik družbe MC d.o.o. s 100-odstotnim poslovnim deležem v osnovnem kapitalu. Delež družbenika G v osnovnem kapitalu je znašal 104.740,44 EUR. Celotni delež družbenika G v družbi MC d.o.o po posameznih letih predstavlja tabela 43. Celotni delež družbenika je sestavljen iz štirih poslovnih deležev.

Tabela 43: Poslovni deleži družbenika G na dan 31. 12. 2014

Deleži	Datum pridobitve	% deleža	Vrednost deleža v EUR
1	2	3	4
1	27. 12. 1989	2,99	3.129,69
2	30. 5. 2002	2,99	3.129,69
3	28. 11. 2002	2,39	2.503,76
4	31. 12. 2004	91,63	95.977,30
Skupaj		100,00	104.740,44

Poslovni deleži družbenika G so pridobljeni med letoma 1989 in 2004. Za vrednost poslovnih deležev, pridobljenih pred 1. januarjem 2003, je določena knjigovodska vrednost na dan 1. januarja 2006. Vrednost celotnega kapitala na dan 1. januarja 2006 po posameznih kontih prikazuje tabela 44 in znaša 206.001,47 EUR.

Tabela 44: Podatki iz bilance stanja na dan 1. 1. 2006

Konto	V SIT	V EUR
1	2	3
90	25.100.000,00	104.740,44
91	0,00	0,00
92	699.002,13	2.916,88
930	10.422.109,60	43.490,69
932	13.145.080,82	54.853,45
Skupaj	49.366.192,55	206.001,47

Ker so deleži pridobljeni pred 1. januarjem 2003, bom izračunala vrednost ob pridobitvi na način 2, kot ga zagovarja davčni organ. Po načinu 1 je vrednost deleža družbenika G na dan 1. januarja 2006 enaka 17.235,18 EUR, po načinu 2 pa znaša vrednost ob pridobitvi 206.001,47 EUR. Tabela 45 prikazuje vrednost ob pridobitvi po posameznih deležih.

Tabela 45: Vrednost ob pridobitvi po načinu 1

Deleži	Datum pridobitve	% deleža	Vrednost deleža v EUR	Vrednost ob pridobitvi v EUR
1	2	3	4	5
1	27. 12. 1989	2,99	3.129,69	6.155,42
2	30. 5. 2002	2,99	3.129,69	6.155,42
3	28. 11. 2002	2,39	2.503,76	4.924,34
4	31. 12. 2004	91,63	95.977,30	0,00
Skupaj	1. 1. 2006	100,00	104.740,44	17.235,18

Tabela 46: Vrednost ob pridobitvi po načinu 2

Deleži	Datum pridobitve	% deleža	Vrednost deleža v EUR	Vrednost ob pridobitvi v EUR
1	2	3	4	5
1	27. 12. 1989	24,36	3.129,69	73.571,95
2	30. 5. 2002	24,36	3.129,69	73.571,95
3	28. 11. 2002	19,49	2.503,76	58.857,56
4	31. 12. 2004	31,78	95.977,30	0,00
Skupaj	1. 1. 2006	100,00	104.740,44	206.001,47

Knjigovodsko vrednost osnovnega kapitala družbe MC d.o.o. na dan 31. decembra 2014 znaša 595.489,53 EUR.

Tabela 47: Bilanca stanja na dan 31. 12. 2014

Konto	V EUR
90	104.740,44
91	0,00
92	9.108,90
930	362.230,10
932	119.410,09
Skupaj	595.489,53

Družbenik G ima možnost z darilno pogodbo neodplačno prenesti poslovni delež na sina, vnuka ali na nečakinjo. Kakšne so davčne posledice za družbenika G? Družbenik G lahko uveljavlja odlog ugotavljanja davčne obveznosti in se izogne plačilu davka na kapitalski dobiček, če sklene darilno ali izročilno pogodbo s sinom. Na dan sklenitve darilne ali izročilne pogodbe z vnukom ali nečakinjo pa za družbenika G nastane davčna obveznost iz naslova davka od dobička iz kapitala od odsvojitve poslovnega deleža. Višina davčne obveznosti družbenika G je prikazana v tabeli 48 in znaša 24.976,07 EUR.

Tabela 48: Neodplačni prenos poslovnega deleža z vidika ZDoh-2

Leto	% deleža	Vrednost ob odtujitvi v EUR	Normirani stroški v EUR	Skupaj (3-4)	Vrednost na dan pridobitve v EUR	Normirani stroški v EUR	Skupaj (6+7)	Davčna osnova (5-8)	Davčna stopnja	Dohodnina (9*10)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
27.12.1989	24,36%	145.080,82	1.450,81	143.630,01	73.571,95	735,72	74.307,67	0,00	0,00%	0,00
30.5.2002	24,36%	145.080,82	1.450,81	143.630,01	73.571,95	735,72	74.307,67	69.322,34	5,00%	3.466,12
28.11.2002	19,49%	116.064,66	1.160,65	114.904,01	58.857,56	588,58	59.446,14	55.457,87	5,00%	2.772,89
31.12.2004	31,78%	189.263,23	1.892,63	187.370,60	0,00	0,00	0,00	187.370,60	10,00%	18.737,06
	100,00%	595.489,53	5.954,90	589.534,63	206.001,47	2.060,01	208.061,48	312.150,81		24.976,07

Kakšne pa so davčne obveznosti za pridobitelja poslovnega deleža? Prejeto darilo v obliki poslovnega deleža v družbi MC d.o.o. je oproščeno plačila davka na darila in dediščine, če družbenik G sklene darilno pogodbo s sinom ali vnukom, saj spadata v skupino dedičev prvega dednega reda po ZDDD. V primeru podaritve poslovnega deleža nečakinji pa je prejeto darilo predmet obdavčitve v okviru ZDDD. Nečakinja spada v skupino dedičev drugega dednega reda, zato je zavezanica za plačilo davka na dediščine in darila po progresivni lestvici, navedeni v 8. členu ZDDD. Davčna osnova je po ZDDD enaka ocenjeni vrednosti poslovnega deleža. Predpostavlja se, da je ocenjena vrednost enaka knjigovodski vrednosti poslovnega deleža, ki je prikazana v bilanci stanja. Iz tabele 48 je razvidno, da je v tem primeru davčna osnova enaka 595.489,53 EUR. V primeru davčne osnove v višini 400.000 EUR znaša davčna obveznost iz naslova plačila davka na dediščine in darila 36.400 EUR.

Presežek davčne osnove nad 400.000 EUR, v višini 195.489,53 EUR, je obdavčen s 14-odstotno davčno stopnjo, kar znaša 27.368,53 EUR. Davčna obveznost nečakinje ob prejemu poslovnega deleža znaša 63.768,53 EUR.

Iz navedenih rezultatov je mogoče sklepati, da je za družbenika G pri neodplačnem prenosu poslovnega deleža davčno najbolj optimalna rešitev, da se sklene darilna pogodba s sinom, saj je tak pravni posel za družbenika G oproščen plačila davka od dobička iz kapitala od odtujitve poslovnega deleža. V nasprotnem primeru družbenik G plača davčno obveznost v višini 24.976,07 EUR. Z vidika pridobitelja poslovnega deleža pa je davčno optimalna tudi pridobitev poslovnega deleža za vnuka, saj je definicija dedičev prvega dednega reda z vidika ZDDD širša, kot pa je z vidika ZDoh-2. V primeru podaritve poslovnega deleža nečakinji bo družbenik G plačal davčno obveznost v višini 24.976,07 EUR v okviru ZDoh-2, nečakinja družbenika G, ki bo prejela poslovni delež, pa 63.768,53 EUR v okviru ZDDD.

SKLEP

Pojem izplačila kapitalskega dobička družbenika je neposredno povezan s pojmom kapitala družbe in poslovnega deleža družbenika. Kapital družbe je s korporacijskega vidika opredeljen kot vložena kupna moč lastnikov, ki jo je treba ohranjati in povečevati, hkrati pa predstavlja obveznost družbenikov do družbe, ki zapade v plačilo ob njenem prenehanju. Sestavni del celotnega kapitala predstavlja osnovni kapital, sestavljen iz osnovnih vložkov družbenikov. Osnovni kapital je mogoče povečati z novimi vložki in iz sredstev družbe ter zmanjšati. Razlikujemo med tremi različnimi načini zmanjšanja osnovnega kapitala, in sicer rednim in poenostavljenim zmanjšanjem ter zmanjšanjem osnovnega kapitala z umikom poslovnih deležev. Poslovni delež nastane na podlagi osnovnega vložka družbenika v osnovnem kapitalu in predstavlja skupek pravic, obveznosti in odgovornosti. Družbenik je imetnik, in ne lastnik poslovnega deleža, saj je le-ta opredeljen kot lastninska pravica, in ne kot stvar. Poslovni delež v imetništvu družbe je definiran kot lastni poslovni delež. Lastni poslovni delež družba pridobi ob izpolnitvi treh pogojev, ki so vezani na izplačilo kupnine in oblikovanje rezerv. Pridobitev poslovnega deleža se opravi kot kupoprodajni posel med družbo in družbeniki in predstavlja eno izmed oblik odsvojitve poslovnega deleža družbenika.

Odsvojitve poslovnega deleža spada med prenos poslovnega deleža. Prenos poslovnega deleža pomeni, da se poslovni delež lahko odtuji in deduje v skladu z ZD. Družbeniki družbe imajo v okviru obstoječe slovenske zakonodaje različne možnosti odplačnega in neodplačnega prenosa poslovnega deleža, v celoti ali deloma. Pri neodplačnem prenosu poslovnega deleža družbenik ne prejme nobene kupnine. Najbolj tipična pravna posla neodplačnega prenosa sta podaritev in dedovanje. Poleg prenosa poslovnega deleža obravnavam tudi prenehanje družbe, pri čemer poslovni delež preneha obstajati.

Prenehanje družbe in (odplačen in neodplačen) prenos poslovnega deleža sodita v odtujitev poslovnega deleža, ki je obdavčljiva.

Neodplačen prenos poslovnega deleža prinaša davčne obveznosti tako za družbenika kot za pridobitelja poslovnega deleža. Davčna obveznost odsvojitve poslovnega deleža za družbenika je predmet ZDoh-2, pridobitev poslovnega deleža pa spada v okvir ZDDD ali ZD.

Za pravilno davčno obravnavo prenosa poslovnega deleža je treba definirati pravno naravo posla. Zakonodaja je na tem področju obširna in razdrobljena, zaradi česar tudi prihaja do številnih dilem. Dileme lahko, glede na razlog nastanka, strnem v dve skupini. V prvo skupino spadajo dileme, ki nastanejo zaradi nepoznavanja in nerazumevanja zakonodaje in predpisov. Tovrstne dileme se pojavljajo predvsem pri neodplačnem prenosu poslovnega deleža. V drugo skupino pa spadajo dileme, ki nastanejo zaradi namernega izigravanja korporacijske in davčne zakonodaje. Z namernim izigravanjem korporacijske zakonodaje je povezan problem navideznega pravnega posla, z namernim izigravanjem davčnih predpisov pa prikrito izplačilo dobička. Dileme v zvezi z navideznim pravnim poslom in prikritim izplačilom dobička predstavljajo najpogostejše dileme, s katerimi se ukvarjajo tako davčni organ kot sodišča. Pojavljajo se na vseh področjih, tako vsebinskih, formalnih kot tudi postopkovnih. Dileme na področju davčnih postopkov se pojavljajo zaradi zakonsko določenega roka (datuma) koriščenja pravic. Po poteku tega roka pravice ni mogoče več uveljavljati. To nadalje pomeni, da je s temi pravicami povezana izguba davčnih ugodnosti, ki vplivajo na višino davčne obveznosti in imajo davčne posledice tudi v prihodnosti. Primera tovrstnih pravic predstavljata priglasitev odloga ugotavljanja davčne nevtralnosti v primeru zamenjave kapitala ali ugotavljanja davčne obveznosti v primeru podaritve kapitala dedičem prvega dednega reda pri neodplačnem prenosu poslovnega deleža.

Poleg obširnosti in razdrobljenosti je razlog za številne dileme v praksi tudi zapletenost obravnavanega področja zaradi podrobnosti, ki jih je treba upoštevati pri izračunu optimalnih davčnih obveznosti. Lep primer kombinacije obširnosti, razdrobljenosti in pomembnih podrobnosti prikazuje primer pogodbe o podaritvi nepremičnine nasledniku, ki je veljavna le, če je sklenjena v obliki notarskega zapisa v skladu z ZN. Zakonsko določilo ZN v tem primeru vpliva tudi na določitev datuma pridobitve nepremičnine, saj se kot datum pridobitve šteje datum notarskega zapisa, in ne datum sklenitve pogodbe, kot določa splošno pravilo v okviru ZDoh-2. Podaritev nepremičnine se obravnava kot obdavčljiva odsvojitve kapitala, razen če je bila nepremičnina pridobljena pred 1. januarjem 2002. V tem primeru se odsvojitve ne obdavčuje, zato odsvojitelj zanjo ne more uveljavljati odloga ugotavljanja davčne obveznosti. Posebnost v okviru ZDPN-2 predstavlja stvarni vložek v obliki nepremičnine, katerega promet je oproščen plačila DPN. Napoved za odmero DPN je v tem primeru treba navkljub oprostitvi oddati, saj brez dokaza o oprostitvi plačila DPN ni mogoče overiti podpisa na pogodbi o prenosu lastninske pravice na nepremičnini. Nepremičnine predstavljajo posebno obliko kapitala v okviru ZDoh-2, pri kateri se pojavlja

največ dilem, saj so nepremičnine predmet obravnave v okviru večjega števila davčnih in drugih zakonov ter predpisov kot ostale vrste kapitala. Ker pa je poslovni delež lahko tudi stvarni vložek v obliki nepremičnine, se tovrstne dileme pojavljajo pri davčni obravnavi poslovnega deleža.

Za optimiziranje davčne obveznosti družbenika je treba pred postopkom izračuna davčne obveznosti družbenika pravilno opredeliti pravni posel, na podlagi katerega se določi zakonski okvir. Zakonski okvir nato določi pravila za davčno obravnavo družbenika. Prvi korak pri izračunu davčne obveznosti je zbiranje podatkov o datumu pridobitve in odtujitve ter s tem povezanih podatkov o vrednosti poslovnega deleža ob pridobitvi in ob odtujitvi. Časovni podatki so pomembni za določanje višine davčne stopnje, vrednostni podatki pa za višino davčne osnove. Na podlagi časovnih in vrednostnih podatkov se nato izračuna davčna obveznost družbenika. Splošno pravilo datuma pridobitve poslovnega deleža pravi, da se za datum pridobitve šteje datum vpisa v sodni register, razen pri dedovanju, kjer se datum pridobitve šteje trenutek smrti zapustnika. Zaradi izjem v okviru ZDoh-2 je pomemben podatek tudi način pridobitve poslovnega deleža, ki vpliva na vrednosti poslovnega deleža. Ko je poslovni delež pridobljen s povečanjem osnovnega kapitala iz sredstev družbe, velja, da je nabavna vrednost tako pridobljenega poslovnega deleža enaka 0. Poleg upoštevanja pravil in izjem pri določanju vrednosti poslovnega deleža ob pridobitvi v okviru zakona prihaja v praksi do dilem pri izračunu vrednosti ob pridobitvi, ko se je, med letoma 2003 in 2006, spreminjala ali višina osnovnega kapitala družbe ali so se spreminjala razmerja med družbeniki. V praksi poznamo dva načina izračuna, in sicer način izračuna davčnega organa in način izračuna skupine davčnih svetovalcev. Način izračuna davčnega organa je ugodnejši z vidika višine davčne obveznosti od načina izračuna davčnih svetovalcev. Katerega naj izbere družbenik? Tistega, ki optimizira davčno obveznosti družbenika, tj. način izračuna davčnega organa.

Način odtujitve poslovnega deleža vpliva na davčno obveznost družbenika. Povedano drugače: izbira pravnega posla vpliva na davčno obveznost družbenika. Za izbiro pravnega posla so potrebni individualen pristop, izračun davčnih obveznosti različnih možnih pravnih poslov in medsebojna primerjava ter analiza pravnih in davčnih posledic teh pravnih poslov. Po zaključku temeljite analize lahko izberemo optimalen način odtujitve poslovnega deleža za družbenika v dani situaciji. S temeljito analizo izplačila kapitalskega dobička se je mogoče izogniti tudi davčnim tveganjem pri obravnavi davčnega organa v okviru davčne kontrole ter možnosti zapletov in visokim denarnim globam ter drugim kaznim v okviru davčne inšpekcije.

Posledica obstoječe zakonodaje in predpisov ter kombinacija različnih možnosti pri ugotavljanju davčne obveznosti družbenika iz naslova odtujitve poslovnega deleža zahtevata obvezno individualno obravnavo primera, saj se ugotavljanje davčne obveznosti družbenika od primera do primera razlikuje. To je tudi razlog, da sem pri ugotavljanju davčne optimizacije družbenikov pri različnih pravnih poslih izbrala realne primere iz prakse. Čeprav ni mogoče določiti splošnih pravil davčne obravnave družbenikov, ki bi

veljala za vse primere, izračuni davčnih obveznosti pravnih poslov na primerih iz prakse kažejo na možnosti postavitve splošnih usmeritev za optimiziranje davčnih obveznosti družbenikov.

Izplačilo dobička družbe družbeniku predstavlja eno izmed pravic, ki izhaja iz poslovnega deleža družbenika. Obdavčeno je po stopnji 25 % v okviru ZDoh-2 ne glede na čas nastanka. Če upoštevam še obdavčitev dobička družbe v okviru ZDDPO-2, je celotna obdavčitev dobička še višja. To nadalje pomeni, da je izplačilo dobička družbenikom visoko obdavčeno in primerno kot skrajna možnost izplačila le, če ima družbenik poslovni delež v družbi manj kot pet let. Če je družbenik v družbi več kot pet let, je treba raziskati druge alternativne možnosti izplačila dobička iz naslova odtujitve poslovnega deleža.

Odtujitev poslovnega deleža družbi predstavlja eno izmed alternativnih možnosti izplačila kapitalnega dobička družbeniku, ki se od izplačila dobička razlikuje predvsem v tem, da gre pri odtujitvi poslovnega deleža za dejansko zmanjšanje poslovnega deleža, pri izplačilu dobička pa za pravico, ki izhaja iz poslovnega deleža, pri čemer ostaja poslovni delež nespremenjen. Obdavčitev poslovnega deleža iz naslova odtujitve je v primeru imetništva poslovnega deleža več kot pet let nižja kot obdavčitev izplačila dobička družbe, saj se stopnje obdavčitve odtujitve poslovnega deleža po poteku določenega števila let imetništva zmanjšujejo. Odtujitev poslovnega deleža v imetništvu 20 let ali več pa je celo oproščena plačila davka v okviru ZDoh-2.

Družbenik ima več možnosti odtujitve poslovnega deleža. Skrajna primera odtujitve poslovnega deleža so prodaja družbe v celoti, prenehanje (likvidacija) družbe ter neodplačni prenos celotnega poslovnega deleža.

Neodplačni prenos poslovnega deleža predstavlja davčno optimalno odtujitev poslovnega deleža v okviru ZDoh-2, če je družbeniku omogočeno uveljavljanje odloga ugotavljanja davčne obveznosti, s katerim se izogne plačilu davka na kapitalni dobiček iz odtujitve poslovnega deleža. Odlog ugotavljanja davčne obveznosti družbenik lahko priglasil le v primeru prenosa poslovnega deleža zakoncu ali otroku. Davčno optimalen pa je tudi v primeru prenosa poslovnega deleža, ki ga ima družbenik v imetništvu 20 let ali več, na fizične osebe, ki se ne štejejo kot nasledniki po ZDoh-2. Neodplačen prenos poslovnega deleža v okviru ZDDD je davčno optimalen samo, če se poslovni delež podarja fizičnim osebam, ki spadajo v skupino dedičev prvega dednega reda. Darila dedičem prvega dednega reda so namreč oproščena plačila davka na dediščine in darila. Neodplačni prenos poslovnega deleža na druge osebe je z vidika ZDDD neoptimalen, saj je davčna obveznost iz naslova davkom na darila in dediščine velika zaradi velikih vrednosti pri prenosu poslovnega deleža družbenika.

Primerov nerazumevanja in izogibanja davčnim predpisom, napačnega izračuna kapitalnih dobičkov in s tem povezane davčne obveznosti, pojasnil, mnenj in sodb na

področju obravnavane teme je še vedno veliko. Prav tako se zaradi izračunov na konkretnih primerih pojavljajo nova vprašanja in dileme.

Davčna in sodna praska se na tem področju še vedno razvijata in izpopolnjujeta, razrešene dileme na ravni sodišč pa počasi razjasnjujejo področje izplačila kapitalskih dobičkov in postavljajo nove smernice davčne obravnave obdavčitve kapitalskega dobička.

LITERATURA IN VIRI

1. Adam Smith Institute. (b.l.). *The Effect of Capital Gains Tax Rises on Revenues*. Najdeno 15. septembra 2015 na spletnem naslovu <http://www.adamsmith.org/sites/default/files/resources/capital-gains-tax.pdf>
2. Alexander, D. & Nobes, C. (2007). *Financial accounting: an international introduction*. London: Financial Times: Prentice Hall: Pearson Education.
3. Alexander, D., Britton, A. & Jorissen, A. (2007). *International Financial Reporting and Analysis*. London: Thomson Learning.
4. Atkeson, A., Chari, V. & Kohoe, P. (1999). Taxing capital income: A Bad idea. *Quarterly Review* 23(3). Minneapolis: Federal Reserve Bank of Minneapolis. Najdeno 9. avgusta 2014 na spletnem naslovu <https://www.minneapolisfed.org/research/qr/qr2331.pdf>
5. Bajuk Mušič, A. (2015). Evidentiranje nakupa in prodaje lastnih delnic in deležev. *IKS*, (4), 46–50.
6. Bendrey, M., Hussey, R. & West, C. (2004). *Essentials of financial accounting in business*. London: Thomson Learning.
7. Birds, J. (2010). *Annotated Companies Legislation*. New York: Oxford University Press.
8. Brown, J. R. & Max H. B. (1995). *Raising Capital. Private Placement Forms*. New York: Wolters Kluwer.
9. Burman, L. E. & White, D. I. (b. l.). *Taxing Capital Gains in New Zealand: Assessment and Recommendations*. New Zealand: Victoria University of Wellington. Najdeno 18. septembra 2015 na spletnem naslovu http://www.victoria.ac.nz/sacl/centres-and-institutes/cagtr/twg/publications/3-taxing-capital-gains-burman_white.pdf
10. CCH (2008). *Australian master account guide 2008/2009*. Sydney: CCH Australia.
11. Chamley, C. (1986). Optimal Taxation of Capital Income in General Equilibrium with Infinite Lives. *Econometrica*, (54), 607–622.
12. Charmichael, D. R. & Rosenfield, P.H. (2003). *Accountants' Handbook: Special industries and special topics*. Hoboken, NJ: Wiley.
13. *Davčni vidik zagotovitve osnovnega vložka s stvarnim vložkom*. (23. oktober 2008). Najdeno 25. januarja 2016 na spletnem naslovu http://www.superdavki.com/article/4369/search_for/DAV%25C4%258CNI+VIDIK+ZAGOTOVITVE+OSNOVNEGA+VLO%25C5%25BDKA/ref_cat/9
14. Diamond, J. & Zodrow, G. (2006). *Economic Effects of A Personal Capital Income Tax Add-On to a Consumption Tax*. Georgia: Andrew Young School of Policy Studies. Najdeno 5. oktobra 2014 na spletnem naslovu <http://icepp.gsu.edu/files/2015/03/ispwp0629.pdf>
15. Dodge, R. (1997). *Foundatins of business accounting*. London: International Thomson Business Press.
16. Dornseifer, F. (2005). *Corporate Business Forms in Europe. A Compendium of Public*

- and Private Limited Companies in Europe*. München: Sellier. European Law Publishers GmbH.
17. *Dohodninska obravnava prenosa poslovnega deleža v družbi z omejeno odgovornostjo na otroka*. (15. oktober 2009). Najdeno 29. oktobra 2015 na spletnem naslovu http://www.superdavki.com/article/5422/ref_cat/38
  18. Elliot, B & Elliott, J. (2002). *Financial Accounting Reporting and Analysis*. Harlow: Financial Times/Prentice Hall.
  19. Feenberg, D. & Summer, L. (1990). Tax Policy and the Economy. V *Who Benefits from Capital Gains Tax Reductions*. (str. 1–24) b. k.: The MIT Press.
  20. Frankfruter, G. M. & Wood B. G. (2003). *Dividend policy: Theory and Practice*. San Diego: Academic Press.
  21. French, D. (2015). *Blackstone's Statutes on Company Law 2015–2016*. New York: Oxford University Press.
  22. Gupta, A. (2009). *Financial Accounting for Management: An Analytical Perspective*. New Delhi: Doring Kindersley Pvt. Ltd.
  23. Harding, M. (2013). Taxation of Dividend, Interest, and Capital Gain Income. *OECD Taxation Working Papers*, (19). Najdeno 26. februarja 2016 na spletnem naslovu <http://dx.doi.org/10.1787/5k3wh96w246k-en>
  24. Henderson, S., Peirson, G., Herbohn, K. & Howieson, B. (2014). *Issues in Financial Accounting*. Australia: Pearson.
  25. Hieng, R. (2013). Posledice prenehanja družbe po skrajšanem postopku. *IKS*, (7), 11–16.
  26. Hieng, R. (2015a). Neodplačni prenos premoženja fizičnih oseb. *IKS*, (5), 72–80.
  27. Hieng, R. (2015b). Pridobitev in umik lastnega deleža. *IKS*, (10), 34–42.
  28. Hieng, R. (2015c). Stvarni vložek v d.o.o. *IKS*, (6), 48–57.
  29. Hieng, R. (2015d). Prekvalifikacija kapitalskega dobička iz prodaje poslovnega deleža v dividendo. *IKS*, (12), 92–95.
  30. Hungerford, T. L. (2010). *The Economic Effects of Capital Gains Taxation*. b. k.: Congressional Research Service. Najdeno 16. septembra 2014 na spletnem naslovu <http://fas.org/sgp/crs/misc/R40411.pdf>
  31. Ivanjko, Š., Kocbek, M. & Prelič, S. (2009). *Korporacijsko pravo: Pravni položaj gospodarskih subjektov*. Ljubljana: GV Založba.
  32. *Izplačilo zakonskih rezerv in prenesenega čistega poslovnega izida pri prenehanju d.o.o. po skrajšanem postopku*. (13. maj 2008). Najdeno 5. februar 2014 na spletnem naslovu http://www.superdavki.com/article/7715/search_for/kapital/ref_cat/9
  33. Jerman, S. & Bajuk, V. (2008). *Dividende, dividendam podobni dohodki in kapitalski dobički – pravni, davčni in računovodski vidiki*. Ljubljana: Slovenski inštitut za revizijo.
  34. Judd, K. L. (1985). Redistributive Income in a Simple Perfect Foresight Model. *Journal of Public Economics*, 28(1), 59–83.
  35. Juhart, M., Tratnik, M., Venčur, R., Plavšak, N. & Geč, M. (2007). *Stvarno pravo*. Ljubljana: GV založba.

36. Jovanovič, D. (2008). *Pravo družb z osnovami gospodarskega pogodbenega prava*. Maribor: De Vista.
37. Kocbek, M. (2011). Umik lastnega poslovnega deleža v d.o.o. – korporacijski, bilančni in davčni vidik. *Podjetje in delo*, (2) 217–237.
38. Kopal, A. (2007). Problematika obdavčitve dividend in dividendam podobnih dohodkov po ZDoh-2. *7. davčno-finančna konferenca* (str. 17–32). Portorož: Planet GV.
39. Kolitz, D. L., Quinn, A. B. & McAllister, G. (2009). *Concepts-Based Introduction to Financial Accounting*. Lansdowne: Juta & Co.
40. Martin, C. (2010). *Private Equity: Jurisdictional comparisons*. London: The European Lawyer.
41. Martinius, P. (2005). *M& A – Protecting the Purchaser*. Hague: Kluwer Law International
42. Ministrstvo za finance: Davčni urad Republike Slovenije. (2004, 29. november). *Določitev datuma pridobitve kapitala v družbi z omejeno odgovornostjo*. Najdeno 13. januarja 2014 na spletnem naslovu http://www.superdavki.com/article/528/ref_cat/43
43. Ministrstvo za finance: Davčni urad Republike Slovenije. (3. januar 2006). *Dobiček iz kapitala od odsvojitve finančnega kapitala od 1. 1. 2006 naprej*. Najdeno 12. marca 2013 na spletnem naslovu http://www.superdavki.com/article/401/search_for/kapital/ref_cat/43
44. Ministrstvo za finance: Davčni urad Republike Slovenije. (2006, 14. februar). *Prodaja lastniškega deleža podjetju (št. 42103-8/2006)*. Najdeno 9. januarja 2016 na spletnem naslovu http://www.superdavki.com/article/442/search_for/Dav%25C4%258Dna+osnova+dobi%25C4%258Dka+iz+kapitala/ref_cat/43
45. Ministrstvo za finance: Davčni urad Republike Slovenije. (2006, 14. junij). *Dohodnina pri obročnem plačilu prodaje poslovnega deleža (št. 4210-752/2006)*. Najdeno 9. januarja 2016 na spletnem naslovu http://www.superdavki.com/article/445/search_for/Dav%25C4%258Dna+osnova+dobi%25C4%258Dka+iz+kapitala/ref_cat/43
46. Ministrstvo za finance: Davčni urad Republike Slovenije. (2007, 19. oktober). *Davčna obravnava povečanja osnovnega kapitala iz sredstev družbe*. Najdeno 13. marca 2013 na spletnem naslovu http://www.superdavki.com/article/3479/search_for/kapital/ref_cat/43
47. Ministrstvo za finance: Davčni urad Republike Slovenije. (2008 15. april). *Vrednost kapitala ob pridobitvi po ZDoh-2 – določanje nabavne vrednosti*. Najdeno 12. marca 2013 na spletnem naslovu http://www.superdavki.com/article/4068/search_for/kapital/ref_cat/43
48. Ministrstvo za finance: Davčni urad Republike Slovenije. (2008, 26. maj). *Priznanje izgube pri odsvojitvi kapitala*. Najdeno 12. marca 2013 na spletnem naslovu http://www.superdavki.com/article/4282/search_for/kapital/ref_cat/43
49. Ministrstvo za finance: Davčni urad Republike Slovenije. (2008, 16. september).

- Dobiček iz kapitala – dokazovanje stroškov investicij v nepremičnino.* Najdeno 19. januarja 2016 na spletnem naslovu http://www.superdavki.com/article/4317/ref_cat/43
50. Ministrstvo za finance: Davčni urad Republike Slovenije. (2008, 22. december). *Prenos neizkoriščenih izgub v naslednja davčna obdobja pri obdavčitvi dobička iz kapitala.* Najdeno 12. marca na spletnem naslovu http://www.superdavki.com/article/4501/search_for/kapital/ref_cat/43
  51. Ministrstvo za finance: Davčni urad Republike Slovenije. (2009, 26. november). *Pravilo navidezne odsvojitve kapitala.* Najdeno 12. marca na spletnem naslovu http://www.superdavki.com/article/5503/search_for/kapital/ref_cat/43
  52. Ministrstvo za finance: Davčni urad Republike Slovenije. (2011, 11. februar). *Določanje časa pridobitve kapitala v primeru odsvojitve poslovnega deleža družbe z omejeno odgovornostjo, katere osnovni kapital je bil povečan iz sredstev družbe.* Najdeno 13. marca 2016 na spletnem naslovu http://www.superdavki.com/article/7252/search_for/kapital/ref_cat/43
  53. Ministrstvo za finance: Davčni urad Republike Slovenije. (2011, 16. marec). *Dohodnina od dobička od odsvojitve deleža v gospodarski družbi.* Najdeno 13. marca 2013 na spletnem naslovu <http://www.superdavki.com/dl-article-print/7805>
  54. Ministrstvo za finance: Finančna uprava Republike Slovenije. (2015, januar). *Dobiček iz kapitala – pravilo navidezne odsvojitve kapitala.* Ljubljana: FURS.
  55. Ministrstvo za finance: Finančna uprava Republike Slovenije. (2015b). *Dobiček iz kapitala – pravilo navidezne odsvojitve kapitala.* Ljubljana: FURS.
  56. Mlakar, P. (2007). Davčne pasti pri obdavčitvi kapitalskega dobička. *7. davčno-finančna konferenca* (str. 41–49). Portorož: Planet GV.
  57. Mlakar, P. (2010). *Tema 3 male & velike davčne akademije: Zakon o dohodnini – ZDoh-2.* Ljubljana: Bilans Trade d.o.o.
  58. Mlakar, P. (2012a). *Tema 3 male & velike davčne akademije: Zakon o dohodnini – ZDoh-2.* Ljubljana: Bilans Trade d.o.o.
  59. Mlakar, P. (2012b). *Paket sprememb davčne zakonodaje od 01.01.2013 naprej.* Ljubljana: Bilans Trade d.o.o.
  60. Mlakar, P. (2013). *Tema 4 male & velike davčne akademije: Dohodnina fizičnih oseb – Zdoh-2.* Ljubljana: Bilans Trade d.o.o.
  61. Mlakar, P. (2014a). *Dohodki fizičnih oseb za obdavčitev in porabo (ZDoh-2).* Ljubljana: Davčna hiša Bilans.
  62. Mukherjee, A & Hanif, M. (2006). *Corporate Accounting.* New Delhi: Tata McGraw-Hill.
  63. Needham, D, Dransfield, R., Coles, M., Harris, R. & Rawlinson, M. (1999). *Business for Higher Awards.* Oxford: Heinemann Educational Publishers.
  64. Nobes, C. W. (2000). *Introduction to financial accounting.* London: International Thomson Business Press.
  65. *Obdavčitev neodplačnega prenosa poslovnega deleža v gospodarski družbi na starša.* (21. februar 2011). Najdeno 5. februarja 2014 na spletnem naslovu

- http://www.superdavki.com/article/7261/search_for/kapital/ref_cat/9
66. Obligacijski zakonik. *Uradni list RS*, št. 97/2007-UPB1, 30/2009 *Odl. US*: U-I-188/07-11.
  67. Odar, M. (2010). Razred 9 – Kapital, dolgoročne obveznosti (dolgovi) in dolgoročne rezervacije. *IKS*, (7–8), 329–392.
  68. Odar, M. (2012). Računovodska in z njim povezana davčna vprašanja najpogostejših sprememb kapitala družbe. *Zbornik referatov 12. davčne konference slovenskega inštituta za revizijo* (str. 151–170). Ljubljana: Slovenski inštitut za revizijo.
  69. *Odlog ugotavljanja davčne obveznosti pri podaritvi nepremičnine in optimiranje davčnih bremen*. (8. oktober 2010). Najdeno 21. februarja 2015 na spletnem naslovu <http://www.superdavki.com/article/6646>
  70. *Optimiranje dohodnine – likvidacija gospodarske družbe po skrajšanem postopku ali prodaja deleža družbenika družbi*. (18. maj 2005). Najdeno 19. februarja 2016 na spletnem naslovu http://www.superdavki.com/article/1693/ref_cat/38
  71. Organization for Economic Co-operation and Development. (2001). *Reviews of Foreign Direct Investment*. Estonia. Finance and Investment. Paris: OECD Publishing.
  72. Organization for Economic Co-operation and Development. (2015). Taxation of SME's in OECD and G20 Countries. *Tax Policy Studies* (23). Paris: OECD Publishing.
  73. Paap, T. (2011). *Corporations and Partnership in Hungary*. Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International.
  74. Piketty, T. & Saez, E. (2012). A theory of optimal capital taxation. *NBER Working Paper Series* (17989). Cambridge: National Bureau of Economic Research.
  75. *Postopek uveljavljanja (priglasitve) odloga ugotavljanja davčne obveznosti dobička iz kapitala pri podaritvi poslovnega deleža otroku*. (15. oktober 2009). Najdeno 20. februarja 2016 na spletnem naslovu http://www.superdavki.com/article/5436/ref_cat/38
  76. Pravilnik o obrazcu priglasitve uveljavljanja odloga ugotavljanja davčne obveznosti pri podaritvi kapitala zakoncu ali otroku. *Uradni list RS*, št. 141/2006.
  77. Pravilnik o obrazcih za napovedi za odmero akontacije dohodnine ter obrazcih za napovedi za odmero dohodnine od dohodka iz kapitala in dohodka iz oddajanja premoženja v najem. *Uradni list RS*, št. 102/15.
  78. Prelič, S., Zabel, B., Ivanjko, Š., Podgorelec, P. & Kobal, A. (2009). *Družba z omejeno odgovornostjo*. Ljubljana: GV Založba.
  79. *Prenehanje družbe po skrajšanem postopku in izplačilo dobička*. (13. maj 2008). Najdeno 3. februarja 2014 na spletnem naslovu http://www.superdavki.com/article/4071/search_for/kapital/ref_cat/9
  80. Prusnik, M (2014a). Zakaj in kako podjetja uravnavajo dobiček. *IKS*, (4), 35–41
  81. Prusnik, M. (2014b). Obdavčitev kapitalskega dobička fizičnih oseb. *IKS*, (5), 92–100.
  82. Rao, P.M. (2011). *Financial Statement Analysis and Reporting*. New Delhi: PHI

- Learning Private Limited.
83. Richman, J. T., Richman, H. B. & Richman, R. L. (2011). Why Lowering Capital Gains Taxes Can Induce Divestment and the Consumption of Capital. Najdeno 14. oktobra na spletnem naslovu http://works.bepress.com/cgi/viewcontent.cgi?article=1000&context=jesse_richman
  84. *Rok za prigrasitev odloga ugotavljanja davčne obveznosti od dobička iz kapitala pri podaritvi nepremičnine zakonu.* (12. november 2012). Najdeno 20. februarja 2016 na spletnem naslovu http://www.superdavki.com/article/9505/ref_cat/38
  85. Roppa Žužek M. & Mlakar, P. (2008). *Davčno kurentovanje: Prenehanje družbe z omejeno odgovornostjo po skrajšanem postopku (vidik ZDDPO-2 in ZDoh-2).* Maribor: Davčna hiša Bilans d.o.o.
  86. Schmidt, T. G. (2007). *Founding Limited Companies (Ltds) in Germany. Perspectives and Risk.* Hamburg: Salzwasser-Verlag GmbH & Co.
  87. Slovenski računovodski standardi. *Uradni list RS*, št. 118/2005, 10/2006 popr., 58/2006, 112/2006 popr., 3/2007, 12/2008, 119/2008, 1/2010, 90/2010 popr., 80/2011, 2/2012, 64/2012, 94/2014, 2/2015 popr., 95/2015, 98/2015.
  88. Slovenski inštitut za revizijo Ljubljana. (2006). Slovenski računovodski standardi 2006. Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.
  89. Steven, C. A. (2003). *Limited Liability Companies: a planning and drafting guide.* Philadelphia: American Law Institute-American Bar Association Committee on Continuing Professional Education.
  90. Stolowy, H. & Lebas, M. (2007). *Financial accounting and reporting: a global perspective.* London: Thomson.
  91. Stvarnopравни zakonik. *Uradni list RS*, št. 87/02 in 91/13.
  92. Šircelj, M. (2015). Prekvalifikacija pravnih poslov in obdavčitev prikritih poslov. *IKS* (10). 67–76.
  93. Upravno sodišče Republike Slovenije. (2003, 27. oktober). *Sodba I Up 967/99: Izplačilo poslovnega deleža in drugo.* Najdeno 28. oktobra 2014 na spletnem naslovu <http://www.racunovodja.com/clanki.asp?clanki=2766>
  94. Upravno sodišče Republike Slovenije. (2005, 13. december). *Sodba U 1561/2004: Davek od dobička iz kapitala – navidezna pogodba.* Najdeno 28. oktobra 2014 na spletnem naslovu [http://sodnapraksa.si/?q=1561/2004&database\[UPRS\]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=59410](http://sodnapraksa.si/?q=1561/2004&database[UPRS]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=59410)
  95. Upravno sodišče Republike Slovenije. (2006, 10. januar). *Sodba U 2046/2005: Izognitev plačilu davka od dobička iz kapitala – navidezni pravni posel in obdavčitev.* Najdeno 28. oktobra 2014 na spletnem naslovu [http://sodnapraksa.si/?q=2046/2005&database\[UPRS\]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=59510](http://sodnapraksa.si/?q=2046/2005&database[UPRS]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=59510)
  96. Upravno sodišče Republike Slovenije. (2010, 16. februar). *Sodba I U 752/2009: Izročilna pogodba za nepremičnino in odlog ugotavljanja davčne obveznosti za dobiček iz kapitala.* Najdeno 28. oktobra 2014 na spletnem naslovu

- [http://sodnapraksa.si/?q=752/2009&database\[UPRS\]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2010040815242945](http://sodnapraksa.si/?q=752/2009&database[UPRS]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2010040815242945)
97. Upravno sodišče Republike Slovenije. (2008, 19. februar). *Sodba U 1902/2006: Vrednost kapitala ob pridobitvi – vrednost nepremičnine, kakršna izhaja iz odločbe o odmeri davka na dediščino*. Najdeno 28. oktobra 2014 na spletnem naslovu [http://sodnapraksa.si/?q=1902/2006&database\[UPRS\]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=60170](http://sodnapraksa.si/?q=1902/2006&database[UPRS]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=60170)
98. Upravno sodišče Republike Slovenije. (2010a, 10. februar). *Sodba I U 523/2009: Dohodnina od dobička iz kapitala in odlog ugotavljanja davčne obveznosti pri podaritvi kapitala – Prekluzivni rok za pravico do uveljavljanja ugodnosti*. Najdeno 28. oktobra na spletnem naslovu [http://sodnapraksa.si/?q=523/2009&database\[UPRS\]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2010040815242944](http://sodnapraksa.si/?q=523/2009&database[UPRS]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2010040815242944)
99. Upravno sodišče Republike Slovenije. (2010, 10. februar). *Sodba I U 879/2009: Odmera dohodnine od dobička iz kapitala od odsvojitve nepremičnine – čas pridobitve in čas odsvojitve nepremičnine*. Najdeno 22. oktobra 2014 na spletnem naslovu [http://sodnapraksa.si/?q=879/2009&database\[UPRS\]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2010040815242947](http://sodnapraksa.si/?q=879/2009&database[UPRS]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2010040815242947)
100. Upravno sodišče Republike Slovenije. (2010, 9. marec). *Sodba I U 718/2009: Previsoka odmera dohodnine od dobička iz kapitala zaradi očitne napake v davčni napovedi – Odprava, razveljavitev in sprememba odločbe*. Najdeno 20. oktobra 2014 na spletnem naslovu [http://sodnapraksa.si/?q=718/2009&database\[SOVS\]=SOVS&database\[UPRS\]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2010040815250362](http://sodnapraksa.si/?q=718/2009&database[SOVS]=SOVS&database[UPRS]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2010040815250362)
101. Upravno sodišče Republike Slovenije. (2010, 9. marec). *Sodba I U 1173/2009: Pravnomočna sodba kot podlaga za določitev vrednosti kapitala ob pridobitvi*. Najdeno 22. oktobra 2014 na spletnem naslovu [http://sodnapraksa.si/?q=1173/2009&database\[UPRS\]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2010040815250363](http://sodnapraksa.si/?q=1173/2009&database[UPRS]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2010040815250363)
102. Upravno sodišče Republike Slovenije. (2010, 23. marec). *Sodba U 494/2008: Čas prodaje nepremičnine in izogibanje plačilu davka – izigravanje davčnih predpisov*. Najdeno 22. oktobra 2014 na spletnem naslovu [http://sodnapraksa.si/?q=494/2008&database\[UPRS\]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id==2010040815250358](http://sodnapraksa.si/?q=494/2008&database[UPRS]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id==2010040815250358)
103. Upravno sodišče Republike Slovenije (2010, 13. julij). *Sodba U 2598/2008: Davek od dobička iz kapitala (nepremičnina – odlog ugotavljanja davčne obveznosti)*. Najdeno 28. oktobra 2014 na spletnem naslovu [http://sodnapraksa.si/?q=2598/2008&database\[UPRS\]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2010040815247700](http://sodnapraksa.si/?q=2598/2008&database[UPRS]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2010040815247700)
104. Upravno sodišče Republike Slovenije. (2010, 5. oktober). *Sodba I U 1807/2009: Dohodnina od dobička pri prodaji nepremičnine – priznavanje lastnega dela*.

- Najdeno 17. septembra 2014 na spletnem naslovu [http://sodnapraksa.si/?q=1807/2009&database\[SOVS\]=SOVS&database\[UPRS\]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2010040815249265](http://sodnapraksa.si/?q=1807/2009&database[SOVS]=SOVS&database[UPRS]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2010040815249265)
105. Upravno sodišče Republike Slovenije. (2010, 5. oktober). *Sodba I U 1807/2009: Dohodnina od dobička pri prodaji nepremičnine – priznavanje lastnega dela.* Najdeno 17. septembra 2014 na spletnem naslovu [http://sodnapraksa.si/?q=1807/2009&database\[SOVS\]=SOVS&database\[UPRS\]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2010040815249265](http://sodnapraksa.si/?q=1807/2009&database[SOVS]=SOVS&database[UPRS]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2010040815249265)
106. Upravno sodišče Republike Slovenije (2010, 12. oktober). *Sodba I U 1328/2009: Povečanje in takojšnja zmanjšanje osnovnega kapitala – neobdavčeno izplačilo alikvotnega deleža in izigravanje davčnih predpisov.* Najdeno 24. septembra 2013 na spletnem naslovu http://www.sodnapraksa.si/?q=sodba%20I%20U%201328/2009.&advanceSerch=1&_submit=i%C5%A1%C4%8Di&rowsPerPage=20&page=0&id=2010040815249667
107. Upravno sodišče Republike Slovenije. (2010, 30. oktober). *Sodba U I 835/2010: Odsvojitve poslovnega deleža in davek od dobička iz kapitala – Vrednost lastnega poslovnega deleža.* Najdeno 23. oktobra 2014 na spletnem naslovu [http://sodnapraksa.si/?q=835/2010&database\[SOVS\]=SOVS&database\[UPRS\]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2010040815253382](http://sodnapraksa.si/?q=835/2010&database[SOVS]=SOVS&database[UPRS]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2010040815253382)
108. Upravno sodišče Republike Slovenije (2010, 16. november). *Sodba I U 849/2009: Prodaja lastnega deleža kot prikrito izplačilo dobička in davčne posledice.* Najdeno 22. oktobra na spletnem naslovu [http://sodnapraksa.si/?q=849/2009&database\[UPRS\]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2010040815251804](http://sodnapraksa.si/?q=849/2009&database[UPRS]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2010040815251804)
109. Upravno sodišče Republike Slovenije. (2010, 31. december). *Sodba I U 879/2010: Odmera dohodnine od dobička iz kapitala od odsvojitve nepremičnine – cenitev sodno zapriseženega cenilca.* Najdeno 22. oktobra 2014 na spletnem naslovu [http://sodnapraksa.si/?q=879/2009&database\[UPRS\]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2010040815253383](http://sodnapraksa.si/?q=879/2009&database[UPRS]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2010040815253383)
110. Upravno sodišče Republike Slovenije. (2011, 6. december). *Sodba I U 1580/2011: Variabilen del kupnine pri prodaji poslovnega deleža kot drug dohodek po ZDoh-2.* Najdeno 22. oktobra 2014 na spletnem naslovu [http://sodnapraksa.si/?q=1580/2011&database\[UPRS\]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113043517](http://sodnapraksa.si/?q=1580/2011&database[UPRS]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113043517)
111. Upravno sodišče Republike Slovenije. (2011, 13. december). *Sodba I U 107/2011: Dohodnina od dobička iz kapitala pri odsvojitvi nepremičnine – uveljavljenje investicij in stroškov vzdrževanja na podlagi poročila o cenitvi.* Najdeno 22. oktobra 2014 na spletnem naslovu [http://sodnapraksa.si/?q=107/2011&database\[UPRS\]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113047085](http://sodnapraksa.si/?q=107/2011&database[UPRS]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113047085)
112. Upravno sodišče Republike Slovenije. (2012, 24. maj). *Sodba I U 381/2012: Dohodnina od dobička iz kapitala pri odsvojitvi nepremičnine – Vrednost*

- nepremičnine ob pridobitvi in na nepremičnini opravljene investicije in stroški vzdrževanja.* Najdeno 22. oktobra na spletnem naslovu [http://sodnapraksa.si/?q=381/2012&database\[UPRS\]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113046799](http://sodnapraksa.si/?q=381/2012&database[UPRS]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113046799)
113. Upravno sodišče Republike Slovenije. (2012, 27. junij). *Sodba I U 491/2012: Razdružitev skupnega premoženja in dohodnina od dobička pri odsvojitvi nepremičnine.* Najdeno 22. oktobra na spletnem naslovu [http://sodnapraksa.si/?q=491/2012&database\[SOVS\]=SOVS&database\[UPRS\]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113049943](http://sodnapraksa.si/?q=491/2012&database[SOVS]=SOVS&database[UPRS]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113049943)
114. Upravno sodišče Republike Slovenije. (2013, 5. februar). *Sodba U I 1596/2012: Vrednost nepremičnine ob odsvojitvi – Vrednost iz odmere odločbe za DPN ali vrednost ugotavljanja v odmernem postopku.* Najdeno 26. avgusta 2013 na spletnem naslovu [http://sodnapraksa.si/?q=1596/2012&database\[UPRS\]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113063720](http://sodnapraksa.si/?q=1596/2012&database[UPRS]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113063720)
115. Upravno sodišče Republike Slovenije. (2014, 11. marec). *Sodba I U 1913/2013: Določitev tržne vrednosti pri odsvojitvi kapitala/nepremičnine.* Najdeno 17. septembra 2014 na spletnem naslovu [http://sodnapraksa.si/?q=1913/2013&database\[SOVS\]=SOVS&database\[UPRS\]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113070269](http://sodnapraksa.si/?q=1913/2013&database[SOVS]=SOVS&database[UPRS]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113070269)
116. Upravno sodišče Republike Slovenije. (2014, 18. marec). *Sodba I U 944/2013: Delitev skupnega premoženja in kapitalski dobiček.* Najdeno 20. oktobra 2014 na spletnem naslovu [http://sodnapraksa.si/?q=944/2013&database\[SOVS\]=SOVS&database\[UPRS\]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113070291](http://sodnapraksa.si/?q=944/2013&database[SOVS]=SOVS&database[UPRS]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113070291)
117. Upravno sodišče Republike Slovenije (2014, 26. marec). *Sodba I U 1113/2013: Odsvojitve poslovnega deleža in davek od dobička kapitala – vrednost lastnega poslovnega deleža.* Najdeno 2. junija 2015 na spletnem naslovu [http://sodnapraksa.si/?q=1113/2013&database\[UPRS\]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113070263](http://sodnapraksa.si/?q=1113/2013&database[UPRS]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113070263)
118. Upravno sodišče Republike Slovenije. (2013, 29. maj). *Sodba I U 825/2013: Dobiček iz kapitala pri prodaji nepremičnine – čas pridobitve pri dedovanju – dan smrti zapustnika in pravnomočnost sklepa o dedovanju.* Najdeno 17. septembra 2014 na spletnem naslovu [http://sodnapraksa.si/?q=825/2013&database\[SOVS\]=SOVS&database\[UPRS\]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113072341](http://sodnapraksa.si/?q=825/2013&database[SOVS]=SOVS&database[UPRS]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113072341)
119. Upravno sodišče Republike Slovenije. (2013, 8. oktober). *Sodba U I 291/2013: Vrednost nepremičnine ob odsvojitvi – dejanska realna vrednost nepremičnine.* Najdeno 23. oktobra 2014 na spletnem naslovu [http://sodnapraksa.si/?q=291/2013&database\[UPRS\]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113067026](http://sodnapraksa.si/?q=291/2013&database[UPRS]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113067026)
120. Upravno sodišče Republike Slovenije. (2014, 1. julij). *Sodba U I 331/2014: Vrednost*

- nepremičnine ob pridobitvi – aneks o spremembi nakupne cene*. Najdeno 17. februarja 2016 na spletnem naslovu [https://www.sodnapraksa.si/?q=331/2014&database\[SOVS\]=SOVS&database\[UPRS\]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113072655](https://www.sodnapraksa.si/?q=331/2014&database[SOVS]=SOVS&database[UPRS]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113072655)
121. Ustavno sodišče Republike Slovenije. (2013, 9. maj). *Odločba UP 492/11-142: Čas pridobitve nepremičnine pri dedovanju*. Najdeno 12. februarja 2014 na spletnem naslovu <http://odlocitve.us-rs.si/documents/90/a8/up-492-112.pdf>
122. Ustavno sodišče RS (10. april 2014). *Sodba U-I-175/11-12*. Najdeno 28. Septembra 2014 na spletnem naslovu <http://odlocitve.us-rs.si/documents/30/63/u-i-175-11.pdf>
123. Višje sodišče v Ljubljani (20. januar 2010). *Sodba I Cpg 778/2009: Delitev poslovnega deleža - skupno premoženje zakoncev*. Najdeno 13. aprila 2016 na spletnem naslovu http://www.sodisce.si/znanje/sodna_praksa/visja_sodisca/2010040815243781/
124. *Vložek stanovanja v osnovni kapital družbe z omejeno odgovornostjo*. Najdeno 26. januarja 2016 na spletnem naslovu http://www.superdavki.com/article/11761/search_for/DAV%25C4%258CNI+VIDIK+ZAGOTOVITVE+OSNOVNEGA+VLO%25C5%25BDKA/ref_cat/9
125. Vrhovno sodišče Republike Slovenije. (2009, 9. april). *Sodba X Ips 709/2006 enako tudi X Ips 1054/2006 in X Ips 868/2006: Navidezna darilna pogodba med zakoncema in izogib plačila davka od dobička iz kapitala*. Najdeno 22. oktobra 2014 na spletnem naslovu [http://sodnapraksa.si/?q=XIps709/2006&database\[SOVS\]=SOVS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=62152](http://sodnapraksa.si/?q=XIps709/2006&database[SOVS]=SOVS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=62152)
126. Vrhovno sodišče Republike Slovenije. (2009, 7. maj). *Sodba X Ips 130/2007: Navidezna darilna pogodba za VP in plačilo davka od dobička iz kapitala*. Najdeno 22. oktobra na spletnem naslovu [http://sodnapraksa.si/?q=XIps130/2007&database\[SOVS\]=SOVS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=65300](http://sodnapraksa.si/?q=XIps130/2007&database[SOVS]=SOVS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=65300)
127. Vrhovno sodišče Republike Slovenije. (2009, 7. maj). *Sodba X Ips 347/2006: Izogibanje plačilu davka od dobička iz kapitala od vrednostnih papirjev – sklenitev navidezne darilne pogodbe z osebo, ki vrednostne papirje nato proda*. Najdeno 22. oktobra 2014 na spletnem naslovu [http://sodnapraksa.si/?q=XIps347/2006&database\[SOVS\]=SOVS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=62130](http://sodnapraksa.si/?q=XIps347/2006&database[SOVS]=SOVS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=62130)
128. Vrhovno sodišče Republike Slovenije. (2009, 7. maj). *Sodba X Ips 426/2006: Darovalec kot plačnik davka od dobička iz kapitala od prodaje vrednostnih papirjev - Sklenitev navidezne darilne pogodbe z namenom izoginitve plačilu davka*. Najdeno 22. oktobra 2014 na spletnem naslovu [http://sodnapraksa.si/?q=XIps426/2006&database\[SOVS\]=SOVS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=63807](http://sodnapraksa.si/?q=XIps426/2006&database[SOVS]=SOVS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=63807)
129. Vrhovno sodišče Republike Slovenije (2010, 17. marec). *Sodba X Ips 1103/2006: Davek od dobička kapitala pri odsvojitvi nepremičnine kupljene na javni dražbi –*

- nabavna vrednost, priznanje izvršilnih stroškov in vlaganj ter izguba med terjatvijo in nakupno ceno.* Najdeno 28. avgusta na spletnem naslovu [http://sodnapraksa.si/?q=XIps1103/2006&database\[SOVS\]=SOVS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2010040815248136](http://sodnapraksa.si/?q=XIps1103/2006&database[SOVS]=SOVS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2010040815248136)
130. Vrhovno sodišče Republike Slovenije. (2011, 3. februar). *Sodba X Ips 234/2009: Čas pridobitve nepremičnine pri dedovanju – pravnomočnost sklepa o dedovanju ali trenutek smrti zapustnika.* Najdeno 23. oktobra 2014 na spletnem naslovu [http://sodnapraksa.si/?q=XIps234/2009&database\[SOVS\]=SOVS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2010040815255988](http://sodnapraksa.si/?q=XIps234/2009&database[SOVS]=SOVS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2010040815255988)
131. Vrhovno sodišče Republike Slovenije. (2012, 31. maj) *Sodba X Ips 349/2011: Odsvojitve nepremičnine – lastno delo zavezanca.* Najdeno 9. februarja 2013 na spletnem naslovu [https://www.sodnapraksa.si/?q=349/2011&database\[SOVS\]=SOVS&database\[UPRS\]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113048957](https://www.sodnapraksa.si/?q=349/2011&database[SOVS]=SOVS&database[UPRS]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113048957)
132. Vrhovno sodišče Republike Slovenije. (2012, 10. oktober) *Sodba X Ips 28/2011: Odsvojitve poslovnega deleža, vrednost kapitala ob pridobitvi, vrednost kapitala ob odsvojitvi, čas nastanka davčne obveznosti, vrednost lastnega poslovnega deleža družbe.* Najdeno 12. februarja 2016 na spletnem naslovu [https://www.sodnapraksa.si/?q=28/2011&database\[SOVS\]=SOVS&database\[UPRS\]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113051099](https://www.sodnapraksa.si/?q=28/2011&database[SOVS]=SOVS&database[UPRS]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113051099)
133. Vrhovno sodišče Republike Slovenije. (2013, 30. maj). *Sodba X Ips 258/2012: Navidezni pravni posel.* Najdeno 1. februarja 2016 na spletnem naslovu [https://www.sodnapraksa.si/?q=XIps258/012&database\[SOVS\]=SOVS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113059598](https://www.sodnapraksa.si/?q=XIps258/012&database[SOVS]=SOVS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113059598)
134. Vrhovno sodišče Republike Slovenije (2013, 10. oktober). *Sodba X Ips 80/2012: Navidezni pravni posel.* Najdeno 19. septembra 2015 na spletnem naslovu [http://sodnapraksa.si/?q=navideznipravniposel&database\[SOVS\]=SOVS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113063389](http://sodnapraksa.si/?q=navideznipravniposel&database[SOVS]=SOVS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113063389)
135. Vrhovno sodišče Republike Slovenije. (2014, 13. februar) *Sodba X Ips 189/2013: Navidezni pravni posel.* Najdeno 1. februarja 2016 na spletnem naslovu https://www.sodnapraksa.si/?q=X+Ips+189%2F2013&database%5BSOVS%5D=SOVS&rowsPerPage=20&_submit=i%C5%A1%C4%8Di
136. Vrhovno sodišče Republike Slovenije. (2014, 20. februar). *Sodba X I 201/2013: Priposestovanje in čas pridobitve nepremičnine/kapitala.* Najdeno 23. oktobra 2014 na spletnem naslovu [http://sodnapraksa.si/?q=XIps201/2013&database\[SOVS\]=SOVS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113067569](http://sodnapraksa.si/?q=XIps201/2013&database[SOVS]=SOVS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113067569)
137. Vrhovno sodišče Republike Slovenije. (2014, 23. september). *Sodba X Ips 403/2014: sklenitev aneksa in nabavna vrednost nepremičnine.* Najdeno 16. februarja 2016 na spletnem naslovu [https://www.sodnapraksa.si/?q=403/2014&database\[SOVS\]=SOVS&database\[UPRS\]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2015081111387883](https://www.sodnapraksa.si/?q=403/2014&database[SOVS]=SOVS&database[UPRS]=UPRS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2015081111387883)

138. Vrhovno sodišče Republike Slovenije. (2014, 19. december). *Sodba X Ips 301/2013: Navidezni pravni posel*. Najdeno 1. februarja 2016 na spletnem naslovu [https://www.sodnapraksa.si/?q=XIps301/2013&database\[SOVS\]=SOVS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113074261](https://www.sodnapraksa.si/?q=XIps301/2013&database[SOVS]=SOVS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113074261)
139. Vrhovno sodišče Republike Slovenije. (2015, 5. februar). *Sodba X Ips 81/2014: Izplačilo dobička tihemu družbeniku – definicija dividend po 90. členu ZDoh-2*. Najdeno 14. avgusta 2015 na spletnem naslovu [http://sodnapraksa.si/?q=XIps81/2014&database\[SOVS\]=SOVS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113077825](http://sodnapraksa.si/?q=XIps81/2014&database[SOVS]=SOVS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113077825)
140. Vrhovno sodišče Republike Slovenije. (2015, 16. april). *Sodba X Ips 172/2014: Dobiček iz kapitala pri odsvojitvi nepremičnine – čas pridobitve kapitala pri sodni poravnavi*. Najdeno 22. julija na spletnem naslovu [http://sodnapraksa.si/?q=XIps172/2014&database\[SOVS\]=SOVS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113080683](http://sodnapraksa.si/?q=XIps172/2014&database[SOVS]=SOVS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113080683)
141. Vrhovno sodišče Republike Slovenije. (2015, 13. maj). *Sodba X Ips 44/2014: Vrednost nepremičnine ob pridobitvi po dedovanju – odsvojitve nepremičnine v kratkem času po dedovanju in po bistveno višji vrednosti*. Najdeno 28. avgusta 2015 na spletnem naslovu [http://sodnapraksa.si/?q=XIps44/2014&database\[SOVS\]=SOVS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113081336](http://sodnapraksa.si/?q=XIps44/2014&database[SOVS]=SOVS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113081336)
142. Vrhovno sodišče Republike Slovenije. (2015, 18. junij). *Sodba X Ips 48/2014: Navidezni pravni posel*. Najdeno 1. februarja 2016 na spletnem naslovu [https://www.sodnapraksa.si/?q=48/2014&database\[SOVS\]=SOVS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113081369](https://www.sodnapraksa.si/?q=48/2014&database[SOVS]=SOVS&_submit=išči&rowsPerPage=20&page=0&id=2012032113081369)
143. Zabel, B. & Kocbek, M. (2002). *Zakon o gospodarskih družbah s komentarjem*, 2. knjiga. Ljubljana: GV Založba.
144. *Zakon o davčnem postopku*. Uradni list RS, št. 13/11-UPB, 32/12, 94/12, 101/13-ZDavNepr, 111/13, 25/14-ZFU, 40/14 ZIN-B, 90/14, 91/15.
145. *Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb*. Uradni list RS, št. 117/2006, 56/2008, 76/2008, 5/2009, 96/2009, 110/2009 – ZDavP-2B, 43/2010, 59/2011, 24/2012, 30/2012, 94/2012, 81/2013, 50/2014, 23/2015.
146. *Zakon o davku na dediščine in darila*. Uradni list RS št. 117/06.
147. *Zakon o davku na dodano vrednost*. Uradni list RS št. 13/11, 18/11, 78/11, 38/12, 83/12, 86/14 in 90/15.
148. *Zakon o davku na promet nepremičnin*. Uradni list RS št. 57/1999, 67/2002, 21/2006 Odl. US: U-I-176/04-16, 117/2006.
149. *Zakon o dedovanju*. Uradni list SRS št. 15/1976, 23/1978, in Uradni list RS, št. 67/2001, Odl. US: U-I-212/10-15.
150. *Zakon o dohodnini (ZDoh)*. Uradni list RS št. 71/1993, 2/1994 popr., 1/1995 Odl. US: U-I-77/94-12, 2/1995 Odl. US: U-I-77/94-12, 7/1995, 14/1996 Odl. US: U-I-62/95, 44/1996, 68/1996 Odl. US: U-I-19/94, 82/1997 Odl. US: U-I-296/95, 76/1998 Odl. US: U-I-297/95 36/1999 Odl. US: U-I-10/98, 35/2002 Odl. US: U-I-397/98-14,

- 31/2003 *Odl. US*: U-I-72/00-15, 118/2003 *Odl. US*: U-I-259/01-8.
151. Zakon o dohodnini (ZDoh-1). *Uradni list RS* št. 59/2006-UPB4, 69/2006 *Odl. US*: U-I-48/06-13.
152. Zakon o dohodnini (ZDoh-2). *Uradni list RS* št. 51/2010-UPB6, 106/2010, 13/2011-UPB7, 9/2012 *Odl. US*: U-I-18/11-11, 24/2012, 30/2012, 40/2012-ZUJF, 71/2012 *Odl. US*: U-I-76/11-15, 75/2012, 94/2012, 52/2013 *Odl. US*: U-I-147/12-18, 96/2013, 29/2014 *Odl. US*: U-I-175/11-12, 50/2014, 23/2015, 55/2015, 102/2015.
153. Zakon o gospodarskih družbah (ZGD). *Uradni list RS* št. 15/2005-UPB1, 24/2005 *Odl. US* U-I-84/03-15.
154. Zakon o gospodarskih družbah (ZGD-1). *Uradni list RS* št. 65/2009-UPB3, 83/2009 *Odl. US*: U-I-165/08-10, Up-1772/08-14, Up-379/09-8, 33/2011, 91/2011, 100/2011 *SkL. US*: U-I-311/11-5, 32/2012, 57/2012, 44/2013 *Odl. US*: U-I-311/11-16, 82/2013, 55/2015.
155. Zakon o notariatu. *Uradni list RS* št. 2/07-UPB, 33/07-ZSReg-B, 45/08 in 91/13.
156. Zakon za uravnoteženje javnih financ. *Uradni list RS* št. 40/2012.
157. Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije. (2016). *Slovenski računovodski standardi (2016) z dodanimi Pravili skrbnega računovodenja*. Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.
158. Zupančič, M. (2013). Obdavčitev nepremičnin v Sloveniji. *IKS*, (08/09), 129-139.
159. Walton, P & Aerts, P. J. (2006). *Global Financial Accounting and Reporting: Principles and Analysis*. London: Thomson.
160. Wendler, M., Tremml, B. & Biecker, B. J. (2013). *Key Aspects of German Business Law: A Practical Manual*. New York: Springer-Verlag Berlin Heidelberg.